

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki
Raport Samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku
ul. Jana Kilińskiego 1
15-089 Białystok

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **Fizjoterapia**

1. Poziom/y studiów: jednolite studia magisterskie
2. Forma/y studiów: stacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
nauki medyczne	213	71

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	nauki o zdrowiu	60	20
2.	nauki o kulturze fizycznej	27	9

---

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

² W okresie przejściowym do dnia 30 września 2019 uczelnie, które nie dokonały przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.) podają dane dotyczące dotychczasowego przyporządkowania kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

1) WIEDZA – absolwent zna i rozumie:

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
A.W1.	budowę anatomiczną poszczególnych układów organizmu ludzkiego i podstawowe zależności pomiędzy ich budową i funkcją w warunkach zdrowia i choroby, a w szczególności układu narządów ruchu	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
A.W2.	rodzaje metod obrazowania, zasady ich przeprowadzania i ich wartość diagnostyczną (zdjęcie RTG, ultrasonografia, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny)	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
A.W3.	mianownictwo anatomiczne niezbędne do opisu stanu zdrowia	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
A.W4.	podstawowe właściwości fizyczne, budowę i funkcje komórek i tkanek organizmu człowieka	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
A.W5.	rozwój embrionalny, organogenezę oraz etapy rozwoju zarodkowego i płciowego człowieka	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
A.W6.	podstawowe mechanizmy procesów zachodzących w organizmie człowieka w okresie od dzieciństwa przez dojrzałość do starości	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
A.W7.	podstawowe procesy metaboliczne zachodzące na poziomie komórkowym, narządowym i ustrojowym, w tym zjawiska regulacji hormonalnej, reprodukcji i procesów starzenia się oraz ich zmian pod wpływem wysiłku fizycznego lub w efekcie niektórych chorób	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_WG P7S_WK
A.W8.	podstawy funkcjonowania poszczególnych układów organizmu człowieka oraz narządów ruchu i narządów zmysłu	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
A.W9.	kinezyologiczne mechanizmy kontroli ruchu i regulacji procesów metabolicznych zachodzących w organizmie człowieka oraz fizjologię wysiłku fizycznego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_WG P7S_WK
A.W10.	metody oceny czynności poszczególnych narządów i układów oraz możliwości ich wykorzystania do oceny stanu funkcjonalnego pacjenta w różnych obszarach klinicznych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
A.W11.	mechanizm działania środków farmakologicznych stosowanych w ramach różnych chorób i układów człowieka, zasady ich podawania oraz ograniczenia i działania uboczne, a także wpływ tych środków na sprawność pacjenta ze względu na konieczność jego uwzględnienia w planowaniu fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
A.W12.	zewnętrzne czynniki fizyczne i ich wpływ na organizm człowieka	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_WG P7S_WK
A.W13.	biomechaniczne zasady statyki ciała oraz czynności ruchowych człowieka zdrowego i chorego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
A.W14.	zasady ergonomii codziennych czynności człowieka oraz czynności związanych z wykonywaniem zawodu, ze szczególnym uwzględnieniem ergonomii pracy fizjoterapeuty	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
A.W15.	zasady kontroli motorycznej oraz teorie i koncepcje procesu sterowania i regulacji czynności ruchowej;	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
A.W16.	zasady kontroli motorycznej oraz teorie i koncepcje procesu sterowania i regulacji czynności ruchowej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
A.W17.	mechanizmy rozwoju zaburzeń czynnościowych oraz patofizjologiczne podłoże rozwoju chorób	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
A.W18.	metody ogólnej oceny stanu zdrowia oraz objawy podstawowych zaburzeń i zmian chorobowych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
A.W19.	metody oceny podstawowych funkcji życiowych człowieka w stanie zagrożenia zdrowia lub życia	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
A.W20.	uwarunkowania genetyczne rozwoju chorób w populacji ludzkiej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
A.W21.	genetyczne i związane z fenotypem uwarunkowania umiejętności ruchowych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W1.	psychologiczne i socjologiczne uwarunkowania funkcjonowania jednostki w społeczeństwie	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W2.	psychologiczne i społeczne aspekty postaw i działań pomocowych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
B.W3.	modele komunikowania się w opiece zdrowotnej, podstawowe umiejętności komunikowania się z pacjentem oraz członkami interdyscyplinarnego zespołu terapeutycznego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W4.	zasady motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu, znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W5.	podstawowe metody psychoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W6.	podstawowe zagadnienia z zakresu pedagogiki i pedagogiki specjalnej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W7.	ograniczenia i uwarunkowania kształcenia osób z niepełnosprawnościami, zasady radzenia sobie z problemami pedagogicznymi u tych osób oraz współczesne tendencje w rewalidacji osób z niepełnosprawnościami	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W8.	podstawowe formy i sposoby przekazywania informacji z wykorzystaniem środków dydaktycznych w zakresie nauczania fizjoterapii, prowadzenia szkoleń i doskonalenia zawodowego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W9.	zasady wykonywania zawodu fizjoterapeuty oraz funkcjonowania samorządu zawodowego fizjoterapeutów	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W10.	regulacje prawne związane z wykonywaniem zawodu fizjoterapeuty, w tym prawa pacjenta, obowiązki pracodawcy i pracownika, w szczególności wynikające z prawa cywilnego, prawa pracy, ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, a także zasady odpowiedzialności cywilnej w praktyce fizjoterapeutycznej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W11.	czynniki decydujące o zdrowiu oraz o zagrożeniu zdrowia	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W12.	zasady edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia oraz elementy polityki społecznej dotyczącej ochrony zdrowia	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W13.	uwarunkowania zdrowia i jego zagrożenia oraz skalę problemów związanych z niepełnosprawnością w ujęciu demograficznym i epidemiologicznym	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
B.W14.	zasady analizy demograficznej oraz podstawowe pojęcia statystyki epidemiologicznej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W15.	zasady organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ekonomiczne uwarunkowania udzielania świadczeń z zakresu fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W16.	zasady kierowania zespołem terapeutycznym oraz organizacji i zarządzania podmiotami prowadzącymi działalność rehabilitacyjną	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W17.	zasady zatrudniania osób z różnym stopniem niepełnosprawności	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W18.	zasady etyczne współczesnego marketingu medycznego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W19.	zasady przeprowadzania uproszczonej analizy rynku dla potrzeb planowania działań z zakresu fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W20.	historię fizjoterapii oraz kierunki rozwoju nauczania zawodowego, a także międzynarodowe organizacje fizjoterapeutyczne i inne organizacje zrzeszające fizjoterapeutów	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
B.W21.	narzędzia informatyczne i statystyczne służące do opracowywania i przedstawiania danych oraz rozwiązywania problemów	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
C.W1.	pojęcia z zakresu rehabilitacji medycznej, fizjoterapii oraz niepełnosprawności	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
C.W2.	mechanizmy zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
C.W3.	mechanizmy oddziaływania oraz możliwe skutki uboczne środków i zabiegów z zakresu fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
C.W4.	metody oceny zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem, narzędzia diagnostyczne i metody oceny stanu pacjenta dla potrzeb fizjoterapii, metody oceny budowy i funkcji ciała pacjenta oraz jego aktywności w różnych stanach chorobowych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
C.W5.	zasady doboru środków, form i metod terapeutycznych w zależności od rodzaju dysfunkcji, stanu i wieku pacjenta	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
C.W6.	teoretyczne i metodyczne podstawy procesu uczenia się i nauczania czynności ruchowych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
C.W7.	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
C.W8.	wskazania i przeciwwskazania do ćwiczeń stosowanych w kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
C.W9.	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy fizykoterapii, balneoklimatologii oraz odnowy biologicznej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
C.W10.	wskazania i przeciwwskazania do stosowania zabiegów z zakresu fizykoterapii, balneoklimatologii oraz odnowy biologicznej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
C.W11.	zasady doboru różnych form adaptowanej aktywności fizycznej, sportu, turystyki oraz rekreacji terapeutycznej w procesie leczenia i podtrzymywania sprawności osób ze specjalnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_WG P7S_WK
C.W12.	regulacje prawne dotyczące udziału osób z niepełnosprawnościami w sporcie osób z niepełnosprawnościami, w tym paraolimpiadach i olimpiadach specjalnych, oraz organizacji działających w sferze aktywności fizycznej osób z niepełnosprawnościami	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_WG P7S_WK
C.W13.	zagrożenia i ograniczenia treningowe związane z niepełnosprawnością	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_WG P7S_WK
C.W14.	zasady działania wyrobów medycznych i zasady ich stosowania w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami narządowymi	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
C.W15.	regulacje dotyczące wykazu wyrobów medycznych określone w przepisach wydanych na podstawie art. 38 ust. 4 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 784, z późn. zm.)	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
C.W16.	wskazania i przeciwwskazania do zastosowania wyrobów medycznych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
C.W17.	zagadnienia związane z promocją zdrowia i fizjoprofilaktyką	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
D.W1.	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii i neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
D.W2.	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najczęstszych dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii, neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
D.W3.	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób w zakresie: kardiologii i kardiologii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatry, psychiatrii, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
D.W4.	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia w najczęstszych chorobach w zakresie: kardiologii i kardiologii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatry, psychiatrii, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
D.W5.	zasady postępowania z pacjentem: nieprzytomnym, po urazie wielomiejscowym i wielonarządowym, z uszkodzeniem kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyny górnej i kończyny dolnej, w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
D.W6.	ogólne zasady podmiotowego i przedmiotowego badania kardiologicznego, neurologicznego, ortopedycznego i geriatrycznego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
D.W7.	zasady interpretacji wyników badań dodatkowych w diagnostyce chorób układu krążenia i w fizjoterapii kardiologicznej, w tym: badania elektrokardiograficznego (EKG) i ultrasonograficznego, prób czynnościowych EKG, klinicznej oceny stanu zdrowia pacjenta z chorobą kardiologiczną według różnych skal, w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
D.W8.	wyniki testów wysiłkowych w fizjoterapii kardiologicznej i pulmonologicznej (test na ergometrze rowerowym, bieżni ruchomej, testy marszowe, test spiroergometryczny), skalę niewydolności serca NYHA (<i>New York Heart Association</i>) oraz wartości równoważnika metabolicznego MET	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
D.W9.	ogólne zasady podmiotowego i przedmiotowego badania pulmonologicznego dla potrzeb fizjoterapii, ważniejsze badania dodatkowe i pomocnicze oraz testy funkcjonalne, przydatne w kwalifikacji i monitorowaniu fizjoterapii oddechowej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
D.W10.	zasady kwalifikacji do zabiegów operacyjnych oraz podstawowe zabiegi operacyjne, w tym amputacje z przyczyn naczyniowych, i zabiegi z zakresu chirurgii małoinwazyjnej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
D.W11.	metody badania klinicznego i diagnostyki dodatkowej w zakresie badań stosowanych w ginekologii i położnictwie	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
D.W12.	fizjologię procesu starzenia się oraz zasady opieki i fizjoterapii geriatrycznej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
D.W13.	zagrożenia związane z hospitalizacją osób starszych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
D.W14.	specyfikę postępowania z pacjentem z chorobą psychiczną i zasady właściwego podejścia do niego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
D.W15.	zasady postępowania z pacjentem: nieprzytomnym, w okresie ostrej niewydolności krążenia, w okresie ostrej niewydolności oddechowej, we wstrząsie, ze zdiagnozowaną sepsą, wentylowanym mechanicznie, po urazie czaszkowo-mózgowym oraz po urazie mnogim ciała	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
D.W16.	założenia i zasady Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (<i>International Classification of Functioning Disability and Health, ICF</i>)	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
E.W1.	metody i techniki badawcze stosowane w ramach realizowanego badania naukowego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
F.W1.	zjawiska fizyczne zachodzące w organizmie człowieka pod wpływem czynników zewnętrznych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_WG P7S_WK

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
F.W2.	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii i terapii manualnej, specjalnych metod fizjoterapii, ergonomii oraz fizykoterapii i masażu leczniczego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
F.W3.	metody oceny stanu układu ruchu człowieka służące do wyjaśnienia zaburzeń struktury i funkcji tego układu oraz do potrzeb fizjoterapii w dysfunkcjach układu ruchu i w chorobach wewnętrznych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
F.W4.	metody oceny zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem oraz podstawowe reakcje człowieka na chorobę i ból w zakresie niezbędnym dla fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
F.W5.	metody opisu i interpretacji podstawowych jednostek i zespołów chorobowych w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii i planowanie fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
F.W6.	podstawy edukacji zdrowotnej, promocji zdrowia oraz profilaktyki z uwzględnieniem zjawiska niepełnosprawności	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_WG P7S_WK
F.W7.	zasady doboru różnych form adaptowanej aktywności fizycznej oraz dyscyplin sportowych osób z niepełnosprawnościami w rehabilitacji kompleksowej i podtrzymywaniu sprawności osób ze specjalnymi potrzebami	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_WG P7S_WK
F.W8.	zasady działania wyrobów medycznych stosowanych w rehabilitacji	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
F.W9.	zasady etyczne obowiązujące w pracy z pacjentem	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
F.W10.	zasady postępowania fizjoterapeutycznego oparte na dowodach naukowych (<i>evidence based medicine/physiotherapy</i>)	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
F.W11.	standardy fizjoterapeutyczne	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
F.W12.	rolę fizjoterapeuty w procesie kompleksowej rehabilitacji i innych specjalistów w zespole terapeutycznym	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
F.W13.	prawne, etyczne i metodyczne aspekty prowadzenia badań klinicznych oraz rolę fizjoterapeuty w ich prowadzeniu;	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
F.W14.	zasady promocji zdrowia, jej zadania oraz rolę fizjoterapeuty w propagowaniu zdrowego stylu życia	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
F.W15.	podstawowe zagadnienia dotyczące zależności psychosomatycznych i metod z zakresu budowania świadomości ciała	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
F.W16.	zadania poszczególnych organów samorządu zawodowego fizjoterapeutów oraz prawa i obowiązki jego członków	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
F.W17.	zasady etyki zawodowej fizjoterapeuty	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK
F.W18.	zasady odpowiedzialności zawodowej fizjoterapeuty	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_WG P7S_WK

2) UMIEJĘTNOŚCI – absolwent potrafi:

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
A.U1.	rozpoznawać i lokalizować na fantomach i modelach anatomicznych zasadnicze struktury ludzkiego ciała, w tym elementy układu ruchu, takie jak elementy układu kostno-stawowego, grupy mięśniowe i poszczególne mięśnie	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
A.U2.	palpacyjnie lokalizować wybrane elementy budowy anatomicznej i ich powiązania ze strukturami sąsiednimi, w tym kostne elementy będące miejscami przyczepów mięśni i więzadeł oraz punkty pomiarów antropometrycznych, mięśnie powierzchowne oraz ścięgna i wybrane wiązki naczyniowo-nerwowe	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
A.U3.	określić wskaźniki biochemiczne i ich zmiany w przebiegu niektórych chorób oraz pod wpływem wysiłku fizycznego, w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
A.U4.	dokonać pomiaru i zinterpretować wyniki analiz podstawowych wskaźników czynności układu krążenia (tętno, ciśnienie tętnicze krwi), składu krwi oraz statycznych i dynamicznych wskaźników układu oddechowego, a także ocenić odruchy z wszystkich poziomów układu nerwowego w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
A.U5.	przeprowadzić podstawowe badanie narządów zmysłów i ocenić równowagę	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
A.U6.	przeprowadzić ocenę zdolności wysiłkowej, tolerancji wysiłkowej, poziomu zmęczenia i przetrenowania	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
A.U7.	wykorzystywać właściwości określonej grupy środków farmakologicznych w zabiegach fizykoterapeutycznych w różnych chorobach	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
A.U8.	oceniać wpływ czynników fizycznych na organizm człowieka, odróżniając reakcje prawidłowe i zaburzone	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
A.U9.	oceniać stan układu ruchu człowieka w warunkach statyki i dynamiki (badanie ogólne, odcinkowe, miejscowe) w celu wykrycia zaburzeń jego struktury i funkcji	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
A.U10.	przeprowadzić szczegółową analizę biomechaniczną prostych i złożonych ruchów człowieka w warunkach prawidłowych i w przypadku różnych zaburzeń układu ruchu	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
A.U11.	przewidzieć skutki stosowania różnych obciążeń mechanicznych na zmienione patologicznie struktury ciała człowieka	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
A.U12.	ocenić poszczególne cechy motoryczne	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
A.U13.	oceniać sprawność fizyczną i funkcjonalną w oparciu o aktualne testy dla wszystkich grup wiekowych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
A.U14.	przeprowadzić wywiad i analizować zebrane informacje w zakresie potrzebnym dla prowadzenia fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
A.U15.	rozpoznawać sytuacje zagrażające zdrowiu lub życiu człowieka oraz udzielać kwalifikowanej pierwszej pomocy w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia oraz przeprowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową u osób dorosłych i dzieci	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
B.U1.	porozumiewać się w jednym z języków obcych na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
B.U2.	dostrzegać i rozpoznawać, w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii, problemy psychologiczne u osób, w tym osób starszych, z różnymi dysfunkcjami i w różnym wieku oraz oceniać ich wpływ na przebieg i skuteczność fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
B.U3.	zastosować odpowiednie formy postępowania terapeutyczno-wychowawczego wspomagające proces rewalidacji osoby z niepełnosprawnością	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
B.U4.	organizować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
B.U5.	przeprowadzić badanie przesiewowe w profilaktyce dysfunkcji i niepełnosprawności	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
B.U6.	oszacować koszt postępowania fizjoterapeutycznego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
B.U7.	przeprowadzić uproszczoną analizę rynku dla potrzeb planowania działań z zakresu fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
B.U8.	identyfikować podstawowe problemy etyczne dotyczące współczesnej medycyny, ochrony życia i zdrowia oraz uwzględnić w planowaniu i przebiegu fizjoterapii uwarunkowania kulturowe, religijne i etniczne pacjentów	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
B.U9.	wykazać umiejętności ruchowe z zakresu wybranych form aktywności fizycznej (rekreacyjnych i zdrowotnych)	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
B.U10.	przeprowadzić rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną pacjenta z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii, a także rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji zdrowotnej w atmosferze zaufania podczas całego postępowania fizjoterapeutycznego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
B.U11.	udzielać pacjentowi informacji o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub fizjoterapeutycznych i uzyskiwać jego świadomą zgodę na te działania	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
B.U12.	komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
C.U1.	przeprowadzić badanie podmiotowe, badanie przedmiotowe oraz wykonywać podstawowe badania czynnościowe i testy funkcjonalne właściwe dla fizjoterapii, w tym pomiary długości i obwodu kończyn, zakresu ruchomości w stawach oraz siły mięśniowej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
C.U2.	wypełniać dokumentację stanu zdrowia pacjenta i programu zabiegów fizjoterapeutycznych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
C.U3.	dobierać i prowadzić kinezyterapię ukierunkowaną na kształtowanie poszczególnych zdolności motorycznych u osób zdrowych oraz osób z różnymi dysfunkcjami, przeprowadzić zajęcia ruchowe o określonym celu, prowadzić reedukację chodu i ćwiczenia z zakresu edukacji i reedukacji posturalnej oraz reedukacji funkcji kończyn górnych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
C.U4.	instruować pacjenta w zakresie wykonywania ćwiczeń ruchowych w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych, instruować opiekuna w zakresie sprawowania opieki nad osobą ze specjalnymi potrzebami oraz nad dzieckiem – w celu stymulowania prawidłowego rozwoju	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
C.U5.	konstruować trening medyczny, w tym różnorodne ćwiczenia, dostosowywać poszczególne ćwiczenia do potrzeb ćwiczących, dobrać odpowiednie przyrządy i przybory do ćwiczeń ruchowych oraz stopniować trudność wykonywanych ćwiczeń	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
C.U6.	dobierać poszczególne ćwiczenia dla osób z różnymi zaburzeniami i możliwościami funkcjonalnymi oraz metodycznie uczyć ich wykonywania, stopniując natężenie trudności oraz wysiłku fizycznego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
C.U7.	wykazać umiejętności ruchowe konieczne do demonstracji i zapewnienia bezpieczeństwa podczas wykonywania poszczególnych ćwiczeń	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
C.U8.	zaplanować, dobrać i wykonać zabiegi z zakresu kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
C.U9.	obsługiwać i stosować urządzenia z zakresu kinezyterapii, fizykoterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
C.U10.	wykazać zaawansowane umiejętności manualne pozwalające na zastosowanie właściwej techniki z zakresu kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
C.U11.	zaplanować, dobrać i wykonać zabiegi z zakresu fizykoterapii, balneoklimatologii oraz odnowy biologicznej;	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
C.U12.	obsługiwać aparaturę do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii, balneoklimatologii oraz odnowy biologicznej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
C.U13.	poinstruować osoby ze specjalnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnościami, w zakresie różnych form adaptowanej aktywności fizycznej, sportu, turystyki oraz rekreacji terapeutycznej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
C.U14.	poinstruować osoby z niepełnosprawnościami w zakresie samoobsługi i lokomocji, w tym w zakresie samodzielnego przemieszczania się i pokonywania przeszkód terenowych na wózku aktywnym	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
C.U15.	prowadzić zajęcia z wybranych dyscyplin sportowych dla osób z niepełnosprawnościami, w tym zademonstrować elementy techniki i taktyki w wybranych dyscyplinach sportowych dla osób z niepełnosprawnościami	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
C.U16.	dobierać wyroby medyczne stosownie do rodzaju dysfunkcji i potrzeb pacjenta na każdym etapie fizjoterapii oraz poinstruować pacjenta w zakresie posługiwania się nimi	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
C.U17.	podejmować działania promujące zdrowy styl życia na różnych poziomach oraz zaprojektować program profilaktyczny w zależności od wieku, płci, stanu zdrowia oraz warunków życia pacjenta, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U1.	przeprowadzić szczegółowe badanie dla potrzeb fizjoterapii i testy funkcjonalne układu ruchu oraz zapisać i zinterpretować jego wyniki	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U2.	przeprowadzić analizę biomechaniczną z zakresu prostych i złożonych ruchów człowieka w warunkach prawidłowych i w dysfunkcjach układu ruchu	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U3.	dokonać oceny stanu układu ruchu człowieka w warunkach statyki i dynamiki (badanie ogólne, odcinkowe, miejscowe), przeprowadzić analizę chodu oraz zinterpretować uzyskane wyniki	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U4.	dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po urazach w obrębie tkanek miękkich układu ruchu leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach w obrębie kończyn (stłuczeniach, skręceniach, zwichnięciach i złamaniach) leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach kręgosłupa bez porażień oraz w przypadku stabilnych i niestabilnych złamań kręgosłupa	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U5.	dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii osób po amputacjach planowanych (postępowanie przed- i pooperacyjne) oraz urazowych, prowadzić naukę chodzenia w protezie oraz postępowanie po amputacjach kończyn górnych, w tym instruktaż w zakresie posługiwania się protezą	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
D.U6.	dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i prowadzić postępowanie fizjoterapeutyczne przed- i pooperacyjne u osób po rekonstrukcyjnych zabiegach ortopedycznych, w tym po zabiegach artroskopowych i po endoprotezoplastyce	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U7.	instruować pacjentów lub ich opiekunów w zakresie wykonywania ćwiczeń i treningu medycznego w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U8.	przeprowadzić testy funkcjonalne przydatne w reumatologii, takie jak ocena stopnia uszkodzenia stawów i ich deformacji, funkcji ręki oraz lokomocji u pacjentów z chorobami reumatologicznymi	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U9.	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u pacjentów z chorobami reumatologicznymi, chorobami przyczepów mięśni, zmianami zwyrodnieniowo-wytwórczymi stawów oraz ograniczeniami zakresu ruchu lub pozastawowymi zespołami bólowymi o podłożu reumatycznym	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U10.	wykonywać pionizację i naukę chodzenia pacjentów z chorobami reumatologicznymi, a także usprawnianie funkcjonalne ręki w chorobie reumatoidalnej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U11.	instruować pacjentów z chorobami reumatologicznymi w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi, w tym poprawiającymi funkcję chwytłą	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U12.	przeprowadzić badanie neurologiczne dla potrzeb fizjoterapii i testy funkcjonalne przydatne w fizjoterapii neurologicznej, w tym ocenę napięcia mięśniowego, kliniczną ocenę spastyczności oraz ocenę na poziomie funkcji ciała i aktywności, w szczególności za pomocą skal klinicznych, a także zinterpretować ważniejsze badania dodatkowe (obrazowe i elektrofizjologiczne)	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
D.U13.	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób z objawami uszkodzenia pnia mózgu, mózdzku i kresomózgowia, ze szczególnym uwzględnieniem udaru mózgu, parkinsonizmu, chorób demielinizacyjnych oraz zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po złamaniach kręgosłupa z porażeniami, a także prowadzić postępowanie ukierunkowane na łagodzenie zaburzeń troficznych i wydalniczych, pionizację i naukę chodzenia lub poruszania się na wózku osób po urazach kręgosłupa	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U14.	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po uszkodzeniach nerwów obwodowych, w polineuropatiach, w chorobach o podłożu nerwowo-mięśniowym, w chorobach pierwotnie mięśniowych oraz w różnych zespołach bólowych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U15.	układać pacjenta w łóżku oraz wykonywać kinezyterapię w łóżku u pacjentów z uszkodzeniem układu nerwowego, wykonywać pionizację i naukę chodzenia, a także prowadzić reedukację ruchową kończyny górnej u osób po udarach mózgu	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U16.	instruować pacjentów z chorobami neurologicznymi w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U17.	przeprowadzić wywiad oraz zebrać podstawowe informacje na temat rozwoju i stanu zdrowia dziecka	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U18.	ocenić rozwój psychomotoryczny dziecka	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U19.	przeprowadzić ocenę aktywności spontanicznej noworodka i niemowlęcia	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U20.	dokonać oceny poziomu umiejętności funkcjonalnych dziecka w zakresie motoryki i porozumiewania się w oparciu o odpowiednie skale	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
D.U21.	przeprowadzić kliniczną ocenę podwyższonego lub obniżonego napięcia mięśniowego u dziecka w tym spastyczności i sztywności	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U22.	przeprowadzić kliniczną ocenę postawy ciała, w tym badanie skoliometrem Bunnella, oraz punktową i biostereometryczną ocenę postawy ciała, a także zinterpretować wyniki tych ocen	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U23.	na podstawie zdjęcia RTG kręgosłupa wyznaczyć kąt Cobba, kąt rotacji według jednego z przyjętych sposobów oceny, dokonać oceny wieku kostnego na podstawie testu Rissera oraz zinterpretować ich wyniki i na tej podstawie zakwalifikować skoliozę do odpowiedniego postępowania fizjoterapeutycznego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U24.	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i prowadzić postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci i młodzieży z chorobami układu ruchu, takimi jak: wady wrodzone, wady postawy ciała, jałowe martwice kości	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U25.	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i prowadzić postępowanie przed- i pooperacyjne u dzieci leczonych operacyjnie	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U26.	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i prowadzić postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci i młodzieży z zaburzeniami ruchowymi pochodzenia ośrodkowego, mózgowym porażeniem dziecięcym, z dysrafizmem rdzeniowym, z chorobami nerwowo-mięśniowymi, z okołoporodowymi uszkodzeniami splotów i nerwów obwodowych, z neuroimigennymi zanikami mięśni (atrofiami i dystrofiami mięśniowymi)	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U27.	instruować opiekunów dzieci w zakresie tzw. pielęgnacji ruchowej, oraz dzieci i ich opiekunów w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
D.U28.	przeprowadzić podstawowe pomiary i próby czynnościowe, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa, w tym pomiar tętna, pomiar ciśnienia tętniczego, test marszowy, test wstań i idź (<i>get up and go</i>), próbę czynnościową na bieżni ruchomej według protokołu Bruce'a oraz według zmodyfikowanego protokołu Naughtona oraz próbę wysiłkową na cykloergometrze	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U29.	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u pacjentów z niewydolnością serca, nadciśnieniem, chorobą niedokrwienną serca, po zawale serca, zaburzeniami rytmu serca i nabytymi wadami serca	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U30.	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u pacjentów zakwalifikowanych do operacji serca, po zabiegach kardiochirurgicznych, z wszczepionym stymulatorem serca oraz po leczeniu metodami kardiologii interwencyjnej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U31.	instruować pacjenta w zakresie wykonywania ćwiczeń oddechowych i technik relaksacyjnych w fizjoterapii kardiologicznej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U32.	instruować pacjenta z chorobami układu krążenia w zakresie wykonywania ćwiczeń ruchowych w domu oraz aktywności fizycznej, jako prewencji wtórnej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U33.	przeprowadzić badania czynnościowe układu oddechowego, w tym spirometrię oraz zinterpretować wyniki badania spirometrycznego, badania wysiłkowego i badania gazometrycznego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U34.	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać ćwiczenia w różnych chorobach układu oddechowego (ostrych i przewlekłych), w chorobach z przewagą zaburzeń restrykcyjnych oraz w chorobach z przewagą zaburzeń obturacyjnych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U35.	wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii oddechowej w różnych chorobach pulmonologicznych, stanach po urazie klatki piersiowej, stanach po zabiegach operacyjnych na klatce piersiowej oraz po przeszczepach płuc	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
D.U36.	instruować pacjenta z chorobą układu oddechowego w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu oraz stosowania środków prewencji wtórnej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U37.	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne u pacjentów z czynnościowymi i organicznymi chorobami naczyń obwodowych oraz pacjentów po amputacji z przyczyn naczyniowych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U38.	wdrażać strategię wczesnego uruchamiania pacjenta po zabiegu na jamie brzusznej lub klatce piersiowej, wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne rozprężające płuca i ułatwiające oczyszczanie oskrzeli, instruować w zakresie profilaktyki wczesnych i późnych powikłań pooperacyjnych oraz udzielać zaleceń dotyczących pooperacyjnej fizjoterapii ambulatoryjnej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U39.	stosować Międzynarodową Klasyfikację Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (<i>International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF</i>)	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U40.	planować, dobierać i wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne po porodzie mające na celu likwidowanie niekorzystnych objawów, w szczególności ze strony układu krążenia, kostno-stawowego i mięśniowego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U41.	instruować kobiety ciężarne w zakresie wykonywania ćwiczeń przygotowujących do porodu i w okresie połogu	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U42.	wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne u osób z nietrzymaniem moczu oraz instruować je w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U43.	planować i dobierać ćwiczenia krążeniowo-oddechowe dla dzieci i młodzieży – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – oraz instruować opiekunów dzieci i młodzież w zakresie wykonywania tych ćwiczeń	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U44.	przeprowadzić całościową ocenę geriatryczną i interpretować jej wyniki	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
D.U45.	dobierać i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii geriatrycznej oraz instruować osoby starsze w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu oraz stosowania różnych form rekreacji	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U46.	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii kobiet po mastektomii, w tym postępowanie w przypadku obrzęku limfatycznego i upośledzenia funkcji kończyny górnej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U47.	stosować zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu terapeutycznego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U48.	podejmować działania mające na celu poprawę jakości życia pacjenta, w tym pacjenta w okresie terminalnym, z zastosowaniem sprzętu rehabilitacyjnego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
D.U49.	planować, dobierać i modyfikować programy rehabilitacji pacjentów z różnymi dysfunkcjami narządu ruchu oraz chorobami wewnętrznymi w zależności od stanu klinicznego, funkcjonalnego i psychicznego (poznawczo-emocjonalnego) chorego, jego potrzeb oraz potrzeb opiekunów faktycznych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
E.U1.	zaplanować badanie naukowe i omówić jego cel oraz spodziewane wyniki	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
E.U2.	zinterpretować badanie naukowe i odnieść je do aktualnego stanu wiedzy	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
E.U3.	korzystać ze specjalistycznej literatury naukowej krajowej i zagranicznej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
E.U4.	przeprowadzić badanie naukowe, zinterpretować i udokumentować jego wyniki	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
E.U5.	zaprezentować wyniki badania naukowego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
F.U1.	przeprowadzić badania i zinterpretować ich wyniki oraz przeprowadzić testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii, wykonywania zabiegów i stosowania podstawowych metod terapeutycznych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
F.U2.	samodzielnie wykonywać zabiegi z zakresu kinezyterapii, terapii manualnej, fizykoterapii i masażu leczniczego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
F.U3.	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy usprawniania osób z różnymi dysfunkcjami układu ruchu i innych narządów oraz układów, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, oraz celów kompleksowej rehabilitacji	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
F.U4.	wykazać specjalistyczne umiejętności ruchowe z zakresu wybranych form aktywności fizycznej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o kulturze fizycznej	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
F.U5.	dobierać wyroby medyczne stosownie do rodzaju dysfunkcji i potrzeb pacjenta na każdym etapie rehabilitacji	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
F.U6.	zastosować wyroby medyczne oraz poinstruować pacjenta, jak z nich korzystać	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
F.U7.	wykorzystywać i obsługiwać aparaturę, sprzęt do fizjoterapii i sprzęt do badań funkcjonalnych oraz przygotować stanowisko pracy	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
F.U8.	pracować w zespole interdyscyplinarnym zapewniającym ciągłość opieki nad pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu, z pacjentem i jego rodziną	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
F.U9.	wprowadzić dane i uzyskane informacje oraz opis efektów zabiegów i działań terapeutycznych do dokumentacji pacjenta	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
F.U10.	inicjować, organizować i realizować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki o zdrowiu	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
F.U11.	określić zakres swoich kompetencji zawodowych i współpracować z przedstawicielami innych zawodów medycznych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
F.U12.	samodzielnie wykonywać powierzone zadania i właściwie organizować własną pracę oraz brać za nią odpowiedzialność	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
F.U13.	pracować w zespole i przyjmować odpowiedzialność za udział w podejmowaniu decyzji	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
F.U14.	aktywnie uczestniczyć w pracach zespołu terapeutycznego	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
F.U15.	aktywnie uczestniczyć w dyskusjach na temat problemów zawodowych, z uwzględnieniem zasad etycznych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
F.U16.	stosować się do zasad deontologii zawodowej, w tym do zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
F.U17.	przestrzegać praw pacjenta	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
F.U18.	nawiązać relację z pacjentem i współpracownikami opartą na wzajemnym zaufaniu i szacunku	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU

3) KOMPETENCJE SPOŁECZNE – absolwent jest gotów do:

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
K1.	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
K2.	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_KK P7S_KO P7S_KR

Symbol	EFEKTY UCZENIA SIĘ	dziedzina oraz dyscyplina naukowa	odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (symbol)
K3.	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
K4.	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
K5.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
K6.	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
K7.	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
K8.	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
K9.	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina nauki medyczne	P7S_KK P7S_KO P7S_KR

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Mateusz Cybulski	prof. dr hab., Prodziekan ds. Jakości Kształcenia i Programów Studiów Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB
Katarzyna Kaniewska	dr n. o zdr., Koordynator Wydziałowej Komisji ds. Programów Studiów na kierunku Fizjoterapia
Katarzyna Sochoń	mgr, Kierownik Dziekanatu Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB
Emilia Górska	mgr, pracownik Dziekanatu Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB
Katarzyna Gryko	dr n. o zdr., pracownik Dziekanatu Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB

Małgorzata Rutkowska

---

mgr, pracownik Dziekanatu Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	25
Wskazówki ogólne do raportu samooceny	28
Prezentacja uczelni	29
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	32
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	32
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	40
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	49
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	59
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	69
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	76
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	79
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	86
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	96
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	97
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	102
Część III. Załączniki	104
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	104
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	111

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i auto refleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły. W części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespół oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie z § 17 ust. 3 statutu PKA z dnia 13 grudnia 2018 r., Uczelnia powinna opublikować raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

Należy krótko przedstawić aktualne, istotne informacje charakteryzujące uczelnię w powiązaniu z prowadzeniem ocenianego kierunku studiów (rekomendowane co najwyżej 1800 znaków).

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku to nowoczesna, prężnie rozwijająca się publiczna Uczelnia wyższa, której misją jest służyć społeczeństwu poprzez nowatorskie kształcenie profesjonalnej kadry medycznej, prowadzenie badań naukowych, prac rozwojowych i wdrożeniowych na najwyższym międzynarodowym poziomie oraz rozwój działalności klinicznej zgodnie z postępowaniem wiedzy medycznej.

Uczelnia stale inwestuje w rozwój kadry naukowo-dydaktycznej. Naukowcy wyjeżdżają na liczne stypendia, staże, szkolenia, wizyty studyjne w najlepszych ośrodkach na świecie. Corocznie zwiększa się liczba współpracujących z Uniwersytetem Naukowców z zagranicy, reprezentujących dynamicznie rozwijające się światowe ośrodki badawcze. Działania te procentują wzrostem dorobku naukowego pracowników Uczelni.

Liczba 142 profesorów tytularnych, 166 doktorów habilitowanych i 403 doktorów na 942 nauczycieli akademickich, daje jeden z najwyższych wskaźników i plasuje Uniwersytet w czołówce wszystkich uczelni w Polsce. Pracownicy Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku to eksperci w swoich dziedzinach, zasiadający w komitetach naukowych, redakcjach czasopism oraz konsultanci krajowi i wojewódzcy. Dynamiczna i kreatywna kadra to również ogromny potencjał w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych, zarówno naukowych, jak i unijnych oraz w komercjalizacji badań.

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku jest prekursorem i liderem w prowadzeniu prac nad sztuczną inteligencją w medycynie i przyczyniających się do jej rozwoju badań wielkoskalowych obejmujących genomikę, proteomikę, metabolomikę, radiomikę i bioinformatykę. Uniwersytet prowadzi również unikalne w tej części Europy badanie populacyjne obejmujące swoim zasięgiem 10 000 mieszkańców Białegostoku (Badanie Białystok Plus). Realizowane są unikatowe programy badawcze w dziedzinie medycyny spersonalizowanej i chorób cywilizacyjnych. Dzięki prowadzonym projektom stworzono unikalną na skalę europejską bazę zawierającą wyniki analizy całego genomu kilkuset pacjentów z chorobami onkologicznymi (m.in. rakiem płuca, rakiem jajnika) i innymi chorobami cywilizacyjnymi (m.in. cukrzycą, otyłością). Uczelnia jest też liderem w wysokiej jakości bankowaniu materiału biologicznego. Zebrane dane służą do stworzenia Polskiej Bazy Medycyny HD, która ma na celu dogłębne poznanie mechanizmów m.in. chorób nowotworowych, chorób sercowo-naczyniowych, metabolicznych i innych oraz wypracowaniu nowych celów terapeutycznych.

W ciągu ostatnich lat UMB zainwestował w unikatową infrastrukturę badawczą, stworzył multidyscyplinarne zespoły naukowców i wyszkolił najlepszych ekspertów w badaniach innowacyjnych. Dzięki temu uczelnia jest ośrodkiem z największym doświadczeniem w dziedzinie sekwencjonowania genomu w Polsce. Eksperci z UMB zbadali tysiące próbek w analizie wielkoskalowej. Analizie poddawane są nie tylko metabolomy i genomy, ale również dane dotyczące m.in.: środowiska, stylu życia, historii rodzinnej, czy reakcji na leczenie.

Uczelnia współpracuje z kilkudziesięcioma ośrodkami naukowymi na całym świecie, m.in.: Hasselt University (Holandia), University of Cambridge Wielka Brytania), Texas Tech University Health Sciences Center El Paso (USA), CEU San Pablo University (Hiszpania), Universitätsmedizin Greifswald (Niemcy), Shanghai Pulmonary Hospital, Tongji University (Chiny).

Uczelnia dysponuje ultranowoczesną bazą naukowo-dydaktyczną, w skład której wchodzi m.in.: Uniwersytecki Szpital Kliniczny, Euroregionalne Centrum Farmacji, Centrum Dydaktyczno-Naukowe Wydziału Nauk o Zdrowiu, Centrum Badań Klinicznych, Centrum Medycyny Doświadczalnej, Centrum Badań Innowacyjnych, Centrum Bioinformatyki i Analizy Danych, Laboratorium Obrazowania Molekularnego oraz Centrum Symulacji Medycznych.

Potwierdzeniem znaczącej pozycji Uniwersytetu są przyznane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki kategorie naukowe (w ewaluacji działalności naukowej za lata 2017-2021): najwyższa możliwa A+ w dyscyplinie nauk farmaceutycznych i kategoria A w dyscyplinach: nauki medyczne i nauki o zdrowiu. Wynik ten jest jednym z najlepszych wśród wszystkich polskich uczelni. Ponadto UMB, jako

jedyna polska uczelnia, zdobył prestiżowy grant na prowadzenie studiów doktoranckich w konkursie COFUND w ramach Działań Marii Skłodowskiej-Curie w Programie Ramowym Komisji Europejskiej Horyzont 2020. W 2019 roku Uniwersytet zajął 11 miejsce wśród wszystkich szkół wyższych w konkursie na uczelnię badawczą.

Aktualnie na 16 kierunkach medycznych studiuje ponad 5800 studentów, w tym ponad 460 w języku angielskim. Studenci zagraniczni pochodzą m.in. z Norwegii, Szwecji, Kanady, Niemiec, Hiszpanii, Arabii Saudyjskiej. W Szkole Doktorskiej i na studiach doktoranckich kształcą się 233 doktorantów.

Pełna oferta edukacyjna UMB to: Analityka Medyczna, Biostatystyka, Dietetyka, Higiena Stomatologiczna, Elektroradiologia, Farmacja, Fizjoterapia, Kosmetologia, Lekarski, Lekarsko-Dentystyczny, Logopedia z Fonoaudiologią, Pielęgniarstwo, Położnictwo, Ratownictwo Medyczne, Techniki Dentystyczne i Zdrowie Publiczne oraz studia doktoranckie i podyplomowe.

Absolwenci Uczelni przygotowani są do pracy z pacjentem, w trosce o jego dobro oraz poszanowanie uniwersalnych zasad etycznych, ale też jako przyszli pracownicy nauki zgłębiający tajniki wiedzy, którą potrafią stosować w praktyce.

Na uczelni działają koła naukowe i organizacje studenckie, w ramach których studenci prowadzą badania kliniczne, zdobywają praktyczne umiejętności, biorą udział w konferencjach naukowych oraz rozwijają swoje zainteresowania.

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku jest otwarty na współpracę z przedsiębiorcami z różnych branż. Naukowcy UMB patentują i komercjalizują wiele wynalazków. Do jednych z ostatnich należą: Medical Honey produkt na bazie ekstraktu propolisu opóźniający rozwój glejaka mózgu, preparat na licencji UMB wzmacniający pszczoły firmy LOB, sztuczna ślina, czy prace nad ekstraktem z grzyba z Puszczy Białowieskiej, który zwalcza raka jelita grubego.

Siedzibą władz Uczelni jest XVIII-wieczny barokowy Pałac, zwany Wersalem Północy, usytuowany w centrum miasta. W bliskiej odległości znajduje się kampus Uczelni: budynki dydaktyczne, dwa szpitale kliniczne oraz domy studenta i obiekty sportowe.

Od lat wszystkie ogólnopolskie rankingi wskazują na Uniwersytet Medyczny w Białymstoku jako najlepszą uczelnię akademicką w tej części Polski.

Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku powstał w 1999 r. Początkowo funkcjonował jako Oddział Pielęgniarstwa na Wydziale Lekarskim i kształcił w ramach zaocznych studiów magisterskich na kierunku Pielęgniarstwo. Od 2000 r. rozpoczęto kształcenie na dziennych studiach licencjackich na kierunkach: Pielęgniarstwo i Fizjoterapia oraz na specjalności Dietetyka, a od 2002 r. także na kierunku Położnictwo i na specjalności Zdrowie Publiczne. W 2003 roku, mocą Uchwały Senatu Akademii Medycznej Białymstoku powołano Wydział Pielęgniarstwa i Ochrony Zdrowia. W dniu 27 marca 2008 r., decyzją Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku została zmieniona nazwa Wydziału Pielęgniarstwa i Ochrony Zdrowia na Wydział Nauk o Zdrowiu.

Wydział Nauk o Zdrowiu UMB posiada doskonale przygotowaną kadrę nauczającą, strukturę organizacyjną oraz bazę lokalową zapewniającą realizację nowoczesnego programu dydaktycznego i naukowego. Na dzień 20.11.2023r. na Wydziale Nauk o Zdrowiu zatrudnionych jest 199 nauczycieli akademickich, w tym 25 profesorów i 30 doktorów habilitowanych.

W chwili obecnej strukturę Wydziału tworzą 32 jednostki, w tym: 9 Klinik, 20 Zakładów i 2 Samodzielne Pracownie. Wszystkie jednostki biorą udział w kształceniu pielęgniarek, położnych, elektroradiologów, dietetyków, fizjoterapeutów, ratowników medycznych, logopedów i fonoaudiologów oraz studentów zdrowia publicznego i biostatystyki. Wydział korzysta z bazy dwóch szpitali klinicznych: Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego oraz Uniwersyteckiego Dziecięcego Szpitala Klinicznego, a także z jednostek organizacyjnych UMB zlokalizowanych w bazie obcej: Szpitala Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (Klinika Geriatrii UMB), Białostockiego Centrum Onkologii (Klinika Onkologii UMB). Od 1 września 2022 r. uruchomione zostało Centrum Psychiatrii zlokalizowane na terenie Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego, w którym działa nowoczesna Klinika Psychiatrii oraz Klinika Psychiatrii Dzieci i Młodzieży.

Aktualnie na Wydziale Nauk o Zdrowiu można studiować na 10 kierunkach studiów:

- Biostatystyka (studia II stopnia stacjonarne)
- Dietetyka (studia I i II stopnia stacjonarne)
- Elektroradiologia (studia I i II stopnia stacjonarne)
- Fizjoterapia (jednolite studia magisterskie stacjonarne)
- Logopedia z Fonoaudiologią (studia I i II stopnia stacjonarne)
- Pielęgniarstwo (studia I i II stopnia stacjonarne)
- Położnictwo (studia I stopnia stacjonarne, II stopnia stacjonarne/niestacjonarne)
- Ratownictwo Medyczne (studia I stopnia stacjonarne)
- Zdrowie Publiczne i Epidemiologia (studia I stopnia stacjonarne)
- Zdrowie Publiczne (studia II stopnia stacjonarne)

Na Wydziale wydawane jest anglojęzyczne czasopismo naukowe Progress in Health Sciences, indeksowane na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Edukacji i Nauki (20 pkt). Działa tu także Wydziałowe Centrum Wolontariatu. W ciągu każdego roku prowadzonych jest kilkanaście akcji charytatywnych i środowiskowych promujących prozdrowotny tryb życia.

Liczba studentów na Wydziale w latach 2019 – 2023:

2019 rok*	2020 rok*	2021 rok*	2022 rok*	2023 rok*
1889	1901	1979	1967	2040

*stan na dzień 30 listopada danego roku kalendarzowego

Na Wydziale uruchomiono kształcenie na studiach podyplomowych w zakresie epidemiologii.

Zgodnie z obowiązującą klasyfikacją dziedzin i dyscyplin Uczelnia posiada prawo nadawania stopnia naukowego doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplinach: nauki farmaceutyczne, nauki medyczne, nauki o zdrowiu.

Wydział Nauk o Zdrowiu posiada następujące pozytywne oceny programowe Polskiej Komisji Akredytacyjnej oraz Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych:

Kierunek studiów	Uzyskana ocena	Numer uchwały Polskiej Komisji Akredytacyjnej	Rok akademicki, w którym zaplanowano ponowną ocenę
Fizjoterapia	pozytywna	529/2018	2023/2024
Położnictwo	pozytywna	93/2021	2026/2027
Pielęgniarstwo	pozytywna	171/2023	2028/2029
Zdrowie Publiczne	pozytywna	218/2023	2028/2029

Kierunek studiów	Numer uchwały Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych
Pielęgniarstwo	Decyzja Nr 4/VI/2022
Położnictwo	Decyzja nr 30/V/2021

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

.....
Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

1. powiązania koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów), oczekiwań formułowanych wobec kandydatów, oferowanych specjalności/specjalizacji,
2. związku kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową, w tym do głównych kierunków działalności naukowej prowadzonej w uczelni w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których kierunek jest przyporządkowany oraz najważniejszych osiągnięć naukowych uczelni w tym zakresie z ostatnich 5 lat będących wynikiem tej działalności (kategoria naukowa, prestiżowe publikacje, granty, nagrody, awanse naukowe), a także sposobów wykorzystania wyników działalności naukowej w opracowaniu i doskonaleniu programu studiów, jak również w procesie jego realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości zdobywania przez studentów kompetencji badawczych i udziału w badaniach,
3. zgodności koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia,
4. sylwetki absolwenta, przewidywanych miejsc zatrudnienia absolwentów,
5. cech wyróżniających koncepcję kształcenia oraz wykorzystanych wzorców krajowych lub międzynarodowych,
6. kluczowych kierunkowych efektów uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunek jest przyporządkowany,
7. efektów uczenia się prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, z ukazaniem przykładowych rozwinięć na poziomie wybranych zajęć lub grup zajęć służących zdobywaniu tych kompetencji, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera,
8. spełnienia wymagań odnoszących się do ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Przy formułowaniu koncepcji kształcenia na kierunku fizjoterapia (jednolite studia magisterskie) uwzględniono:

1. misję i strategię Uczelni i Wydziału,
2. zasoby i możliwości jej realizacji,
3. potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, a także wyniki monitorowania karier absolwentów,
4. obowiązujące regulacje prawne i wzorce międzynarodowe,
5. opinie interesariuszy zewnętrznych oraz wewnętrznych.

Koncepcja kształcenia na kierunku Fizjoterapia jest ściśle związana zarówno ze „Strategią Rozwoju Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku na lata 2021-2030” określoną Uchwałą Senatu UMB nr 22/2021 z dn. 25.02.2021 r. (Załącznik nr 1), jak i ze „Strategią i Planami Rozwoju Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku na lata 2021-2030” (Załącznik nr 2).

Misją Uczelni jest służyć społeczeństwu poprzez nowatorskie kształcenie profesjonalnej kadry medycznej, prowadzenie badań naukowych, prac rozwojowych i wdrożeniowych na najwyższym międzynarodowym poziomie oraz rozwój działalności klinicznej zgodnie z postępowaniem wiedzy medycznej.

Odbywa się to w szczególności poprzez:

- wyposażenie absolwentów w kompetencje zawodowe, m.in. w zakresie fizjoterapii zgodnie z Polską Ramą Kwalifikacji oraz ze strategią międzynarodowej kooperacji dydaktyczno-naukowej,
- prowadzenie badań naukowych oraz kształcenie pracowników badawczo-dydaktycznych we współpracy z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi i dydaktycznymi,
- prowadzenie wysokospecjalistycznej działalności diagnostyczno-leczniczej oraz uczestniczenie w sprawowaniu opieki zdrowotnej,
- prowadzenie studiów podyplomowych, kursów i szkoleń w celu kształcenia nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy w systemie uczenia się przez całe życie,
- podyplomowe kształcenie specjalistycznych kadr opieki zdrowotnej,
- wprowadzenie i utrzymanie standardów obowiązujących w Zjednoczonej Europie, w zakresie działalności dydaktycznej, naukowej i opieki zdrowotnej,
- współudział w praktycznym wykorzystaniu osiągnięć nauki oraz szerzenie oświaty prozdrowotnej w społeczeństwie poprzez współpracę z organizacjami naukowymi i gospodarczymi, organami samorządowymi, stowarzyszeniami kulturalnymi i społecznymi.

Szeroko rozumiana edukacja medyczna, obejmująca zarówno przeddyplomowe, jak i wysokospecjalistyczne kształcenie kadr ochrony zdrowia, w powiązaniu z szerzeniem w społeczeństwie oświaty prozdrowotnej, jest ściśle ukierunkowana na interes publiczny. Społeczną misję Uczelni dopełnia uczestnictwo w życiu regionu i kraju, przejawiające się współpracą społeczności akademickiej z organami samorządowymi, organizacjami gospodarczymi oraz towarzystwami naukowymi. Realizując programy badawcze, Uczelnia współpracuje z wieloma zagranicznymi ośrodkami naukowymi, uniwersytetami i szpitalami klinicznymi. Ze względu na swoje geograficzne położenie (wschodnie tereny Unii Europejskiej), Uniwersytet Medyczny w Białymstoku odgrywa szczególnie istotną rolę w rozwijaniu współpracy naukowej i klinicznej z sąsiadującymi krajami Europy Wschodniej. Współpraca z Instytutem Medycznym w Grodnie, Mińsku, Kownie, Lwowie i Wilnie ma już ponad 30-letnią tradycję.

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest także zgodna ze „Strategią rozwoju Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB”, która koresponduje z misją i strategią Uczelni. Strategia ta zakłada m.in. rozszerzanie oferty studiów podyplomowych, rozbudowę bazy dydaktycznej Wydziału o nowe jednostki, zwiększanie bazy klinicznej dla kierunków Wydziału Nauk o Zdrowiu, zwiększenie zainteresowania otoczenia społeczno-gospodarczego współpracą z UMB i komercjalizacją wiedzy, realizowanie projektów zwiększających zawodowe umiejętności praktyczne studentów oraz ich kompetencje społeczne, zapewnienie możliwości podnoszenia kompetencji dydaktycznych pracowników Wydziału, czy też pozyskanie nowych samodzielnych pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych, stały rozwój naukowy młodej kadry akademickiej Wydziału (zdobywanie stopni naukowych doktora), zdobywanie funduszy pozastatutowych na badania naukowe poprzez podejmowanie prób finansowania projektów badawczych ze środków Narodowego Centrum Nauki, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Agencji Badań Medycznych, etc., poszerzenie współpracy naukowej z renomowanymi ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą, zwiększanie zaangażowania studentów w badania naukowe, pozyskiwanie nowych oraz utrzymanie obecnych akredytacji zagranicznych, a także rozwój oferty zagranicznych staży/praktyk zawodowych, np. odbywanych w ramach programu Erasmus+ i zwiększenie wymiany kadry akademickiej oraz studentów w ramach współpracy z prestiżowymi jednostkami zagranicznymi na podstawie umów bilateralnych.

MNiSW w rankingu oceny potencjału naukowych jednostek naukowych, przyznało Wydziałowi w dwóch ostatnich ocenach parametrycznych kategorię A. W ostatniej ewaluacji jakości działalności naukowej za lata 2017-2021 dyscyplina nauki o zdrowiu otrzymała kategorię A. Dzięki

uprawnieniom do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplinie nauki o zdrowiu, na Uczelni wspomagany jest rozwój kadry akademickiej.

Badania naukowe prowadzone na Wydziale pozostają w ścisłym związku z kształceniem na kierunku fizjoterapia. Wśród licznych kierunków badawczych jednostek kształcących na kierunku znajdują się m.in.: zaburzenia mikrokrążenia – diagnostyka i postępowanie rehabilitacyjne, terapia manualna w leczeniu „zamrożonego barku” oraz zespołów bólowych kręgosłupa, diagnostyka statyki stóp w chorobach reumatycznych, wpływ treningu proprioceptywnego na jakość życia pacjentów z reumatoidalnym zapaleniem stawów, diagnostyka i rehabilitacja chorych z zawrotami głowy, postępowanie rehabilitacyjne w przebiegu dysfonii zawodowych, patologię układu nerwowego pacjentów wieku rozwojowego, mózgowe porażenie dziecięce, terapia toksyną botulinową, zespół Downa, neuroprotekcję ośrodkowego układu nerwowego, analizę ilościową EEG, wady postawy i skrzywienia kręgosłupa, bóle kręgosłupa u dzieci i młodzieży, przepuklinę oponowo-rdzeniową, schorzenia nerwowo-mięśniowe, muzykoterapię. Powyższe obszary badawcze znajdują szerokie odzwierciedlenie w programie studiów oraz treściach programowych poszczególnych zajęć.

Liczne koła naukowe funkcjonujące w ramach Wydziału aktywizują działalność naukowo – badawczą i dydaktyczną studentów. Do studentów kierunku Fizjoterapia skierowane są przede wszystkim: SKN Kliniki Rehabilitacji Dziecięcej z Ośrodkiem Wczesnej Pomocy Dzieciom Upośledzonym "Dać Szansę", którego zainteresowania naukowe ukierunkowane są na rehabilitacji neurologicznej, rehabilitacji dzieci i młodzieży, innowacyjnych metodach rehabilitacji oraz aktywności fizycznej, a także Studenckie Koło Naukowe przy Klinice Rehabilitacji Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku, a także Interdyscyplinarne Studenckie Koło Naukowe przy Klinice Geriatrii. Studenci ocenianego kierunku, w szczególności osoby zrzeszone w ramach studenckich kół naukowych, biorą aktywny udział w licznych krajowych konferencjach naukowych, w których otrzymują nagrody i wyróżnienia. Są oni także autorami publikacji naukowych np. w monografiach naukowych wydawanych na Wydziale Nauk o Zdrowiu oraz w czasopismach naukowych. Studenci, prowadząc badania poszukują nowych rozwiązań w działaniach zawodowych. Działalność studentów wdraża przyszłych absolwentów do prowadzenia badań i wkładu w rozwój dyscyplin, do których przyporządkowano oceniany kierunek studiów. Wyniki przeprowadzonych badań mają praktyczne zastosowanie w procesie kształcenia, a w szczególności wpływają na indywidualizację kształcenia i przygotowanie studenta do realizacji/kontynuacji kształcenia w Szkole Doktorskiej w macierzystej Uczelni.

Wydział współpracuje z organizacjami naukowymi i gospodarczymi, organami samorządowymi, towarzystwami naukowymi i społecznymi, m.in. ze szkołami średnimi w pozyskiwaniu kandydatów na studia wśród najlepszych maturzystów. Wypełnianie społecznej misji obejmuje również kształtowanie w systemie uczenia się przez całe życie, nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy (w ramach studiów podyplomowych, kursów i szkoleń). Wydział uczestniczy w życiu regionu i kraju szerząc oświatę prozdrowotną i proekologiczną, oferując warsztaty tematyczne i koła zainteresowań, kontynuując działalność Akademii Młodego Naukowca i Uniwersytetu Zdrowego Seniora, w które angażują się zarówno studenci, jak i kadra ocenianego kierunku, a także rozwijając w społeczeństwie potrzebę samokształcenia. W ramach szerokiej promocji Wydziału organizowane są imprezy otwarte, takie jak: Dzień Akademicki, Noc Muzeów, Festiwal Nauki i Sztuki, Targi Edukacyjne, „Studiuj w UMB”, „Kariera Medyka”, czy inne formy promocji. Szeroki dostęp studentów Wydziału do nowoczesnych technologii oraz zasobów informatyczno-bibliotecznych, działalność w ramach studenckich kół naukowych, udział w konferencjach naukowych, działaniach promocyjnych i członkostwo w licznych organizacjach studenckich jest wyrazem realizacji koncepcji kształcenia uwzględniającej zdobywanie umiejętności samodzielnej nauki, krytycznego myślenia oraz rozwijania własnych zainteresowań.

Koncepcja kształcenia na kierunku Fizjoterapia jest w pełni zgodna z powyższymi strategiami i zakłada podnoszenie poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji przyszłych absolwentów kierunku Fizjoterapia w warunkach kształcenia odpowiadających naturalnemu środowisku przyszłej pracy absolwenta. Koncepcja ta uwzględnia wyposażenie absolwentów w kompetencje zawodowe zgodne

z oczekiwaniami rynku pracy, a także kształtowanie postaw etycznych oraz zdolności do komunikowania się z innymi pracownikami systemu ochrony zdrowia.

Znajomość koncepcji kształcenia jest rozpowszechniana:

- podczas posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. Programów Studiów,
- podczas posiedzeń Rad Wydziału, odbywających się raz w miesiącu,
- podczas posiedzeń Uczelnianego i Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia,
- podczas spotkań poświęconych procesowi kształcenia ze studentami i doktorantami, opiekunami lat, opiekunami praktyk zawodowych (najczęściej w ramach Rad Pedagogicznych odbywających się raz w semestrze),
- podczas zebrań poświęconych procesowi kształcenia, organizowanych dla nauczycieli akademickich w poszczególnych jednostkach,
- podczas spotkań z pracodawcami i innymi interesariuszami zewnętrznymi,
- podczas spotkań Senackiej Komisji ds. Dydaktyki i Wychowania,
- poprzez upublicznienie treści misji i strategii Uczelni (m.in. w odniesieniu do kierunku Fizjoterapia) na stronie internetowej.

Zgodnie z misją i strategią Uczelni, którą jest konsekwentne prowadzenie działań promocyjnych mających na celu wyróżnienie Uczelni z grona innych, podobnych jej instytucji, Uczelnia stosuje następujące standardy:

- bieżąca aktualizacja strony internetowej. Znajdują się tam wszystkie informacje dotyczące zasad rekrutacji, programu studiów, warunków studiowania, języka wykładowego, wysokości opłat, a także komunikaty dla kandydatów (aktualności),
- stworzenie profilu Wydziału na Facebooku i aktywne administrowanie tym profilem (narzędzie wysoko cenione wśród studentów oraz pracowników),
- uruchomienie komunikatora „Live-Chat” (umożliwienie kandydatom komunikacji on-line z pracownikami Biura Promocji i Rekrutacji),
- stworzenie profilu Rekrutacja UMB na Facebooku i aktywne administrowanie tym profilem,
- stworzenie profilu na portalu X (dawniej Twitter) i aktywne administrowanie tym profilem,
- zamieszczanie logotypu Uczelni na wszystkich dokumentach będących w obiegu zewnętrznym,
- organizowanie dni otwartych oraz innych działań mających na celu przybliżenie warunków i zasad studiowania np. cykl akcji pt. „Studuj w UMB” – Uczelnię odwiedzają uczniowie z wiodących liceów w regionie podlaskim; młodzież uczestniczy w warsztatach, wykładach i ćwiczeniach oraz prezentacji rekrutacyjnej,
- promowanie Uczelni wśród kandydatów na studia, poprzez wizyty w szkołach średnich powiązane z prezentacją oferty kształcenia,
- regularne uczestnictwo Uczelni w targach edukacyjnych i podobnych tematycznie imprezach,
- dbanie o wizerunek Uczelni w prasie i mediach oraz Internecie, poprzez zamieszczanie ogłoszeń i informacji na temat ważniejszych wydarzeń z życia Uczelni,
- druk i kolportaż wspomagających materiałów promocyjnych typu informatory, broszury i ulotki,
- promowanie Uczelni w regionie poprzez coroczny udział w organizacji Festiwalu Nauki i Sztuki, Nocy Muzeów oraz podczas targów ogólnopolskich, np. na stadionie PGE Narodowy w Warszawie.

Wydział dysponuje bazą i kadrą dydaktyczną zapewniającą wysoką jakość kształcenia. Wszystkie zajęcia kluczowe dla absolwenta kierunku Fizjoterapia realizowane są na bazie nowoczesnie wyposażonych jednostek organizacyjnych Uczelni, w ramach których prowadzone są badania naukowe i w ramach których student nabywa wiedzę teoretyczną oraz umiejętności i kompetencje badawcze do ewentualnej przyszłej działalności naukowej. Wydział zapewnia również realizację kierunkowych efektów uczenia się rozwijając stale bazę naukowo – dydaktyczną. Do dyspozycji studentów jest m.in. nowoczesny gmach Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego, w którym

zlokalizowana jest Klinika Rehabilitacji UMB i Centrum Dydaktyczno-Naukowego Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB. W trakcie modernizacji jest także Uniwersytecki Dziecięcy Szpital Kliniczny, w którym znajduje się Klinika Rehabilitacji Dziecięcej z Ośrodkiem Wczesnej Pomocy Dzieciom Upośledzonym „Dać Szansę” UMB.

Właściwej realizacji koncepcji kształcenia na kierunku Fizjoterapia sprzyjają też zasoby kadrowe Wydziału. Obok praktycznego doświadczenia zawodowego, kadra dydaktyczna posiada także doświadczenie badawcze zdobyte m. in. w zagranicznych ośrodkach naukowych, co zapewnia wysoki standard nauczania. Pracownicy Wydziału prowadzący zajęcia kluczowe dla ocenianego kierunku posiadają nie tylko stopnie i tytuły naukowe, ale także ugruntowane doświadczenie zawodowe zdobywane poza Uczelnią, poświadczone dyplomami i certyfikatami. Wielu nauczycieli akademickich Wydziału stanowi środowisko opiniotwórcze dla potrzeb regionu i kraju. Należą do zespołów eksperckich różnych instytucji publicznych (np. MZ, KIF, NCN, NCBiR, NAWA) oraz są powoływani w skład gremiów opiniotwórczych, a także aktywnie udzielają się w międzynarodowych i krajowych towarzystwach naukowych. Pełnią również liczne funkcje recenzenckie w prestiżowych, międzynarodowych czasopismach naukowych.

Koncepcja kształcenia na wszystkich kierunkach studiów Uczelni, w tym na kierunku Fizjoterapia, jest zorientowana na potrzeby otoczenia, w tym w szczególności rynku pracy. W nawiązaniu do sylwetki absolwenta kierunku Fizjoterapia, koncepcja uwzględnia potrzebę kształtowania jak najlepszych umiejętności praktycznych, umiejętności współpracy z personelem medycznym i podmiotami systemu ochrony zdrowia oraz kształtowania kultury zachowań prozdrowotnych i poczucia współodpowiedzialności za zdrowie pacjentów. Spora część doskonale przygotowanych do pracy w zawodzie absolwentów decyduje się na założenie własnej działalności gospodarczej, do czego również są przygotowani w toku kształcenia.

Absolwent jednolitych studiów magisterskich na kierunku Fizjoterapia powinien posiadać:

- wiedzę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki biologiczne w tym rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych;
- wiedzę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób;
- wiedzę z zakresu dyscyplin naukowych – psychologia, pedagogika, nauki socjologiczne, filozofia i bioetyka;
- wiedzę na temat zasad oddziaływania sił mechanicznych na organizm człowieka zdrowego i chorego, w tym osoby starszej, z różnymi dysfunkcjami i różnymi chorobami, w różnych warunkach;
- wiedzę na temat mechanizmu działania czynników fizykalnych na organizm człowieka oraz oddziaływanie zabiegów fizykalnych w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach;
- wiedzę na temat wskazań i przeciwwskazań do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii;
- wiedzę na temat zaleceń do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych;
- wiedzę na temat zasad działania wyrobów medycznych i zasad ich stosowania w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach;
- wiedzę na temat specjalistycznych zagadnień z zakresu teorii, metodyki i praktyki fizjoterapii;
- wiedzę na temat zagadnień z zakresu diagnostyki funkcjonalnej na potrzeby fizjoterapii, planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz kontrolowania jego efektów – w stopniu zaawansowanym;
- wiedzę na temat zagadnień związanych z kształtowaniem, podtrzymywaniem i przywracaniem sprawności oraz wydolności osobom w różnym wieku, w tym osobom starszym, utraconej lub obniżonej wskutek różnych chorób lub urazów, a także zasady promocji zdrowia – w stopniu zaawansowanym;
- wiedzę na temat prawnych i ekonomicznych aspektów funkcjonowania podmiotów zajmujących się rehabilitacją osób z niepełnosprawnościami;

- wiedzę na temat etycznych, prawnych i społecznych uwarunkowań wykonywania zawodu fizjoterapeuty.
- umiejętność wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii;
- umiejętność interpretacji wyników badań czynnościowych oraz przeprowadzania testów funkcjonalnych niezbędnych do doboru środków fizjoterapii i interpretowania ich wyników;
- umiejętność tworzenia, weryfikowania i modyfikowania programów fizjoterapii osób z różnymi dysfunkcjami, w tym osób starszych, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, a także w ramach procesu kompleksowej rehabilitacji;
- umiejętność kontrolowania efektów postępowania fizjoterapeutycznego;
- umiejętność dobierania wyrobów medycznych stosownie do rodzaju dysfunkcji i potrzeb pacjenta na każdym etapie rehabilitacji oraz instruowania pacjenta, jak z nich korzystać;
- umiejętność zastosowania działania z zakresu adaptowanej aktywności fizycznej i sportu osób z niepełnosprawnościami dla planowania, doboru, modyfikowania oraz tworzenia różnych form zajęć rekreacyjnych i sportowych dla osób ze specjalnymi potrzebami, w tym osób starszych;
- umiejętność zastosowania działań ukierunkowanych na edukację zdrowotną, promocję zdrowia, profilaktykę niepełnosprawności, a także pierwotną i wtórną profilaktykę chorób;
- umiejętność wykazywania wysokiej sprawności fizycznej niezbędnej do poprawnego demonstrowania i wykonywania zabiegów z zakresu kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz stosowania metod specjalnych u osób z różnymi chorobami, dysfunkcjami oraz z różnym rodzajem i stopniem niepełnosprawności;
- umiejętność planowania własnej aktywności edukacyjnej i stałego dokształcania się w celu aktualizacji wiedzy;
- umiejętność inspirowania innych osób do uczenia się oraz podejmowania aktywności fizycznej;
- umiejętność komunikowania się z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta i jego praw;
- umiejętność komunikowania się ze współpracownikami w zespole i dzielenia się wiedzą;
- umiejętność wykorzystywania wiedzy w zakresie racjonalizacji i optymalizacji fizjoterapii, także współpracując w zespole terapeutycznym;
- umiejętność postępowania zgodnie z zasadami etycznymi i bioetycznymi w wykonywaniu czynności właściwych dla zawodu fizjoterapeuty.

Absolwenci jednolitych studiów magisterskich na kierunku Fizjoterapia osiągają kompetencje niezbędne do: kształtowania, podtrzymywania i przywracania sprawności, utraconej lub obniżonej wydolności, nienaganego wykonywania wszelkich zabiegów fizjoterapeutycznych, poprawnego funkcjonowania w zespołach rehabilitacyjnych, kierowania zespołem fizjoterapeutycznym oraz organizacji i zarządzania placówkami oferującymi usługi fizjoterapeutyczne. Uczelnia kształci fizjoterapeutów, którzy uzyskują kompetencje zgodne z ustawą o zawodzie fizjoterapeuty. Są to kompetencje niezbędne do wykonywania badań z zakresu diagnostyki funkcjonalnej oraz kwalifikacje z zakresu programowania i kontrolowania efektywności zabiegów fizjoterapeutycznych w dysfunkcjach narządu ruchu oraz narządów wewnętrznych, w schorzeniach u osób w różnym wieku.

Absolwenci osiągają kompetencje niezbędne do prowadzenia badań naukowych i włączania się w pracę zespołów badawczych. Po otrzymaniu dyplomu ukończenia jednolitych studiów magisterskich uzyskują prawo wykonywania zawodu i mogą podjąć pracę w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej, ośrodkach dla osób z niepełnosprawnościami, ośrodkach sportowo-rekreacyjnych, placówkach szkolno-wychowawczych, gabinetach odnowy biologicznej, spa, jak również mogą prowadzić indywidualną praktykę fizjoterapeutyczną. Absolwent jest również gotowy do podjęcia specjalizacji w zakresie fizjoterapii lub do podjęcia procesu kształcenia w Szkole Doktorskiej.

Zasadniczy wpływ na kreowanie koncepcji kształcenia prowadzonego na Wydziale, mają obowiązujące regulacje prawne oraz wytyczne międzynarodowe, określające kompetencje zawodowe fizjoterapeutów.

Do najważniejszych krajowych aktów prawnych regulujących kształcenie na ocenianym kierunku należą:

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.),
2. Rozporządzenie MNiSW z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2019 r. poz. 2218),
3. Rozporządzenie MNiSW z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza denty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. 2019 poz. 1573),
4. Rozporządzenie MNiSW z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r., poz. 1861 z późn. zm.).

Międzynarodowymi wzorcami wykorzystywanymi w procesie kreowania koncepcji kształcenia są publikowane wyniki badań naukowych, w tym uzyskane przez kadrę Uczelni/Wydziału w ramach realizacji projektów badawczo-naukowych.

Realizowana na Wydziale koncepcja kształcenia jest wypadkową oczekiwań, uzgodnień i zaleceń wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy Wydziału. Ich czynny udział jest szczególnie widoczny na etapie projektowania, a zwłaszcza doskonalenia programu studiów.

Wewnętrznym interesariuszem Wydziału jest szeroko pojęta społeczność akademicka, w tym przedstawiciele nauczycieli akademickich oraz studentów. Ich wkład w koncepcję kształcenia wynika ze współpracy przedstawicieli tych gremiów z Wydziałowym i Uczelnianym Zespołem ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, Biurem Karier, Radą Wydziału, a także z Wydziałową Komisją ds. Programów Studiów, Kolegium Dziekańskim, opiekunami praktyk zawodowych, opiekunami roku, Samorządem Studenckim, kołami naukowymi i organizacjami studenckimi.

Głównymi interesariuszami zewnętrznymi Wydziału są pracodawcy i absolwenci kierunku Fizjoterapia. Ich przedstawiciele są stałymi członkami Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, a ich opinie i uwagi poprzedzają ostateczne zatwierdzenie przez Senat UMB i/lub Radę Wydziału takich dokumentów jak: programy studiów, efekty uczenia się, plany studiów, itp. Jednocześnie opinie zarówno studentów, jak i absolwentów, dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku pozyskiwane są ponadto w ramach działalności Uczelnianego Biura Karier, Uczelnianego Biura ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, Działu Spraw Studenckich oraz anonimowych ankiet studenckich.

Główne założenia i cele polityki jakości kształcenia na kierunku Fizjoterapia oraz procedury doskonalenia koncepcji kształcenia są zgodne z „Uczelnianym Systemem Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku”, wprowadzonym Uchwałą Senatu UMB nr 102/2012 z dn. 19.11.2012 r. Narzędzia i metody doskonalenia koncepcji kształcenia określone są zapisami Uchwały Senatu nr 182/2021 z dnia 30.09.2021 w sprawie Uczelnianego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku (Załącznik nr 3) oraz Zarządzeniem Rektora nr 150/2021 z dn. 23.12.2021 r. określającym Regulamin Działania Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w UMB (Załącznik nr 4).

Zasadniczą rolę w procesie określania, weryfikacji i doskonalenia koncepcji kształcenia odgrywają interesariusze wewnętrzni, w tym – nauczyciele akademicy i studenci oraz interesariusze zewnętrzni - przedstawiciele środowiska zawodowego. Swoje opinie, uwagi, sugestie i wymagania dotyczące koncepcji programu studiów przekazują przed opracowaniem projektów programów studiów, mając możliwość odniesienia się do poziomu swojej satysfakcji z jakości przygotowania absolwentów do wykonywania zawodu specjalisty zdrowia publicznego w minionych latach.

Reasumując, udział interesariuszy wewnętrznych zaznacza się na poziomie:

1. gremiów odpowiedzialnych za opracowanie i doskonalenie koncepcji i programu studiów (Wydziałowa Komisja ds. Programów Studiów na kierunku Fizjoterapia, Rada Wydziału, Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, Samorząd Studencki), w których zasiadają przedstawiciele studentów, Władz Wydziału i nauczycieli akademickich,
2. informacji zbieranych w drodze anonimowych ankiet studenckich, opracowanych przez Dział Informatyki,
3. informacji pochodzących z ankiet pn. „Weryfikacja i ocena realizacji efektów uczenia się” wypełnianych przez osoby odpowiedzialne za prowadzenie zajęć (po ich zrealizowaniu w danym semestrze).

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi ma miejsce:

1. podczas spotkań poświęconym kształceniu praktycznemu, w szczególności realizowaniu praktyk zawodowych,
2. na poziomie Wydziałowego i Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia,
3. poprzez bezpośredni udział w realizacji efektów uczenia się z wybranych modułów zajęć,
4. na poziomie opiekunów praktyk zawodowych z ramienia instytucji przyjmującej.

Opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych są poddawane pod dyskusję w trakcie posiedzeń Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, jako głównego organu odpowiedzialnego za jakość kształcenia na kierunku.

Zgodnie z § 6 ust. 2 Regulaminu Działania Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, ocena kształtowania sylwetki absolwenta jest realizowana poprzez badania losów zawodowych absolwentów celem weryfikacji jakości kształcenia, przygotowania absolwentów do podjęcia pracy, oczekiwań co do przyszłej pracy zawodowej lub sytuacji na rynku pracy, a także celem weryfikacji uzyskiwania zamierzonych efektów uczenia się oraz dostosowania efektów uczenia się do potrzeb rynku pracy.

Podobnie, zgodnie z ww. Regulaminem (§ 6 ust. 3-5) bezpośrednio po ukończeniu studiów odbywa się monitorowanie opinii absolwentów UMB w zakresie osiągniętych efektów uczenia się na poszczególnych kierunkach studiów oraz po roku od ukończenia studiów odbywa się monitorowanie opinii absolwentów UMB w zakresie kariery zawodowej. Okresowo (nie rzadziej niż co 4 lata) odbywa się monitorowanie opinii pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej celem dopasowania treści programowych do potrzeb rynku pracy, a także ankietyzacja potencjalnych pracodawców. Wybór pracodawców należy do grup roboczych, wchodzących w skład Zespołów odpowiednich Wydziałów lub przewodniczących Wydziałowych Zespołów. Ostatnie monitorowanie opinii pracodawców i potencjalnych pracodawców miało miejsce w 2020 r. (Załącznik nr 5).

Najwyżej przez pracodawców, którzy zatrudniają absolwentów kierunku Fizjoterapia Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku zostały ocenione następujące kompetencje pracowników: umiejętność prowadzenia placówki świadczącej usługi fizjoterapeutyczne (4,63) oraz dysponowanie szczegółową wiedzą z zakresu fizjoterapii (4,44). Nieznacznie niżej pracodawcy ocenili umiejętność prawidłowego wykonywania zabiegów fizjoterapeutycznych (4,25). Pracodawcy, którzy rozważają zatrudnienie absolwentów Uniwersytetu Medycznego kierunku Fizjoterapia w największym stopniu oczekują następujących kompetencji: dysponowanie szczegółową wiedzą z zakresu fizjoterapii, umiejętność diagnozowania schorzeń/urazów oraz umiejętność doboru zabiegów/ćwiczeń do rozpoznanych schorzeń/urazów. Średnia ocena tych kompetencji wyniosła (5,00). Na ocenę (4,00) ocenione zostały pozostałe kompetencje.

Senat UMB na mocy Uchwały nr 75/2019 w sprawie przyporządkowania kierunków studiów do dyscyplin naukowych w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku, przyporządkował kierunek Fizjoterapia jednolite studia magisterskie do dyscypliny nauki medyczne jako dyscypliny wiodącej (71%) oraz do dyscyplin: nauki o zdrowiu (20%) oraz nauki o kulturze fizycznej (9%) (Załącznik nr 6).

Zakładane efekty uczenia się na kierunku Fizjoterapia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się w roku akademickim 2023/2024 zawarte są w załączniku do Uchwały Senatu UMB nr 174/2023 z dn. 27.04.2023 r. (Załącznik nr 7).

Efekty uczenia się zostały opracowane zgodnie z koncepcją, celami kształcenia oraz założeniami ogólnoakademickiego profilu studiów na kierunku Fizjoterapia. Zakładane na ww. kierunku efekty uczenia się są zgodne z 7 poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz obowiązującym standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty.

Uwzględniają one ponadto nabycie umiejętności badawczych związanych z kierunkiem Fizjoterapia oraz kompetencji językowych – umiejętności posługiwania się językiem obcym na poziomie B2+. Przedmiotowe efekty uczenia się, zawarte w sylabusach z poszczególnych modułów zajęć, są najczęściej uszczegółowieniem (rzadziej powtórzeniem) odpowiednio przypisanych efektów kierunkowych. Przykładowo:

- W ramach zajęć z Fizjoterapii klinicznej w chorobach wewnętrznych w geriatricznym przedmiotowy efekt uczenia się, oznaczony symbolem W1 (Zna zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najczęstszych chorób w zakresie: geriatricznym, w stopniu umożliwiającym racjonalne zastosowanie metod i środków terapeutycznych) został uszczegółowiony w oparciu o efekt kierunkowy D.W4. (Zna i rozumie zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia w najczęstszych chorobach w zakresie: kardiologii i kardiologicznym, pulmonologii, chirurgii, ginekologicznym i położnicznym, geriatricznym, psychiatricznym, intensywnej terapii, onkologicznym i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii);
- W ramach zajęć z Fizjoprofilaktyki i promocji zdrowia przedmiotowy efekt uczenia się, oznaczony symbolem U1 (Umie podejmować działania promujące zdrowy styl życia na różnych poziomach oraz zaprojektować program profilaktyczny w zależności od wieku, płci, stanu zdrowia oraz warunków życia pacjenta) jest zgodny z efektem kierunkowym C.U17. (Potrafi podejmować działania promujące zdrowy styl życia na różnych poziomach oraz zaprojektować program profilaktyczny w zależności od wieku, płci, stanu zdrowia oraz warunków życia pacjenta, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej).

W celu sprawdzenia, czy wszystkie założone w programie efekty uczenia się mogą być uzyskane w wyniku realizacji modułów zajęć przewidzianych programem studiów, Wydział sporządza matrycę efektów uczenia się (przykładowa matryca efektów uczenia się dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się w roku akademickim 2023/2024 stanowi **Załącznik nr 8**).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

.....

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

.....

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

- 1. doboru kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których jest przyporządkowany kierunek oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunek jest przyporządkowany,*
- 2. doboru metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w tym w szczególności umożliwiających przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany lub udział w tej działalności, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych*

technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego,

- 3. zakresu korzystania z metod i technik kształcenia na odległość,*
- 4. dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia,*
- 5. harmonogramu realizacji studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć związanych z działalnością naukową prowadzoną w uczelni oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru,*
- 6. doboru form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem harmonogramu zajęć (w przypadku, gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych),*
- 7. programu i organizacji praktyk, w tym w szczególności ich wymiaru i terminu realizacji oraz doboru instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk – w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe,*
- 8. doboru treści i metod kształcenia, form, liczebności grup studenckich w odniesieniu do zajęć lub grup zajęć, na których studenci osiągają efekty uczenia się prowadzące o uzyskania kompetencji inżynierskich, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera,*
- 9. spełnienia reguł i wymagań w zakresie programu studiów i sposobu organizacji kształcenia, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.*

Zasady dotyczące tworzenia programu i planu studiów oraz tworzenia dokumentacji określone są w:

- Uchwale Senatu UMB nr 47/2019 z dnia 29.05.2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących opracowywania programów studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku (Załącznik nr 9),
- Uchwale Rady Wydziału nr 176/2019 z dnia 28.05.2019 r. w sprawie zatwierdzenia wzorów programu studiów, planu studiów, matrycy efektów uczenia się obowiązujących na Wydziale Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku (Załącznik nr 10)

oraz w Regulaminie Działania Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w UMB.

Zasady te obejmują następujące obszary:

- szczegółowego zdefiniowania zamierzonych efektów uczenia się (obejmujących także praktyki zawodowe) w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji,
- weryfikacji opinii absolwentów pod kątem osiągniętych efektów uczenia się,

- badania opinii pracodawców i potencjalnych pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej, celem dopasowania treści programowych do potrzeb rynku pracy,
- prowadzenia badań losów zawodowych absolwentów w celu oceny jakości kształcenia, przygotowania do podjęcia pracy, oczekiwań co do przyszłej pracy zawodowej lub sytuacji na rynku pracy,
- kontroli przestrzegania obowiązujących zasad wprowadzania zmian w programach i organizacji studiów.

Program studiów w cyklu kształcenia rozpoczynającym się w roku akad. 2023/2024 został zatwierdzony Uchwałą Senatu UMB nr 113/2023 z dn. 27.04.2023 r. w sprawie ustalenia programów studiów na poszczególne kierunki studiów na Wydziale Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku na cykl kształcenia rozpoczynającego się w roku akademickim 2023/2024 (Załącznik nr 11). Program studiów jest zgodny z przepisami obowiązującego prawa w zakresie szkolnictwa wyższego, wytycznymi dotyczącymi opracowywania programów studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w UMB oraz standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty.

Projekt opisu zakładanych efektów uczenia się przygotowuje Wydziałowa Komisja ds. Programów Studiów dla poszczególnych kierunków studiów na Wydziale, uwzględniając nauczane treści programowe oraz misję i strategię Uczelni i Wydziału, a także doświadczenie zawodowe kadry akademickiej i wyniki dorobku naukowo-dydaktycznego Wydziału. Na etapie doskonalenia programu studiów, Wydziałowa Komisja ds. Programów Studiów przywiązuje szczególną wagę do opinii przedstawicieli studentów, stanowiących stały skład Komisji oraz osób odpowiedzialnych za poszczególne moduły zajęć, opracowujących sylabusy z poszczególnych modułów zajęć. Komisja korzysta też z przykładów dobrych praktyk obserwowanych w innych uczelniach. Sylabusy udostępnione są na stronie internetowej Wydziału Nauk o Zdrowiu, zaś na tablicach ogłoszeń znajdują się najważniejsze informacje dla studentów (harmonogram zajęć, tematyka zajęć, literatura obowiązkowa i zalecana, etc.).

Członkami Komisji są nauczyciele akademicy z największym doświadczeniem zawodowym, merytorycznym i organizacyjnym, aktywnie prowadzący badania naukowe w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu. Ze względu na strukturę zatrudnienia, część członków ww. Komisji to zarazem absolwenci Wydziału/Uczelni. W składzie Wydziałowej Komisji ds. Programów Studiów są też stali przedstawiciele studentów w osobach starostów lub osób delegowanych z poszczególnych lat studiów.

Analiza i ocena zgodności założonych efektów uczenia się z programem studiów i sylabusami należy do zadań wydziałowych struktur oceniających jakość kształcenia na kierunku Fizjoterapia.

Doskonalenie programu studiów jest jednym z głównych zadań wdrożonego w Uczelni systemu zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia. Systematyczny przegląd programu studiów oraz pozyskiwanie zwrotnej informacji od interesariuszy zewnętrznych i absolwentów (zgodnie z procedurami opisanymi w Regulaminie Działania Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w UMB) zapewniają włączanie treści programowych spójnych z aktualnymi koncepcjami i trendami w fizjoterapii, a także wynikami prowadzonych w tym obszarze badań naukowych. Metody bieżącej weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się zawarte są w programie studiów oraz w sylabusach poszczególnych modułów zajęć.

Studia na kierunku Fizjoterapia jednolite studia magisterskie o profilu ogólnoakademickim prowadzone są w formie stacjonarnej. Kształcenie trwa 10 semestrów (300 punktów ECTS) i obejmuje 7863 godzin zajęć, w tym 3769 godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, 1560 godzin praktyk zawodowych i 4 godziny szkolenia BHP. Warunkiem wydania dyplomu ukończenia studiów jest uzyskanie określonych w programie studiów efektów uczenia się, wymaganej liczby punktów ECTS oraz liczby godzin, odbycie przewidzianych w programie studiów praktyk zawodowych, zdanie egzaminu dyplomowego i obrona pracy dyplomowej (magisterskiej). Absolwenci kierunku Fizjoterapia otrzymują dyplom i tytuł zawodowy magistra. Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych

z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi 179,5 pkt. Liczba punktów ECTS w ramach zajęć związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów (dyscypliny: nauki o medycynie, nauki o zdrowiu, nauki o kulturze fizycznej), uwzględniających udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności wynosi 155,5. Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych wynosi 5,5. Program studiów umożliwia studentowi wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze 5% liczby punktów ECTS (15 ECTS) koniecznej do ukończenia studiów. Program studiów umożliwia studentom uzyskanie 22 punktów ECTS (przypisanych do grupy zajęć E) za przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego.

W celu sprawdzenia, czy wszystkie założone w programie efekty uczenia się mogą być uzyskane w wyniku realizacji modułów zajęć przewidzianych programem studiów, sporządzona jest matryca określająca relacje między kierunkowymi i przedmiotowymi efektami uczenia się.

Program jednolitych studiów magisterskich na kierunku Fizjoterapia zakłada uzyskanie przez absolwenta efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji w obrębie następujących grup zajęć:

- A. Biomedyczne podstawy fizjoterapii – 25 ECTS, 400 godz. zajęć z udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia;
- B. Nauki ogólne – 18 ECTS, 360 godz. zajęć z udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia (w tym 60 godz. zajęć z wychowania fizycznego, którym przypisano 0 ECTS);
- C. Podstawy fizjoterapii – 45 ECTS, 780 godz. zajęć z udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia;
- D. Fizjoterapia kliniczna – 99 ECTS, 1670 godz. zajęć z udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia;
- E. Metodologia badań naukowych – 25 ECTS, 50 godz. zajęć z udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia;
- F. Praktyki fizjoterapeutyczne – 58 ECTS, 1560 godz. zajęć z udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia;
- G. Autorska oferta Uczelni – 30 ECTS, 509 godz. zajęć z udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia.

Dobór treści programowych w podziale na poszczególne moduły zajęć oraz dobór form ich realizacji przedstawia plan jednolitych studiów magisterskich dla cyklu rozpoczynającego się od roku akademickiego 2023/2024 (Załącznik nr 12).

Program studiów, w tym plan studiów uwzględnia właściwą sekwencję oraz proporcję zajęć/grup zajęć, łączenie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk społecznych i humanistycznych z praktykami zawodowymi. Studenci są przygotowani nie tylko do jak najlepszej, profesjonalnej realizacji zadań związanych z wykonywaniem zawodu fizjoterapeuty, ale też do rozwiązywania problemów zawodowych. Przygotowani są także do prowadzenia badań naukowych w zakresie swojej specjalności oraz publikowania ich wyników w celu rozwoju fizjoterapii.

Podczas I i II roku studiów realizowane są treści z obszaru biomedycznych podstaw fizjoterapii, z wyjątkiem farmakologii w fizjoterapii (realizowana jest na V roku studiów). I rok studiów obejmuje też kształcenie w obszarze nauk ogólnych, z tym, że zajęcia z języka angielskiego są realizowane także na II roku studiów, natomiast zajęcia z wychowania fizycznego – także na II, III i IV roku studiów (15 godz./rok). Język angielski specjalistyczny z zakresu fizjoterapii, realizowany przez 4 semestry na I i II roku studiów, obejmuje 120 godzin zajęć i ma przypisane 8,5 pkt ECTS. Celem zajęć jest nauka pozwalająca na porozumiewanie się w języku angielskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w wyższym stopniu w zakresie specjalistycznej terminologii. Ponadto na I roku realizowane są efekty uczenia się z grupy: podstawy fizjoterapii w ramach następujących zajęć: Fizjoterapia ogólna, Kształcenie ruchowe i metodyka nauczania ruchu (cz. I na I roku studiów i cz. II na II roku studiów), Kinezyterapia (cz. I na I roku studiów i cz. II na II

roku studiów), Fizykoterapia (cz. I na I roku studiów i cz. II na II roku studiów), Fizjoprofilaktyka i promocja zdrowia, na II roku studiów: Terapia manualna, Masaż i Wyroby medyczne, na III roku studiów: Odnowa biologiczna/Biological regeneration, Sport osób z niepełnosprawnościami, Metody specjalne fizjoterapii dzieci i Adaptowana aktywność fizyczna, zaś na IV roku studiów: Metody specjalne fizjoterapii dorosłych oraz Balneoklimatologia. Na II roku studiów wdrażany jest proces kształcenia w zakresie fizjoterapii klinicznej, w ramach którego realizowane są efekty uczenia się z: Klinicznych podstaw fizjoterapii w ortopedii i traumatologii, Klinicznych podstaw fizjoterapii w reumatologii, Klinicznych podstaw fizjoterapii w neurologii i neurochirurgii/Introduction to clinical physiotherapy in neurology and neurosurgery, Klinicznych podstaw fizjoterapii w pediatrii, Klinicznych podstaw fizjoterapii w neurologii dziecięcej, Klinicznych podstaw fizjoterapii w pulmonologii, Klinicznych podstaw fizjoterapii w chirurgii, Klinicznych podstaw fizjoterapii w ginekologii i położnictwie, Klinicznych podstaw fizjoterapii w psychiatrii, Klinicznych podstaw fizjoterapii w intensywnej terapii, Klinicznych podstaw fizjoterapii w onkologii i medycynie paliatywnej. Zajęcia z tej grupy zajęć są kontynuowane na III roku w ramach zajęć z: Klinicznych podstaw fizjoterapii w medycynie sportowej, Klinicznych podstaw fizjoterapii w kardiologii i kardiochirurgii, Klinicznych podstaw fizjoterapii w geriatrici/Introduction to clinical physiotherapy in geriatrics, Fizjoterapii klinicznej w dysfunkcjach układu ruchu w ortopedii i traumatologii, Fizjoterapii klinicznej w dysfunkcjach układu ruchu w reumatologii, Fizjoterapii klinicznej w dysfunkcjach układu ruchu w neurologii i neurochirurgii, Fizjoterapii klinicznej w dysfunkcjach układu ruchu w wieku rozwojowym, Fizjoterapii w chorobach wewnętrznych w pulmonologii, Fizjoterapii w chorobach wewnętrznych w chirurgii, Fizjoterapii w chorobach wewnętrznych w ginekologii i położnictwie, Fizjoterapii w chorobach wewnętrznych w pediatrii, Fizjoterapii w chorobach wewnętrznych w psychiatrii oraz Fizjoterapii w chorobach wewnętrznych w onkologii i medycynie paliatywnej; na IV roku studiów w ramach zajęć: Fizjoterapii w chorobach wewnętrznych w geriatrici, Fizjoterapii w chorobach wewnętrznych w kardiologii i kardiochirurgii, Fizjoterapii klinicznej w dysfunkcjach układu ruchu w medycynie sportowej, Diagnostyki funkcjonalnej w chorobach wewnętrznych, Diagnostyki funkcjonalnej w wieku rozwojowym, Planowania fizjoterapii w chorobach wewnętrznych i Planowania fizjoterapii w wieku rozwojowym; a także na V roku studiów w ramach zajęć z: Diagnostyki funkcjonalnej w dysfunkcjach układu ruchu i Planowania fizjoterapii w dysfunkcjach układu ruchu. Na IV roku studiów realizowane są także zajęcia w ramach grupy zajęć z Metodologii badań naukowych w postaci: Metodologii badań naukowych/Methodology of scientific research, zaś na V roku – Seminarium magisterskie.

W ramach planu studiów zaplanowano również następujące moduły zajęć do dyspozycji Uczelni: na I roku studiów – Opieka nad pacjentem niepełnosprawnym/Podstawowe zabiegi medyczne, Propedeutyka fizjoterapii wieku rozwojowego, Zakażenia szpitalne, Podstawy rehabilitacji narządu wzroku, Kinezylogia (cz. I na I roku studiów i cz. II na II roku studiów); na II roku studiów – Patobiomechanika, Podstawy żywienia niepełnosprawnych/Zasady żywienia człowieka zdrowego i chorego, Propedeutyka zaburzeń mowy w fizjoterapii; na III roku studiów – Czytanie badań obrazowych/Analiza badań obrazowych, Podstawy neurofizjologii klinicznej/Introduction to clinical neurophysiology; na IV roku studiów – Aktywnoterapia/Zastosowanie fali elektromagnetycznej w medycynie fizykalnej/Actynotherapy/Application of electromagnetic wave in physical medicine, Fizjoterapia w foniatrii/Rehabilitacja głosu i mowy/Physiotherapy in phoniatrics/Rehabilitation of voice and speech, Fizjoterapia w chorobach nerwowo-mięśniowych/Fizjoterapia w miopatiach, Fizjoterapia w zespołach genetycznych/Podstawy fizjoterapii w zaburzeniach genetycznych, Fizjoterapia w leczeniu obrzęków limfatycznych/Fizjoterapia w zaburzeniach układu limfatycznego; oraz na V roku studiów – Arteterapia/Muzykoterapia/Art therapy/Music therapy, Hipoterapia/Neurofizjologiczna gimnastyka na koniu, Fizjoterapia w chorobach metabolicznych/Fizjoterapia kobiet w okresie okołomenopauzalnym/Physiotherapy in metabolic diseases/Physiotherapy of perimenopausal women oraz Biostatystyka/Biostatistics.

Zasady podziału na grupy studenckie reguluje Zarządzenie nr 32/2023 Rektora Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 30.03.2023r. w sprawie liczebności grup studenckich i doktoranckich w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku (**Załącznik nr 13**). Powyższy akt prawny określa, że:

- wykłady prowadzone są jednocześnie dla wszystkich studentów danego roku,
- seminaria oraz przedmioty humanizujące odbywają się w grupach 36-osobowych,
- ćwiczenia z przedmiotów zawodowych i specjalistycznych oraz zajęcia praktyczne z udziałem pacjentów odbywają się w grupach 12-osobowych,
- lektoraty z języków obcych odbywają się w grupach 18-osobowych,
- zajęcia z wychowania fizycznego odbywają się w grupach 36-osobowych,
- zajęcia fakultatywne odbywają się w grupach 36-osobowych,
- inne ćwiczenia, zajęcia oraz moduły prowadzone są w grupach 18-osobowych.

Metody kształcenia wykorzystywane przez kadrę dydaktyczną w procesie kształcenia mają na celu osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Metody te dostosowuje się w zależności od specyfiki zakładanych efektów uczenia się. Metody podawcze stosowane na wykładach zawierają także elementy aktywizujące studentów do udziału w zajęciach. Na seminariach i ćwiczeniach stosuje się metody problemowe – klasyczną, analizy przypadków, sytuacyjną, burzę mózgów, dyskusje, metody eksponujące, np. film, metody aktywizujące – metoda przypadków, debata, dyskusja, metaplan. Ukierunkowanie na samodzielną naukę odbywa się poprzez pracę własną z literaturą przedmiotu obowiązkową i uzupełniającą, instruktaż, a także poprzez zlecenie przez nauczyciela akademickiego przygotowania i przedstawienia wyznaczonego tematu w formie referatu lub prezentacji multimedialnej, ocenianego następnie przez innych studentów i nauczyciela. Metodą motywowania studentów do pracy własnej są sprawdziany ustne/pisemne z materiału obowiązującego na zajęciach. Duże znaczenie przywiązuje się do zapewnienia studentom ugruntowania i pogłębienia zdobytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w ramach kształcenia praktycznego, co sprzyja szybszej adaptacji przyszłego absolwenta w realnym środowisku pracy. Ćwiczenia praktyczne prowadzone są pod opieką pracowników badawczo-dydaktycznych Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku lub inne osoby, posiadające duże doświadczenie zawodowe, zatrudniane na umowę-zlecenie na wniosek Kierowników poszczególnych jednostek organizacyjnych.

W programie studiów dominują metody charakterystyczne dla profilu ogólnoakademickiego, które zorientowane są na studenta i motywują go do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, planowanie i realizowania badań naukowych, formułowania hipotez i wniosków. Metody te pozwalają na rozpoznawanie indywidualnych potrzeb studentów. Aktywizacja i wdrażanie studentów do pracy badawczej w dziedzinie zgodnej z nauczanymi efektami uczenia się, odbywa się w ramach niemal wszystkich modułów zajęć. Wskazywana przez nauczycieli akademickich konieczność korzystania z fachowych czasopism oraz podręczników kształtuje u studentów świadomość własnych ograniczeń oraz potrzebę stałego dokształcania się. Wykorzystywane w procesie kształcenia metody umożliwiają osiągnięcie zamierzonych efektów uczenia się w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Program studiów zakłada również osiąganie przez studenta efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych, definiujących autonomię i odpowiedzialność w myśleniu i działaniu oraz przygotowanie do pełnienia różnych ról społecznych, a także gotowości do działania na rzecz interesu publicznego. Nabywanie efektów z kategorii kompetencji po części odbywa się w trakcie realizacji i zaliczania konkretnych modułów, ale również jest efektem przebywania w środowisku akademickim i uczestniczenia w życiu Uczelni. Kompetencje te są formowane już od I roku studiów. W kształtowaniu kompetencji zawodowych uczestniczą wszyscy nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia.

Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne studentów kierunku Fizjoterapia są także formowane poza zajęciami objętymi programem studiów. Sprzyja temu działalność kół naukowych działających m.in. przy Klinice Rehabilitacji, Klinice Rehabilitacji Dziecięcej z Ośrodkiem Wczesnej

Pomocy Dzieciom Upośledzonym „Dać Szansę” oraz Klinice Geriatrii. Uczestnictwo studentów jest też wynikiem inspirowania do działań użytecznych społecznie, m.in. w ramach działalności Komisji ds. Promocji Wydziału Nauk o Zdrowiu w kampaniach promujących prozdrowotny styl życia, targach edukacyjnych, akcjach promujących Uczelnię np. „Studiuj w UMB”, Dniach Otwartych na Wydziale. Takie spotkania umożliwiają studentom utrwalenie efektów uczenia się, szczególnie tych z zakresu kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy.

Z technologiami informacyjnymi studenci są zapoznawani m.in. na zajęciach z technik informacyjnych, biostatystyki, czy szkoleń bibliotecznych. Od kwietnia 2020 r. na kierunku Fizjoterapia z powodu ogłoszonego przez rząd stanu epidemii wywołanej koronawirusem SARS-CoV-2, a także wytycznych Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego wykorzystywane są metody i techniki kształcenia na odległość. W tym celu Uczelnia zapewnia dostęp do platformy Blackboard oraz MS Teams. Umożliwia ona dostęp do materiałów dydaktycznych zamieszczonych w formie elektronicznej. Uczelnia umożliwiła także nagrywanie wykładów w celu udostępnienia studentom. Nagrania zamieszczone są na kanale YouTube Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku w trybie niepublicznym. Studenci tego kierunku mają ponadto do swojej dyspozycji nowoczesne centrum dydaktyczne (Centrum Dydaktyczno-Naukowe Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB) wspierane przez najnowsze technologie informacyjne. Aktualnie obowiązujący Regulamin organizacji zajęć dydaktycznych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku, wprowadzony Zarządzeniem Rektora nr 82/2022 z dn. 27.09.2022 (Załącznik nr 14) określił szczegółowe zasady wnioskowania o realizację zajęć przy wykorzystaniu metod i technik kształcenia na odległość. Na kierunku Fizjoterapia zgoda jest wyrażana wyłącznie na realizację wykładów przeprowadzanych w formie zdalnej w przypadku złożenia wniosków Kierowników jednostek organizacyjnych w określonych w procedurze terminach. W ramach każdego z trwających cykli kształcenia liczba punktów ECTS, jaka może być uzyskana w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie przekracza 25% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów, określonej w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty.

Na I roku jednolitych studiów magisterskich na kierunku Fizjoterapia studenci rozpoczynają naukę języka angielskiego od poziomu B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Celem lektoratu jest rozwijanie umiejętności i kompetencji językowych do poziomu B2+ w zakresie sprawności czytania, pisania, rozumienia i mówienia w języku angielskim, a zwłaszcza przygotowanie studentów do korzystania z piśmiennictwa zawodowego, opanowanie języka angielskiego akademickiego i specjalistycznego w zakresie fizjoterapii, nabycie i doskonalenie umiejętności komunikacyjnych z pacjentem i personelem medycznym w zakresie fizjoterapii.

Osiąganie przez studentów wymaganych kompetencji językowych i ich ocena są weryfikowane przy zastosowaniu następujących metod:

- metod podsumowujących – zaliczeń cząstkowych ustnych w trakcie zajęć; testu pisemnego lub ustnego będącego egzaminem końcowym;
- metod formujących – oceny aktywności podczas zajęć, oceny przygotowania do zajęć, obserwacji pracy studenta, dyskusji podczas zajęć.

We wszystkich sylabusach zajęć na ocenianym kierunku studiów istnieje możliwość zweryfikowania powiązania treści programowych z kierunkowymi efektami uczenia się.

Temat pracy magisterskiej może wynikać z zainteresowania studenta lub wiązać się z prowadzoną działalnością naukową kierownika pracy czy z potrzebami rynku pracy. Na jednolitych studiach magisterskich jest on realizowany w ramach seminarium magisterskiego w wymiarze 15 godz. dydaktycznych.

Studenci mają możliwość studiowania według Indywidualnego Trybu Studiów (ITS) lub Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS). Szczegółowe zasady zawarte są w Regulaminie Studiów I Stopnia, II Stopnia oraz Jednolitych Studiów Magisterskich, wprowadzonego Uchwałą nr 91/2023 Senatu UMB z dnia 27.04.2023r.

Kandydaci na ITS powinni spełniać następujące warunki:

- dobre wyniki w nauce (dotychczasowa średnia wszystkich ocen uzyskanych na egzaminach minimum 4,50, wyliczona zgodnie z przepisami zawartymi w Regulaminie lub laureaci Diamentowego Grantu),
- aktywna działalność naukowa poparta rekomendacją przyszłego opiekuna.

Kandydaci składają wnioski o zakwalifikowanie na ITS do Dziekanatu. Kwalifikacji dokonuje Kolegium Dziekańskie, które uwzględnia wymienione powyżej wymagania wobec kandydata. Dziekan wydaje decyzję o dopuszczeniu studenta do ITS.

IOS stanowi formę indywidualnej organizacji kształcenia studenta, któremu przyczyny losowe lub inne ważne powody nie pozwalają realizować standardowego planu studiów. Kandydaci składają wnioski o zakwalifikowanie na IOS do Dziekana. Kwalifikacji na IOS dokonuje Kolegium Dziekańskie.

Studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami wspiera Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych. Osobom tym zapewnia się wsparcie dydaktyczne, psychologiczne oraz materialne w postaci specjalnego stypendium. Budynki dydaktyczne, w których są realizowane zajęcia na ocenianym kierunku nie mają barier architektonicznych. Ponadto, studenci mają możliwość uczestniczenia w zajęciach na pływalni, a także mogą korzystać z porad psychologa. Zgodnie z Regulaminem Studiów, studenci ze względu na stan zdrowia, mogą ubiegać się o Indywidualną Organizację Studiów.

Program studiów uwzględnia konieczność nabycia określonych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, uzyskiwanych przez studenta w trakcie praktyk zawodowych, stanowiących pierwszą płaszczyznę weryfikacji efektów uczenia się z udziałem pracodawców. Wymiar praktyk zawodowych dostosowany został do przepisów określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty.

Wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych określa program studiów oraz plan studiów, a szczegółowe informacje doprecyzowane są w poszczególnych sylabusach do praktyk zawodowych. Program praktyk zawodowych i miejsce ich realizacji opracowywane są przez opiekuna praktyk z ramienia Uczelni. Program ten obejmuje:

- Praktykę asystencką – po zakończeniu zajęć w semestrze letnim (II semestr) – 150 godz., 5 ECTS;
- Wakacyjną praktykę z kinezyterapii – po zakończeniu zajęć w semestrze letnim (IV semestr) – 300 godz., 11 ECTS;
- Praktykę z fizjoterapii klinicznej, fizykoterapii i masażu – w trakcie zajęć w semestrze zimowym (V semestr) – 100 godz., 4 ECTS;
- Wakacyjną praktykę profilowaną – wybieralną – po zakończeniu zajęć w semestrze letnim (VI semestr) – 200 godz., 7 ECTS;
- Praktykę z fizjoterapii klinicznej, fizykoterapii i masażu – w trakcie zajęć w semestrze zimowym (VII semestr) – 100 godz., 4 ECTS;
- Wakacyjną praktykę profilowaną – wybieralną – po zakończeniu zajęć w semestrze letnim (VIII semestr) – 200 godz., 7 ECTS;
- Praktykę z fizjoterapii klinicznej, fizykoterapii i masażu – praktykę semestralną – w trakcie zajęć w semestrze letnim (X semestr) – 510 godz., 20 ECTS.

Dokumentację nabycia umiejętności praktycznych w ramach praktyk zawodowych stanowi Dziennik kształcenia zawodowego na kierunku Fizjoterapia (**Załącznik nr 15**).

Nadzór nad organizacją i koordynacją praktyk zawodowych sprawuje Dziekan Wydziału. Dziekan Wydziału w celu właściwej realizacji praktyk powołuje opiekunów studenckich praktyk spośród nauczycieli akademickich. Do opiekunów studenckich praktyk należy:

- opracowywanie projektów dokumentów dotyczących organizacji praktyk zawodowych,
- opracowywanie i aktualizacja sylabusu praktyk zawodowych,
- przygotowanie Dziennika Kształcenia Zawodowego zgodnie z założonymi na cykl kształcenia efektami uczenia się dla praktyk zawodowych,
- potwierdzenie odbycia praktyki zawodowej po przedstawieniu przez studenta wszystkich wymaganych dokumentów,

- rozwiązywanie ewentualnych problemów bądź kwestii spornych powstałych w trakcie odbywania praktyk zawodowych przez studentów,
- nadzór i koordynowanie spraw dotyczących praktyk zawodowych,
- przedłożenie Przewodniczącemu Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia podsumowania weryfikacji jakości praktyk do 30 marca każdego roku za poprzedni rok akademicki. opracowywanie projektów dokumentów dotyczących organizacji praktyk zawodowych.

Praktyki fizjoterapeutyczne odbywają się w oparciu o bazę dydaktyczną Uczelni (w odpowiednich Klinikach Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego i Uniwersyteckiego Dziecięcego Szpitala Klinicznego) oraz w wybranych przez studenta podmiotach wykonujących działalność leczniczą, z którą Uczelnia zawarła umowę lub porozumienie w tym zakresie, w których będzie on w stanie osiągnąć efekty uczenia się przyporządkowane do danych praktyk zawodowych. Praktyki fizjoterapeutyczne są realizowane pod kierunkiem fizjoterapeuty. W przypadku odbywania praktyk w jednostkach w wybranych przez studenta muszą być spełnione kryteria opisane w formularzu „Kryteria wyboru placówki do realizacji studenckich praktyk zawodowych” (Załącznik nr 16) oraz „Kryteria doboru opiekuna do realizacji studenckich praktyk zawodowych” (Załącznik nr 17).

Zasady organizacji praktyk zawodowych na Wydziale Nauk o Zdrowiu określa Regulamin praktyk zawodowych (Załącznik nr 18). Regulamin ten reguluje ponadto zasady zaliczania na poczet praktyki zawodowej czynności wykonywanych przez studenta w szczególności w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu, jeżeli umożliwiły one uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów dla praktyk zawodowych. Student, który ubiega się o zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie zatrudnienia, stażu lub wolontariatu, jest zobowiązany złożyć wniosek, będący do pobrania na stronie internetowej Wydziału oraz dołączyć do niego umowę o zatrudnieniu lub potwierdzenie o odbytym/aktualnie odbywanym stażu lub wolontariacie. Wypełniony i kompletny wniosek, student składa do Dziekana Wydziału Nauk o Zdrowiu najpóźniej 30 dni przed rozpoczęciem danej praktyki zawodowej. Zaliczenia praktyki zawodowej na podstawie czynności wykonywanych przez studenta w szczególności w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu dokonuje Dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu lub wyznaczony przez niego Prodziekan na podstawie opinii Opiekuna praktyki zawodowej z ramienia Uczelni potwierdzającej uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów dla praktyk zawodowych.

Szczegółowe zasady hospitacji praktyk zawodowych reguluje Regulamin hospitacji zajęć dydaktycznych i praktyk zawodowych na Wydziale Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku (Załącznik nr 19). Hospitacje praktyk zawodowych przeprowadzają członkowie Wydziałowej Komisji ds. Praktyk Zawodowych. Hospitacja praktyk zawodowych jest niezapowiedziana i obejmuje następujące elementy: wyposażenie placówki (w tym dostęp do środków ochrony osobistej), dostęp do pomieszczeń socjalnych, kontakt Opiekuna praktyk zawodowych w jednostce ze studentami, umiejętność organizacji pracy studentów przez Opiekuna praktyk zawodowych w jednostce, koordynację i ocenę pracy grupy przez Opiekuna praktyk zawodowych w jednostce, dostępność Opiekuna praktyk zawodowych w jednostce w trakcie hospitowanych praktyk zawodowych oraz zaangażowanie studentów w realizację praktyk zawodowych. Hospitacje praktyk zawodowych należy przeprowadzić do 30 września danego roku akademickiego. Hospitacja praktyk zawodowych obejmuje praktyki prowadzone w samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz jednostkach niepublicznych (za zgodą kierownika tej jednostki). Hospitacja praktyk zawodowych dotyczy opiekuna nadzorującego praktykę w danej jednostce w dniu hospitacji. Osoby przeprowadzające hospitację praktyk zawodowych dokumentują przeprowadzoną wizytację na piśmie poprzez wypełnienie arkusza hospitacji praktyk zawodowych (Załącznik nr 20). Wyniki hospitacji praktyk zawodowych są przekazywane przez Wydziałową Komisję ds. Praktyk Zawodowych Wydziałowemu Zespołowi ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w postaci analizy danych w raporcie końcowym do dnia 30 czerwca kolejnego roku akademickiego.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

.....

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

.....

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

1. wymagań stawianych kandydatom, warunków rekrutacji na studia oraz kryteriów kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów,
2. zasad, warunków i trybu uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej,
3. zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów,
4. zasad, warunków i trybu dyplomowania na każdym z poziomów studiów,
5. sposobów oraz narzędzi monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów,
6. ogólnych zasad sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się,
7. doboru metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiąganych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiąganych na praktykach zawodowych (o ile praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów), z ukazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego,
8. doboru metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, z ukazaniem przykładowych powiązań tych metod z efektami uczenia się, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera,
9. spełnienia reguł i wymagań w zakresie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Ponadto warto dla każdego z ocenianych poziomów studiów zwięźle:

1. opisać rodzaje, tematykę i metodykę prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów,
2. scharakteryzować rodzaje, tematykę i metodykę prac dyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej oraz kompetencji inżynierskich (w przypadku, gdy oceniany kierunek prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera),

3. *opisać sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace artystyczne, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych.),*
4. *przedstawić wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku.*

Warunki i tryb przyjęć na studia na rok akademicki 2024/2025 określają Uchwały Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku:

1. Uchwała nr 182/2023 Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 29.06.2023r. w sprawie warunków i trybu przyjęć na studia na rok akademicki 2024/2025 w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku (Załącznik nr 21),
2. Uchwała nr 184/2023 Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 29.06.2023r. w sprawie określenia zasad przyjmowania laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich na studia w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku w roku 2027/2028 oraz w sprawie zmiany zasad przyjmowania laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich na studia w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku na lata: 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026 oraz 2026/2027 (Załącznik nr 22).

O przyjęciu na jednolite studia magisterskie stacjonarne na kierunku Fizjoterapia w UMB decyduje ilość punktów rankingowych wyliczonych na podstawie uzyskanych przez kandydata wyników z egzaminu dojrzałości lub egzaminu maturalnego z jednego z przedmiotów do wyboru: biologia lub chemia lub fizyka lub matematyka na poziomie podstawowym lub rozszerzonym. Maksymalnie można uzyskać 200 pkt (przelicznik: poziom rozszerzony za 1% uzyskuje się 2 pkt, poziom podstawowy za 1% uzyskuje się 1 pkt).

Jedyną podstawą przyjęcia na studia jest liczba punktów rankingowych uzyskana w postępowaniu kwalifikacyjnym. O kolejności umieszczania na liście rankingowej decyduje liczba wyliczonych punktów rankingowych. Listy rankingowe układane są według liczby punktów rankingowych, poczynając od najwyższej punktacji, aż do wyczerpania miejsc przyznanych w ramach limitu przyjęć. Jeżeli więcej niż jeden kandydat uzyska najmniejszą liczbę punktów kwalifikujących do przyjęcia na dany kierunek, a przyjęcie wszystkich takich kandydatów spowodowałoby przekroczenie limitu miejsc przewodniczący Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej Wydziału Nauk o Zdrowiu w uzgodnieniu z przewodniczącym Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej podejmuje decyzję o przekroczeniu limitu lub przyjęciu mniejszej niż limit liczby osób.

Osoby ubiegające się o przyjęcie na studia zobowiązane są do dokonania elektronicznej rejestracji w trybie Internetowej Rejestracji Kandydatów oraz uiszczenia opłaty rekrutacyjnej w określonym terminie rekrutacji. Brak opłaty rekrutacyjnej powoduje wykluczenie kandydata z postępowania kwalifikacyjnego na studia.

Nad prawidłowością przebiegu rekrutacji czuwa Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna. Do głównych zadań Komisji należy:

1. Przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego na dany kierunek studiów, a w szczególności:
  - a. podejmowanie decyzji o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu kandydatów do postępowania kwalifikacyjnego,
  - b. sporządzanie list rankingowych, z określeniem progu punktowego,
  - c. wydawanie zaświadczeń na etapie postępowania rekrutacyjnego,
  - d. sporządzanie list przyjętych i nieprzyjętych kandydatów, po zakończeniu postępowania rekrutacyjnego,
  - e. sporządzanie indywidualnych protokołów przyjęć,

- f. wydawanie decyzji o nieprzyjęciu na I rok studiów w ramach posiadanych limitów,
  - g. informowanie kandydatów o wynikach postępowania kwalifikacyjnego.
2. Sporządzanie dokumentacji z przebiegu rekrutacji.
  3. Wydawanie potwierdzeń o przygotowaniu oraz stopniu znajomości języka polskiego, pozwalającym na podjęcie studiów w języku polskim.
  4. Opiniowanie odwołań kandydatów nieprzyjętych na studia.

Przewodniczący Komisji albo osoba przez niego wyznaczona, przedstawia sprawozdanie z przebiegu rekrutacji i pracy Komisji Radzie Wydziału, w terminie trzech miesięcy od dnia zakończenia postępowania rekrutacyjnego.

Limity przyjęć na kierunku Fizjoterapia jednolite studia magisterskie w formie studiów stacjonarnych przyjmowane są zgodnie z Uchwałą Senatu UMB. Limit przyjęć w roku akademickim 2023/2024 na kierunku wynosił 110 miejsc (w tym 1 miejsce dla cudzoziemca – dotyczy cudzoziemców podejmujących i odbywających studia na podstawie art. 323 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Niewykorzystany limit miejsc dla cudzoziemców zwiększa limit miejsc na jednolitych studiach magisterskich, prowadzonych w formie studiów stacjonarnych w języku polskim). Limit przyjęć na I rok studiów w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku na rok akademicki 2024/2025 zostaną opublikowane najpóźniej 4 maja 2024 r.

Liczba kandydatów ubiegających się o przyjęcie na kierunek Fizjoterapia jednolite studia magisterskie w ostatnich 3 latach przedstawiała się następująco:

- rok akademicki 2023/2024 - liczba kandydatów: 667, przyjętych 125, limit 110 (6,1 kandydata na miejsce), limit po zwiększeniu: 128*;
- rok akademicki 2022/2023 - liczba kandydatów: 563, przyjętych 123, limit 110 (5,1 kandydata na miejsce), limit po zwiększeniu: 128*;
- rok akademicki 2021/2022 - liczba kandydatów: 618, przyjętych 105, limit 90 (6,9 kandydata na miejsce), limit po zwiększeniu: 108*.

* W wyniku zwiększonego zapotrzebowania na pracowników zawodów medycznych i w porozumieniu z Przewodniczącym Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej zwiększono (o 18 osób) limity przyjęć zgodnie z:

§4 Uchwały Senatu w sprawie ustalenia limitów przyjęć na I rok jednolitych studiów magisterskich, studiów pierwszego i drugiego stopnia w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku na rok akademicki 2023/2024,

§5 Uchwały Senatu w sprawie ustalenia limitów przyjęć na I rok jednolitych studiów magisterskich, studiów pierwszego i drugiego stopnia w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku na rok akademicki 2022/2023

oraz

§4 Uchwały Senatu w sprawie ustalenia limitów przyjęć na I rok jednolitych studiów magisterskich, studiów pierwszego i drugiego stopnia w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku na rok akademicki 2021/2022.

Jednym z obowiązkowych dokumentów, jaki składają kandydaci zakwalifikowani jako przyjęci, jest podpisany formularz rejestracyjny (kwestionariusz osobowy), który zawiera między innymi zapisy dotyczące obowiązujących przepisów w sprawie ochrony danych osobowych.

Zgodnie z Regulaminem Studiów, student Uniwersytetu Medycznego może przenieść się do innej uczelni za zgodą Dziekana odpowiedniego Wydziału Uczelni przyjmującej, o ile przedłoży kartę obiegową potwierdzającą brak istnienia zobowiązań oraz wypełni wszystkie obowiązki wobec Uczelni macierzystej. Dodatkowo student jest zobowiązany do dostarczenia do Dziekanatu pisemnej zgody na przyjęcie od Dziekana Uczelni przyjmującej. Osoba ubiegająca się o przeniesienie przestaje być studentem Uniwersytetu Medycznego z dniem uzyskania z Uczelni przyjmującej potwierdzenia o przyjęciu.

Możliwość przeniesienia z innej Uczelni istnieje tylko w obrębie tego samego kierunku oraz wyłącznie w ramach tego samego trybu studiowania. Decyzję w tej sprawie podejmuje Dziekan, po zapoznaniu się z dokumentacją przebiegu studiów studenta oraz po przeanalizowaniu możliwości organizacyjnych Uczelni. Studenci przeniesieni z innej Uczelni o innym programie studiów,

zobowiązani są do uzupełnienia różnic programowych. Szczegółowe warunki i zasady przenoszenia studentów z innych Uczelni na Uniwersytet Medyczny w Białymstoku określone są w Regulaminie Studiów I Stopnia, II Stopnia oraz Jednolitych Studiów Magisterskich Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce kierunek Fizjoterapia jest wyłączony z rekrutacji studentów na podstawie potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Weryfikacja skuteczności osiągania zakładanych efektów uczenia się odbywa się przede wszystkim na poziomie poszczególnych zajęć i opiera się na zróżnicowanych metodach ocen formujących i podsumowujących, adekwatnych do modułów, których dotyczą efekty uczenia się.

W odniesieniu do wiedzy, głównym sposobem weryfikacji efektów uczenia się są sprawdziany, egzaminy ustne (na bazie przygotowanych zestawów pytań) i pisemne, testy (jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru, uzupełnień, wielokrotnej odpowiedzi, wyboru Tak/Nie i dopasowania odpowiedzi), eseje, pisemne prace etapowe (referaty, prezentacje, projekty, eseje, indywidualne programy planowania rehabilitacji, programy profilaktyczne, programy edukacji zdrowotnej), raporty, zadania oraz projekty. W odniesieniu do umiejętności - dominują sprawdziany umiejętności praktycznych, bezpośrednia obserwacja studenta podczas wykonywania zadań, prezentacje, projekty, prace praktyczne. Weryfikacja efektów uczenia się w kategorii kompetencji społecznych odbywa się poprzez: autoprezentacje, ćwiczenia warsztatowe, obserwacje przez nauczyciela akademickiego i innych studentów (ocena 360°), pracę w grupie, projekty i dyskusje.

Stosuje się następujące formy oceny:

- ocena wstępna realizowana jest na początku całego procesu kształcenia lub w czasie pojedynczych zajęć;
- ocena bieżąca dokonywana jest w trakcie realizacji programu studiów i pozwala uzyskać informacje, jakie zakresy realizowanego materiału nauczania zostały już opanowane, a które wymagają jeszcze uzupełnienia;
- ocena końcowa przeprowadzana jest na zakończenie procesu kształcenia np. egzamin końcowy z modułu zajęć, a w dalszej kolejności egzamin dyplomowy kończący proces kształcenia na poziomie jednolitych studiów magisterskich.

Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie praktyk zawodowych obejmuje: obowiązkową obecność na praktykach; respektowanie wewnętrznego Regulaminu praktyk zawodowych na Wydziale Nauk o Zdrowiu UMB; zaliczenie umiejętności praktycznych wynikających z wykazu umiejętności opracowanego w Dzienniku Kształcenia Praktycznego.

Na praktykach zawodowych opiekun praktyk sprawujący bezpośredni nadzór nad studentami w placówce ustala końcową ocenę wspólnie z opiekunem praktyk zawodowych z ramienia Uczelni na podstawie ustalonych wcześniej kryteriów. Wykorzystanie w procesie kształcenia zróżnicowanych metod oceniania zapewnia studentom możliwość oceny specyficznych umiejętności, zakresu opanowanych wiadomości, stosowania zasad i algorytmów postępowania, a także samooceny.

Sprawdzanie i ocenianie stopnia osiągania efektów uczenia się na kierunku Fizjoterapia obejmuje:

- wszystkie zakładane efekty uczenia się na poziomie poszczególnych modułów, w tym praktyk zawodowych oraz na poziomie całego programu studiów (w tym: egzamin dyplomowy i praca dyplomowa),
- ocenę zgodności efektów uczenia się z oczekiwaniami rynku pracy (dokonaną przez absolwentów, pracodawców i opiekunów praktyk zawodowych),
- wszystkich studentów (w tym z ITS i IOS) oraz wszystkich nauczycieli, poprzez ocenę efektywności ich pracy.

Szczegółowe zasady zaliczania zajęć i kryteria wystawiania ocen, w tym sposoby oceny efektów uczenia się oraz metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się, ustalone są przez jednostki prowadzące proces kształcenia i zamieszczone w sylabusach zajęć zamieszczonych na stronie internetowej Wydziału oraz w gablotach informacyjnych przy danych jednostkach

organizacyjnych Uczelni. Tym samym, proces sprawdzania i oceny osiągnięcia założonych efektów uczenia się odbywa się według znanych studentowi zasad.

Veryfikacja stopnia uzyskania efektów uczenia się odbywa się z zastosowaniem mierników ilościowych i jakościowych. Wśród ilościowych mierników uwzględnia się m.in. oceny z zaliczeń, kolokwiów, egzaminów, praktyk zawodowych, z egzaminu dyplomowego i obrony pracy dyplomowej. Zgodnie z Regulaminem Studiów I Stopnia, II Stopnia oraz Jednolitych Studiów Magisterskich Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku obowiązuje następujący system ocen: bardzo dobry (5), ponad dobry (4,5), dobry (4), dość dobry (3,5), dostateczny (3), niedostateczny (2). Student, który otrzymał ocenę niedostateczną z egzaminu w terminie podstawowym ma prawo do dwóch egzaminów poprawkowych z każdego niezdanego egzaminu. Na pisemny wniosek studenta, Dziekan może zarządzić egzamin komisyjny.

Sprawdzanie i ocenianie stopnia osiągania każdego z założonych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych są przeprowadzane w trakcie oraz na zakończenie procesu kształcenia. Student ma wgląd w pisemne prace zaliczeniowe (z oceną formującą), które są przechowywane do zakończenia procesu kształcenia w danym zakresie. Postępy w nauce studentów są szczegółowo omawiane na Radach Pedagogicznych po zakończeniu każdego semestru. Egzamin/zaliczenie końcowe (ocena podsumowująca) odbywa się w formie praktycznej i/lub teoretycznej - pisemnej (test i/lub pytania otwarte), rzadziej w formie ustnej. Wyniki egzaminu/zaliczenia są przekazywane studentom z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych. Postępy w nauce wpisywane są do kart okresowych osiągnięć studenta oraz protokołów zaliczeniowych i egzaminacyjnych w systemie VERBIS automatycznie przekazywanych do Dziekanatu. W Uczelni funkcjonuje indeks elektroniczny. Dokumentacja z przeprowadzonego egzaminu jest dostępna w jednostce prowadzącej dany przedmiot przez okres trzech lat, po czym jest niszczone.

Efekty uczenia się, osiągnięte przez studenta poddawane są regularnej ocenie, natomiast sposoby weryfikacji dostosowane są do rodzajów efektów. Przykładowo, formującym sposobem weryfikacji efektów uczenia się z obszaru „wiedza” i „umiejętności” z zajęć Planowanie fizjoterapii w chorobach wewnętrznych jest bieżąca informacja zwrotna, ocena aktywności studenta w czasie zajęć i obserwacja pracy na ćwiczeniach, natomiast podsumowującym w kategorii „wiedza” – egzamin pisemny testowy, zaś w kategorii „umiejętności” – realizacja zleconego zadania. Formującą formą sprawdzenia „kompetencji społecznych” jest realizacja zleconego zadania, zaś podsumowującą – przedłożona obserwacja przez opiekuna/nauczyciela akademickiego.

W ramach ww. modułu zajęć zastosowano następujące formy oceny:

- ocenę wstępną realizowaną na podstawie informacji zwrotnej z zakresu wiedzy posiadanej przez studentów dotyczącej tematyki zajęć,
- ocenę bieżącą - w trakcie realizacji programu zajęć, która pozwoliła na uzyskanie informacji, które treści programowe zostały opanowane, a które wymagają uzupełnienia, rozwinięcia,
- końcową – egzamin końcowy z modułu zajęć.

Podsumowując, podstawą do zaliczenia modułu zajęć Planowanie fizjoterapii w chorobach wewnętrznych jest uzyskanie 6,5 pkt ECTS, poprzez spełnienie wszystkich przedstawionych warunków, a tym samym uzyskanie przez studenta oceny pozytywnej, która potwierdza, że każdy z założonych efektów uczenia się został osiągnięty.

Innym stosowanym wskaźnikiem ilościowym jest wartość odsetka studentów, którzy zaliczyli rok lub ukończyli studia w terminie. Dane z roku akademickiego 2022/2023 wykazały, że zdecydowana większość studentów spełnia warunki zaliczeń i egzaminów, określone w sylabusach i regulaminach zajęć/jednostek organizacyjnych. Liczba studentów kierunku Fizjoterapia jednolite studia magisterskie, którzy zostali przyjęci oraz skreśleni w trakcie trwającego cyklu kształcenia (stan na rok akademicki 2022/2023) przedstawiono w poniższej Tabeli.

Tabela.

ODSIEW STUDENTÓW (stan na rok akademicki 2022/2023)						
poziomy i formy	liczba studentów	I rok 2022/2023	II rok 2022/2023	III rok 2022/2023	IV rok 2022/2023	V rok 2022/2023

<i>studiów</i>						
jednolite studia magisterskie	przyjętych	123	105	110	91	93
	skreślonych	14	6	0	1	1

ANALIZA PRZYCZYŃ ODSIEWU:

- Na I roku – jednolite studia magisterskie 14 osób zostało skreślonych z listy studentów:**
  - 6 z powodu rezygnacji;
  - 3 z powodu nieuzyskania zaliczenia semestru lub roku w określonym terminie;
  - 5 z powodu stwierdzenia braku udziału w obowiązkowych zajęciach.
- Na II roku – jednolite studia magisterskie 6 osób zostało skreślonych z listy studentów:**
  - 3 z powodu rezygnacji;
  - 1 z powodu nieuzyskania zaliczenia semestru lub roku w określonym terminie;
  - 2 z powodu niepodjęcia studiów.
- Na IV roku – jednolite studia magisterskie 1 osoba została skreślona z listy studentów z powodu nieuzyskania zaliczenia semestru lub roku w określonym terminie.**
- Na V roku – jednolite studia magisterskie 1 osoba została skreślona z listy studentów z powodu niezłożenia w terminie pracy dyplomowej lub egzaminu dyplomowego.**

Do jakościowych mierników uzyskania efektów uczenia się należy:

- studencka ocena ćwiczeń, seminariów, wykładów oraz systemu opieki dydaktycznej i naukowej, pozyskiwana w drodze elektronicznej, anonimowej ankietyzacji zajęć. Ocena ta ma służyć poznaniu opinii studentów na temat zajęć oraz osób je prowadzących, a także jakości sprawowanej opieki dydaktycznej i naukowej. Całość zasad dotyczących ankietyzacji zawiera Regulamin Działania Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku. Ankietyzacji podlegają wszystkie zajęcia prowadzone na Wydziale (na wszystkich kierunkach, poziomach i profilach studiów). Zakres merytoryczny pytań zawartych w ankietach ustalany jest w wyniku konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Wypełnianie ankiet dydaktycznych przez studentów jest dobrowolne, anonimowe i odbywa się w formie elektronicznej po zakończeniu każdego cyklu zajęć (w przypadku ankietyzacji zajęć) oraz raz w roku (w przypadku ankiety dotyczącej systemu opieki dydaktycznej i naukowej nad studentami, doktorantami i uczestnikami studiów podyplomowych). Anonimowa ankieta jest dostępna w systemie informatycznym Uczelni. Wyniki ankiet studenckich są przekazywane wraz z ich opracowaniem do dnia 30 lipca z Działu Informatyki do Dziekanów Wydziałów (dane dotyczące Wydziałów) oraz do Kierownika Sekcji ds. Planowania i Rozliczania Obciążeń Dydaktycznych, a następnie do Przewodniczącego Uczelnianego Zespołu (dane dotyczące całej Uczelni) i zawarte są w raporcie podsumowującym z przeglądu jakości kształcenia Uczelnianego Zespołu, przedstawianym Senatowi do dnia 30 grudnia.
- arkusz weryfikacji i oceny realizacji efektów uczenia się. Podaje się w nim (w zależności od formy oceny końcowej) liczbę studentów niedopuszczonych oraz dopuszczonych do egzaminu, strukturę ocen na egzaminie podstawowym i egzaminach poprawkowych LUB liczbę studentów przystępujących do zaliczenia oraz wyniki zaliczenia (liczbę osób, które zaliczyły i nie zaliczyły danego modułu zajęć). Po dokonaniu weryfikacji i oceny efektów uczenia się uzyskanych przez studentów realizujących wyżej wymienione zajęcia, osoba prowadząca stwierdza, czy poziom osiągniętych przez studentów efektów jest zadowalający czy niezadowalający, a także ocenia, czy zachodzi konieczność zmian w zakresie prowadzenia zajęć w kolejnym cyklu. Jeśli osoba prowadząca odpowie twierdząco, ma obowiązek określić w jakich obszarach należy dokonać zmian, tzn. merytorycznej zawartości treści programowych w zakresie przedmiotowych efektów uczenia się, formy i sposobu

prowadzenia zajęć w celu umożliwienia studentom osiągnięcia lepszych efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, formy i sposobu prowadzenia oceny formującej (zaliczeń cząstkowych), formy i sposobu prowadzenia oceny podsumowującej (zaliczenia końcowego/egzaminu), zasobów materialnych i infrastruktury dydaktycznej, a następnie doprecyzować, jakich zmian oczekuje. Nauczyciel akademicki odpowiedzialny za realizację modułu, przedkłada do 15 września, przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego właściwemu Dziekanowi wypełniony arkusz (wraz z protokołem egzaminacyjnym/protokołem zaliczenia przedmiotu). Po zakończeniu roku akademickiego arkusze są poddawane analizie przez Rady Programowe, przy czym wnioski z ww. analiz są przekazywane do dnia 30 marca każdego roku akademickiego za poprzedni rok akademicki Wydziałowemu Zespołowi i wykorzystywane w trakcie prac przy projektowaniu i doskonaleniu programów studiów i planów studiów na kolejny cykl kształcenia.

- wyniki badań losów zawodowych absolwentów oraz opinii pracodawców i potencjalnych pracodawców, pozyskiwane przez Uczelniane Biuro Karier w formie anonimowej ankiety kierowanej do absolwentów, pracodawców i potencjalnych pracodawców w porozumieniu z Wydziałowymi Zespołami współpracującymi z interesariuszami zewnętrznymi, wchodzącymi w skład grup roboczych poszczególnych kierunków na Wydziale. Uczelniane Biuro Karier na podstawie kwestionariuszy ankiet opracowuje wyniki badań, a następnie przekazuje je w formie elektronicznej Radom Programowym oraz Wydziałowym Zespołom (wyniki ankiet, dotyczące absolwentów danego Wydziału) i Prorektorowi ds. Kształcenia (wyniki ankiet wszystkich absolwentów) do dnia 30 marca każdego roku akademickiego za poprzedni rok akademicki. Wydziałowe Zespoły analizują uzyskane dane, a wyniki tej analizy wraz z postulatami zmian i propozycjami działań doskonalących system jakości kształcenia w ww. zakresie na Wydziale (tj. oceny prawidłowości kształtowania sylwetki absolwenta i weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się) uwzględniają w raporcie końcowym jako jeden z punktów przeglądu jakości kształcenia i przedstawiają go Radzie Wydziału do dnia 30 września. Ostatnia ankietyzacja wykazała, że w zależności od stopnia studiów, co najmniej połowa badanych oceniała zasób wiedzy uzyskanej w trakcie studiów pod kątem wymagań pracodawcy jako przydatny. Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku nabytych umiejętności i kompetencji społecznych;
- opinia (nie rzadziej niż co 4 lata) pracodawców o studentach, w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej (ankiety dla pracodawców zatrudniających absolwentów zawierają zestaw pytań sformułowanych pod kątem kompetencji, umiejętności i wiedzy, jakie posiada oraz powinien posiadać absolwent kierunku Fizjoterapia);
- opinia absolwentów w zakresie osiągniętych efektów uczenia się (bezpośrednio po ukończeniu studiów oraz okresowo - po roku od ukończenia studiów). Ankiety zawierają zestaw pytań sformułowanych pod kątem wiedzy i umiejętności, jakie posiadają respondenci oraz pod kątem ich oczekiwań w tym zakresie. Analiza opinii absolwentów zawarta jest w raportach Wydziałowych Zespołów ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia;
- wnioski z hospitacji zajęć, prowadzonych przez grupy robocze Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, Dziekana i Prorektora ds. Kształcenia. Podczas hospitacji dokonuje się oceny warunków kształcenia oraz prowadzi badania ankietowe, dotyczące opinii studentów i doktorantów;
- okresowa ocena nauczycieli akademickich na podstawie kryteriów określonych w wewnętrznych aktach prawnych Uczelni.

Warunkiem przypisania studentowi punktów ECTS jest potwierdzenie osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się, założonych dla danego modułu, w tym – praktyk zawodowych, pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego, przez uzyskanie zaliczenia lub pozytywnej oceny z zaliczenia lub egzaminu kończącego moduł. Podczas całego procesu kształcenia dane są wprowadzane do funkcjonującego w Uczelni Zintegrowanego Systemu Zarządzania Uczelnią (program VERBIS). Oceny z

egzaminów i zaliczenia są wprowadzane przez Kierowników jednostek organizacyjnych lub upoważnione przez nie osoby zaliczające zajęcia.

Weryfikacja skuteczności osiągania zakładanych efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych odbywa się zgodnie z Regulaminem praktyk zawodowych na Wydziale Nauk o Zdrowiu UMB oraz załącznikami do Regulaminu, w szczególności Regulaminem hospitacji zajęć dydaktycznych i praktyk zawodowych na Wydziale Nauk o Zdrowiu UMB oraz ankietą oceny praktyk. Warunkiem zaliczenia praktyk jest przedłożenie przez studenta uzupełnionego Dziennika Kształcenia Zawodowego Opiekunowi studenckich praktyk, potwierdzonego przez Opiekuna praktyk z Jednostki, w której student odbywał praktyki. Zaliczenia praktyk w Dzienniku Kształcenia Zawodowego i karcie okresowych osiągnięć studenta dokonuje Opiekun studenckich praktyk/Kierownik jednostki lub osoba odpowiedzialna za moduł zajęć. Zaliczenie praktyk jest jednym z warunków zaliczenia roku i dopuszczenia do egzaminu dyplomowego. Zaliczenie praktyk stanowi odpowiednik zaliczenia modułu zajęć. Zaliczenie praktyk zawodowych odbywa się poprzez wpisanie do Dziennika Kształcenia Zawodowego i karty okresowych osiągnięć wyrazu „zaliczenie”. W przypadku niezaliczenia praktyk, Dziekan podejmuje decyzję o warunkowym wpisie studenta na następny rok studiów, powtórzeniu roku bądź skreśleniu z listy studentów. Zaliczenie praktyk realizowanych za granicą wymaga dostarczenia przez studenta oryginałów dokumentów potwierdzających zrealizowanie programu praktyk wraz z Dziennikiem praktyk oraz tłumaczenia tych dokumentów na język polski przez tłumacza przysięgłego.

Praktyki podlegają corocznej, losowej hospitacji, zgodnej z Regulaminem hospitacji zajęć dydaktycznych i praktyk zawodowych na Wydziale Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Hospitacje praktyk zawodowych przeprowadzają członkowie Wydziałowej Komisji ds. Praktyk Zawodowych. Podczas hospitacji ocenie podlegają: ocena merytoryczna praktyk, praca osoby hospitowanej oraz warunki prowadzenia zajęć. Podobna samoocena dokonana jest przez studenta realizującego praktykę. Hospitacje praktyk zawodowych są przeprowadzane do 30 września danego roku akademickiego. Hospitacja praktyk zawodowych obejmuje praktyki prowadzone w samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz jednostkach niepublicznych (za zgodą kierownika tej jednostki). Hospitacja praktyk zawodowych dotyczy opiekuna nadzorującego praktykę w danej jednostce w dniu hospitacji. Osoby przeprowadzające hospitację praktyk zawodowych dokumentują przeprowadzoną wizytację na piśmie poprzez wypełnienie arkusza hospitacji praktyk zawodowych. Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia dokonuje analizy dokumentacji i podsumowania weryfikacji jakości praktyk zawodowych.

Proces dyplomowania na Wydziale poddawany jest procedurom związanym z zapewnieniem i doskonaleniem jakości kształcenia. Wydziałowe gremia biorące udział w ww. procesie mają za zadanie zagwarantować odpowiednią jakość prac dyplomowych oraz prawidłowe przeprowadzenie egzaminu i obrony pracy dyplomowej, a także ich zgodność z obowiązującymi standardami kształcenia dla ocenianego kierunku.

Kwestię dyplomowania na jednolitych studiach magisterskich reguluje Regulamin Egzaminu Dyplomowego na Studiach Stacjonarnych i Niestacjonarnych II Stopnia oraz Jednolitych Studiach Magisterskich na Wydziale Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku (załącznik nr 24). Egzamin dyplomowy (magisterski) powinien: zapewnić obiektywność oceny, czyli zgodność wyników oceniania z rzeczywistymi osiągnięciami studenta oraz zweryfikować efekty uczenia się z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, objęte programem jednolitych studiów magisterskich. Warunkiem przystąpienia do egzaminu dyplomowego jest:

1. uzyskanie wszystkich wymaganych w toku studiów zaliczeń i egzaminów;
2. złożenie pracy magisterskiej zgodnie z harmonogramem egzaminów dyplomowych ustalanych na każdy rok akademicki oraz Regulaminem Antyplagiatowym UMB;
3. podpisanie przez studenta „Potwierdzenia zapoznania się z zasadami egzaminu dyplomowego” na danym kierunku studiów;
4. pozytywna weryfikacja pracy magisterskiej przez system antyplagiatowy;
5. pozytywna ocena pracy magisterskiej przez recenzenta.

Za organizację egzaminu dyplomowego jest odpowiedzialny Koordynator kierunku Fizjoterapia - członek Wydziałowej Komisji ds. Programów Studiów. Nadzór nad organizacją i przebiegiem egzaminu dyplomowego sprawuje Dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB, który:

1. powołuje komisje egzaminacyjne (Przewodniczącego i członków komisji);
2. ustala harmonogram i tryb egzaminu.

Od roku akademickiego 2023/2024 proces dyplomowania na jednolitych studiach magisterskich na kierunku Fizjoterapia składa się z następujących etapów: 1) z części praktycznej, zgodnie z zapisami standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty, przeprowadzanej przed częścią teoretyczną ww. egzaminu oraz 2) z części teoretycznej polegającej na:

1. udzieleniu przez studenta ustnej odpowiedzi na 3 pytania, sprawdzające osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się objętych programem jednolitych studiów magisterskich (egzamin dyplomowy (magisterski)). Losowanie pytań odbywa się poprzez wskazanie przez studenta 3 numerów od 1 do 50 z bazy pytań przygotowanej na ww. egzamin;
2. przedstawieniu przez studenta tezy pracy dyplomowej (magisterskiej);
3. przedstawieniu przez Kierownika pracy opinii na temat pracy dyplomowej (magisterskiej);
4. przedstawieniu oceny pracy dyplomowej (magisterskiej) przez recenzenta.

Warunkiem przystąpienia do teoretycznej części egzaminu dyplomowego (magisterskiego) jest uzyskanie pozytywnej oceny z części praktycznej egzaminu dyplomowego (magisterskiego). Część praktyczna egzaminu dyplomowego na kierunku Fizjoterapia obejmuje weryfikację osiągnięcia założonych efektów uczenia się z zakresu wiedzy oraz w szczególności umiejętności zdobytych w czasie odbywania jednolitych studiów magisterskich. Część praktyczną egzaminu dyplomowego na kierunku Fizjoterapia przeprowadzają Komisje, powołane przez Dziekana Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB, składające się z:

- a) Przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej;
- b) członków Komisji – co najmniej trzech nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia ze studentami na jednolitych studiach magisterskich na kierunku Fizjoterapia, posiadających kierunkowe wykształcenie zawodowe.

Zakres części praktycznej egzaminu dyplomowego obejmuje wiedzę oraz umiejętności z zakresu diagnostyki oraz planowania fizjoterapii, wynikające z kierunkowych efektów uczenia się, zgodnych ze szczegółowymi efektami uczenia się, określonymi w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty. Miejscem odbywania części praktycznej egzaminu dyplomowego są pracownie Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB umożliwiające weryfikację osiągniętych efektów uczenia się z zakresu umiejętności, specyficznych dla kierunku Fizjoterapia. Część praktyczna egzaminu dyplomowego polega na przygotowaniu planu kompleksowej opieki fizjoterapeutycznej oraz realizacji wybranych przez komisję egzaminacyjną czynności fizjoterapeutycznych. Wykorzystywaną metodą weryfikacji efektów uczenia się w ramach części praktycznej egzaminu dyplomowego jest „próbna praca” (tj. sprawdzanie i ocenianie praktycznych umiejętności studentów podczas wykonywania czynności zawodowych). W czasie części praktycznej egzaminu dyplomowego student losuje zestaw zawierający trzy zadania egzaminacyjne składające się z części:

- a) merytorycznej - uzasadnienie teoretyczne polegające na udzieleniu odpowiedzi na część pytania dotyczącego zastosowania metod fizjoterapeutycznych w określonej jednostce chorobowej,
- b) praktycznej - przeprowadzenie diagnostyki oraz procesu planowania programu postępowania usprawniającego.

W kryteriach oceny części praktycznej egzaminu dyplomowego uwzględnia się:

- a) przygotowanie teoretyczne do wykonywania zadań.
- b) poziom merytoryczny wykonania zadań.
- c) samodzielność wykonania zadań.
- d) umiejętność określenia programu usprawniania i sformułowania zaleceń co do dalszego postępowania fizjoterapeutycznego.

e) bezpieczeństwo pacjenta i własne.

Student z części praktycznej egzaminu dyplomowego może uzyskać maksymalnie 60 pkt. Student zdał część praktyczną egzaminu dyplomowego, jeżeli w wyniku postępowania egzaminacyjnego otrzymał co najmniej 36 punktów (60%). Z części praktycznej egzaminu dyplomowego uzyskane punkty przeliczane są na ocenę, która następnie jest uwzględniana w wyliczeniu oceny końcowej z egzaminu dyplomowego. W przypadku kierunku Fizjoterapia ocenę egzaminu dyplomowego (magisterskiego) stanowi średnia arytmetyczna, wyliczona z oceny części teoretycznej egzaminu dyplomowego wystawionej przez recenzenta (egzaminatora) za odpowiedzi udzielone przez studenta na pytania sprawdzające osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się objętych programem jednolitych studiów magisterskich oraz oceny części praktycznej egzaminu dyplomowego.

Obrona pracy dyplomowej (magisterskiej) polega na:

1. przedstawieniu przez studenta tej pracy dyplomowej (magisterskiej);
3. przedstawieniu przez Kierownika pracy opinii na temat pracy dyplomowej (magisterskiej);
4. przedstawieniu oceny pracy dyplomowej (magisterskiej) przez recenzenta.

Ocenę pracy magisterskiej łącznie z obroną stanowi:

a) liczba punktów wystawionych przez recenzenta (max. 30 pkt);

b) liczba punktów wystawionych przez Przewodniczącego Komisji za prezentację pracy (max. 10 pkt).

Warunkiem pozytywnej oceny z obrony pracy magisterskiej jest uzyskanie co najmniej 21 na 40 możliwych punktów. W przypadkach spornych głos rozstrzygający należy do Przewodniczącego Komisji.

Oceny są udokumentowane w: indywidualnym protokole egzaminu dyplomowego (magisterskiego), indywidualnym protokole z obrony pracy dyplomowej (magisterskiej) oraz protokole zbiorczym egzaminu dyplomowego (magisterskiego).

Student IV roku jednolitych studiów magisterskich na co najmniej trzy semestry przed obroną pracy dyplomowej (magisterskiej) ma prawo wyboru Kierownika pracy magisterskiej.

Przygotowywana praca magisterska powinna:

1. uwzględniać aktualną wiedzę teoretyczną i praktyczną z zakresu odpowiadającego kierunkowi Fizjoterapia;
2. mieć wyłącznie charakter badawczy (w czasie obowiązywania stanu epidemii koronawirusa SARS-CoV-2 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej istniała możliwość pisania pracy przeglądowej, która została zniesiona od roku akademickiego 2022/2023);
3. tematyka powinna dotyczyć ściśle kierunku studiów i być zgodna z efektami uczenia się na tym kierunku;
4. być zgodna z zasadami pisania pracy magisterskiej obowiązującymi na Wydziale Nauk o Zdrowiu UMB (załącznik nr 25);
5. posiadać uchwałę Komisji Bioetycznej UMB, wyrażającą zgodę na przeprowadzenie badań (w przypadku prac badawczych).

Pracę dyplomową (magisterską) student wykonuje pod kierunkiem uprawnionego do tego nauczyciela akademickiego lub specjalisty spoza Uczelni w dziedzinie reprezentatywnej dla kierunku studiów, co najmniej ze stopniem naukowym doktora.

Recenzentem pracy magisterskiej powinien być pracownik Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku co najmniej ze stopniem doktora spoza jednostki, w której praca powstaje. Wyboru recenzenta pracy dokonuje Dziekan spośród co najmniej dwóch kandydatów przedstawionych przez Kierownika pracy magisterskiej. Dziekan ma prawo samodzielnego ustalania recenzenta pracy, niezależnie od podanych kandydatur. Student nie ma prawa wyboru recenzenta. Warunkiem pozytywnego wyniku recenzji jest uzyskanie minimum 16 punktów. Przygotowywanie pracy trwa dwa semestry w ramach seminarium magisterskiego (15 godzin/osobę). Kierownik pracy magisterskiej dokonuje zaliczenia seminarium magisterskiego w systemie VERBIS. Temat pracy magisterskiej zatwierdza Rada Wydziału, po zaopiniowaniu przez Wydziałową Komisję ds. Prac Dyplomowych.

Oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych pracom dyplomowym dokonują:

- kierownik pracy dyplomowej – na każdym etapie przygotowania pracy dyplomowej,

- przewodniczący komisji oraz kierownik pracy dyplomowej – poprzez ocenę sylwetki dyplomanta oraz ocenę pracy dyplomowej,
- recenzent pracy dyplomowej – poprzez wnikliwą ocenę przygotowania merytorycznego, warsztatowego i wartości pracy,
- komisja powołana przez Dziekana, przeprowadzająca egzamin dyplomowy oraz obronę pracy dyplomowej.

Zasady dotyczące egzaminu dyplomowego określa dodatkowo Regulamin Studiów I Stopnia, II Stopnia oraz Jednolitych Studiów Magisterskich Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

Uzyskanie dyplomu ukończenia studiów jest potwierdzeniem zrealizowania założonych efektów uczenia się oraz odbycia przez studenta zajęć przewidzianych w programie i planie studiów na dany cykl kształcenia. Warunkiem uzyskania dyplomu ukończenia studiów oraz uzyskania tytułu zawodowego magistra jest zaliczenie wszystkich zajęć, w tym praktyk zawodowych oraz uzyskanie 300 punktów ECTS. Zgodnie z §24 ust. 5 Regulaminu Studiów, student ma obowiązek dostarczenia do Dziekanatu wszystkich niezbędnych dokumentów wymaganych do wydania dyplomu w ciągu 14 dni od ukończenia studiów.

Podstawą obliczenia ostatecznego wyniku studiów są: średnia arytmetyczna z ostatecznych ocen ze wszystkich modułów zajęć, ocena pracy dyplomowej (magisterskiej) łącznie z obroną, ocena egzaminu dyplomowego (magisterskiego). Wynik studiów oblicza się wg wzoru zawartego w Regulaminie Studiów. Ostateczny wynik studiów, który umieszcza się na dyplomie, otrzymuje się przez wyrównanie uzyskanej średniej do pełnej oceny.

W okresie 30 dni od ukończenia studiów zostaje sporządzony i wydany absolwentowi dyplom wraz z suplementem oraz dwa odpisy dyplomu. Wzór dyplomu jest zatwierdzany Uchwałą Senatu UMB. Na wniosek absolwenta Uczelnia może wydać dodatkowy odpis dyplomu w tłumaczeniu na język obcy.

Datą ukończenia studiów jest data złożenia egzaminu dyplomowego. Absolwent jednolitych studiów magisterskich na kierunku Fizjoterapia otrzymuje tytuł zawodowy magistra.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

.....

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

.....

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

1. *liczby, struktury kwalifikacji oraz dorobku naukowego/artystycznego nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencji dydaktycznych (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). W tym kontekście warto wymienić najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich 5 lat w zakresie ocenianego kierunku studiów (własne zasoby dydaktyczne, podręczniki autorstwa kadry, miejsca w prestiżowych rankingach dydaktycznych, popularyzacja),*
2. *obsady zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji zawiązanych z prowadzeniem działalności naukowej oraz inżynierskich (w przypadku, gdy oceniany kierunek prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera),*
3. *łączenia przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączania studentów w prowadzenie działalności naukowej,*

4. *założeń, celów i skuteczności prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry.*
5. *systemu wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych. W tym kontekście warto przedstawić awanse naukowe kadry związanej z ocenianym kierunkiem studiów,*
6. *spełnienia reguł i wymagań w zakresie doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz obsady zajęć, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.*

Zajęcia ze studentami kierunku Fizjoterapia (jednolite studia magisterskie) w roku akademickim 2023/2024 prowadzi 148 doświadczonych i kompetentnych pracowników zatrudnionych w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku, w tym 11 profesorów, 21 doktorów habilitowanych, 65 doktorów, 5 lekarzy oraz 46 magistrów, z czego 126 osób jest zatrudnionych jako nauczyciele akademicy, a 22 - jako inne osoby prowadzące zajęcia (na podstawie umowy zlecenia).

Pracownicy badawczo-dydaktyczni realizujący zajęcia podstawowe, kierunkowe i zawodowe legitymują się kompetencjami zawodowymi (np. doświadczeniem w pracy w obszarze fizjoterapii), dorobkiem naukowym z dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz posiadają doświadczenie naukowo-badawcze. Aktywnie uczestniczą w projektach badawczych, w szczególności krajowych, realizowanych w ramach projektów badawczych realizowanych z subwencji Ministra Zdrowia. Przekładowe tematy projektów wraz z ich kierownikami podane są w poniższej tabeli.

Lp.	Rok	Stopień/tytuł naukowy	Imię i nazwisko	Zakład	Tytuł projektu
1.	2019	mgr	Łukasz Magnuszewski	Klinika Geriatrii	Ocena ryzyka upadków u pacjentów hospitalizowanych na oddziale geriatrycznym
2.	2019	dr n. med.	Agnieszka Kasiukiewicz	Klinika Geriatrii	Sarkopenia w niewydolności serca a całkowity status antyoksydacyjny u pacjentów geriatrycznych
3.	2019	dr hab.	Zyta Beata Wojszel	Klinika Geriatrii	Sarkopenia w niewydolności serca a poziom wybranych cytokin zapalnych
4.	2020	dr hab.	Zyta Beata Wojszel	Klinika Geriatrii	Sarkopenia w niewydolności serca a poziom niefatyny u pacjentów geriatrycznych
5.	2020	prof. dr hab.	Anna Kuryliszyn-Moskal	Klinika Rehabilitacji	Ocena profilu miokinowego u chorych z przewlekłą

					niewydolnością serca z obniżoną frakcją wyrzutową lub tętniczym nadciśnieniem płucnym uczestniczących w domowym programie treningu fizycznego i rehabilitacji oddechowej
6.	2021	dr n. med.	Agnieszka Kasiukiewicz	Klinika Geriatrii	Sarkopenia w niewydolności serca a poziom leptyny i adiponektyny
7.	2021	dr hab.	Zyta Beata Wojszel	Klinika Geriatrii	Sarkopenia w niewydolności serca a poziom transtyretyny u pacjentów geriatrycznych
8.	2022	dr hab.	Halina Doroszkiewicz	Klinika Geriatrii	Zróżnicowanie potrzeb w zakresie opieki zależnie od rodzaju niesprawności wśród osób w zaawansowanej starości
9.	2022	dr hab.	Zyta Beata Wojszel	Klinika Geriatrii	Sarkopenia w niewydolności serca a poziom leptyny i adiponektyny u pacjentów geriatrycznych - wybrane wykładniki sarkopenii
10.	2022	dr n. med.	Agnieszka Kasiukiewicz	Klinika Geriatrii	Sarkopenia w niewydolności serca a poziom bogatej w leucynę α -2-glikoproteiny-1 (LRG1) u pacjentów geriatrycznych
11.	2022	prof. dr hab.	Anna Kuryliszyn-Moskal	Klinika Rehabilitacji	Ocena efektywności autorskiego programu rehabilitacji pacjentów po infekcji COVID-19
12.	2022	prof. dr hab.	Anna Kuryliszyn-Moskal (współkierownik: dr n. med. Mariusz Ciołkiewicz)	Klinika Rehabilitacji	Ocena profilu miokinowego, siły i masy mięśni szkieletowych, siły mięśni oddechowych oraz wpływu 6-tygodniowego programu rehabilitacji na ww. parametry u pacjentów po przebytych COVID-19
13.	2023	dr hab.	Halina	Klinika Geriatrii	Analiza sytuacji

			Doroszkiewicz		opiekuńczych opiekunów rodzinnych sprawujących opiekę nad osobami niesprawnymi w późnej starości w środowisku domowym
14.	2023	dr n. med.	Łukasz Magnuszewski	Klinika Geriatrii	Czynność tarczycy i wybrane czynniki wpływające na metabolizm mięśni jako czynniki warunkujące sarkopenię i ryzyko upadku u starszych pacjentów - na przykładzie pacjentów na oddziale geriatrycznym
15.	2023	prof. dr hab.	Zyta Beata Wojszel	Klinika Geriatrii	Sarkopenia i niedożywienie w niewydolności serca u pacjentów geriatrycznych- wybrane markery biochemiczne
16.	2023	lek.	Justyna Rentflejsz	Klinika Geriatrii	Ocena stężenia wybranych biomarkerów u pacjentów po 60 roku życia z dynapenią/sarkopenią i cukrzycą typu 2
17.	2023	prof. dr hab.	Anna Kuryliszyn-Moskal	Klinika Rehabilitacji	Ocena długoterminowego wpływu fizjoterapii na wydolność fizyczną pacjentów po przebytej infekcji COVID-19
18.	2023	mgr	Katarzyna Anna Pietranis	Klinika Rehabilitacji	Ocena parametrów czynnościowych układu oddechowego u pacjentów po przebyciu choroby COVID-19
19.	2023	prof. dr hab.	Wojciech Kułak	Klinika Rehabilitacji Dziecięcej	Badania ilościowe i jakościowe rezonansu magnetycznego mięśni szkieletowych pacjentów z dystrofią mięśniową
20.	2023	prof. dr hab.	Mateusz Cybulski	Zakład Zintegrowanej Opieki Medycznej	Niedobory witaminy B12 a parametry sarkopenii u pacjentów geriatrycznych

21.	2023	mgr	Emilia Duchnowska	Zakład Fonoaudiologii Klinicznej i Logopedii	Wpływ wad postawy na występowanie wad wymowy u dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym
-----	------	-----	-------------------	--	---

Są ponadto kierownikami projektów badawczych realizowanych ze źródeł zewnętrznych, np.:

1.	2020	dr hab.	Anna Pryczynicz	Zakład Patomorfologii Ogólnej	Analiza tkankowa nacieku zapalnego z limfocytów T związanych z błoną śluzową (MAIT) w gruczołakorakach przewodu pokarmowego <i>(źródło finansowania: Narodowe Centrum Nauki)</i>
2.	2022	prof. dr hab.	Zyta Beata Wojszel	Klinika Geriatrii	PROMoting GeRiAtric Medicine IN countries where it is still eMerGing (PROGRAMMING) <i>(źródło finansowania: COST Association)</i>
3.	2022	prof. dr hab.	Mateusz Cybulski	Zakład Zintegrowanej Opieki Medycznej	Poczucie lęku przed zakażeniem SARS-CoV-2 a postrzeganie szczepień przeciwko COVID-19 wśród osób starszych w Polsce [akronim: CoV-VAC-PL] <i>(źródło finansowania: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju)</i>
4.	2023	dr hab.	Mateusz Maciejczyk	Zakład Higieny, Epidemiologii i Ergonomii	Nowe właściwości starych leków - repozycjonowanie leków kardiologicznych jako nowatorska strategia w terapii cukrzycy <i>(źródło finansowania: Ministerstwo Edukacji i Nauki)</i>

Dane dotyczące kwalifikacji pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów, ich dorobek naukowy oraz doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią zamieszczono w załączniku nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających – pkt 4. Nauczyciele akademicki oprócz dużego dorobku naukowego posiadają udokumentowane certyfikatami kwalifikacje i kompetencje zawodowe zdobywane poza Uczelnią, obejmujące m.in. różnorodne kursy specjalistyczne, warsztaty i szkolenia. Kompetencje te są stale rozwijane poprzez łączenie pracy badawczo-dydaktycznej z prowadzeniem działalności zawodowej, ponieważ część kadry prowadzi m.in. indywidualną praktykę

fizjoterapeutyczną, a także pracuje w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń fizjoterapeutycznych.

Lata 2019-2023 były okresem dynamicznego rozwoju naukowego kadry Wydziału, w tym nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku Fizjoterapia (Tabela).

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników
Wydziału Nauk o Zdrowiu w latach 2019-2023

stopień/tytuł	2190	2020	2021	2022	2023	łącznie 2019-2023
profesor	2	0	1	1	1	5
doktor habilitowany	0	3	0	4	2	9
doktor	4	3	5	7	12	31
razem	6	6	6	12	15	45

Kadra dydaktyczna wiodących jednostek organizacyjnych Wydziału, prowadzących zajęcia na kierunku Fizjoterapia (Klinika Rehabilitacji, Klinika Rehabilitacji Dziecięcej z Ośrodkiem Wczesnej Pomocy Dzieciom Upośledzonym „Dać Szansę”) posiada wykształcenie oraz wysokie kwalifikacje pozwalające na realizację efektów uczenia się. Każdy z zatrudnionych nauczycieli posiada znaczące dla procesu kształcenia doświadczenie zawodowe w zakresie fizjoterapii. Ponadto, każdy z nauczycieli systematycznie podnosi swoje kompetencje uczestnicząc w ogólnopolskich i międzynarodowych wydarzeniach z obszaru fizjoterapii (kongresy, sympozja, konferencje). Warto podkreślić, iż coraz większą część nauczycieli zatrudnionych w ww. jednostkach stanowią absolwenci Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, co świadczy o właściwym przygotowaniu naukowo-badawczym i praktycznym w trakcie studiów.

Pracownicy Wydziału systematycznie podnoszą swoje kompetencje zawodowe uzyskując certyfikaty w ramach kursów i szkoleń, w tym organizowanych przez towarzystwa naukowe. Sami są też współorganizatorami i organizatorami zjazdów i konferencji naukowych, kursów, szkoleń. Współpracują z Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego (CMKP) oraz Krajową Izbą Fizjoterapeutów (KIF).

Pracownicy nagradzani byli przez Ministra Zdrowia (nagrody indywidualne oraz zespołowe) oraz Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (nagrody indywidualne, stypendia dla wybitnych młodych naukowców). Nauczycielom akademickim prowadzącym zajęcia na kierunku Fizjoterapia rokrocznie są przyznawane nagrody naukowe i dydaktyczne Rektora UMB.

Dorobek naukowy nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku Fizjoterapia jest zgodny z profilem nauczania studentów ww. kierunku. O rozwoju naukowym kadry świadczy rosnąca liczba opublikowanych prac w ostatnich latach, a także rosnąca punktacja Ministerstwa Edukacji i Nauki za posiadane osiągnięcia naukowe, co przedstawiono w poniższej Tabeli.

Nazwa jednostki	Dane	2019	2020	2021	2022	2023
Klinika Rehabilitacji	Liczba pkt MEiN	440	420	770	1320	1140
	Liczba publikacji	21	13	28	36	19
Klinika Rehabilitacji Dziecięcej z Ośrodkiem Wczesnej Pomocy	Liczba pkt MEiN	905	840	1460	1420	640
	Liczba publikacji	41	35	69	57	20

Dzieciom Upośledzonym „Dać Szansę”						
Klinika Geriatrii	Liczba pkt MEiN	930	1130	1020	1080	625
	Liczba publikacji	30	27	39	27	27

Pracownicy Wydziału, prowadzący zajęcia na kierunku Fizjoterapia, biorą także czynny udział w projektach finansowanych ze środków zewnętrznych (najczęściej z funduszy UE). Są to np. warsztaty z pisania prac naukowych, czy Szkoła Tutorów Akademickich.

Kompetencje dydaktyczne kadra Wydziału doskonalili też w ramach kursów medycznego języka angielskiego (organizowanych przez Uczelnię w ramach stałego wsparcia metodycznego i technicznego dla procesu kształcenia).

Liczba nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na kierunku Fizjoterapia, ich struktura kwalifikacji i utrwalone doświadczenie zawodowo-dydaktyczne odpowiadają specyfice nauczanych treści programowych i zapewniają prawidłową realizację zajęć. Tym samym, umożliwiają uzyskanie zakładanych efektów uczenia się. Kadra dydaktyczna poddawana jest systematycznej ocenie w ramach hospitacji, w ramach anonimowych ankiet studenckich, a także przez Wydziałowe i Uczelniane Komisje ds. Oceny Kadry.

Władze Uczelni i Wydziału zapewniają właściwą obsadę kadry nauczycielskiej w procesie kształcenia w odniesieniu do kompetencji merytorycznych oraz dydaktycznych. Realizacja obowiązku doboru właściwej kadry zapewniona jest poprzez spełnienie wymogów konkursowych na dane stanowisko. W procesie rekrutacji nauczycieli akademickich stosuje się otwarte postępowanie konkursowe. Ogłoszenia o konkursach zawierają wymagania dotyczące wiedzy i kwalifikacji kandydata. Podstawowe kwalifikacje wymagane na stanowisku pracy nauczyciela akademickiego określone są przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Statut UMB (załącznik nr 26). Dodatkowe kwalifikacje określone są przez kierownika jednostki w porozumieniu z Dziekanem. Kandydaci muszą spełnić odpowiednie wymagania do pracy dydaktyczno-naukowej na danym stanowisku w określonej jednostce Wydziału. Wymagania te uwzględniają zgodność posiadanych tytułów zawodowych, stopni i tytułów naukowych, doświadczenia zawodowego, dorobku naukowego i kompetencji dydaktycznych z dyscyplinami naukowymi, efektami uczenia się i treściami programowymi, z którymi powiązane są zajęcia dydaktyczne przyszłego pracownika.

Nauczyciele akademicy zatrudniani na ½ etatu lub w mniejszym wymiarze godzin zatrudniani są na podstawie wniosku kierownika jednostki dydaktycznej, po pozytywnej opinii Dziekana Wydziału.

W celu zagwarantowania odpowiednio wykwalifikowanej kadry dydaktycznej, wprowadzono Procedurę badania kompetencji innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku. Ostateczną decyzję o spełnieniu lub niespełnieniu kryteriów doboru innych osób do prowadzenia zajęć dydaktycznych podejmuje Dziekan Wydziału. Wydana przez Dziekana decyzja stanowi podstawę do zatrudnienia danej osoby do prowadzenia zajęć dydaktycznych. W przypadku wniosku dotyczącego oddelegowania pracowników naukowo – technicznych do prowadzenia zajęć, decyzja Dziekana jest przekazywana Kanclerzowi wraz z wnioskiem Kierownika jednostki (Zarządzenie Rektora nr 89/2020 z dnia 21.09.2020 w sprawie w sprawie zmiany Zarządzenia Rektora nr 87/2020 w sprawie wprowadzenia zasad realizacji dydaktyki na podstawie umowy zlecenia lub powierzenia w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku przedstawiono w załączniku nr 27).

Zasady zatrudniania, oceniania, ścieżkę kariery zawodowej w tym wymagania na kolejne stanowiska związane z awansem zawodowym określa Statut UMB. Pod uwagę brane są aspekty merytoryczne tj. osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, doświadczenie zawodowe kandydata. Ścieżka awansu zawodowego pracownika uwzględnia też możliwość powierzania funkcji kierowniczych

osobom, które posiadają bogaty dorobek naukowy i dydaktyczny, ale wykazują również zdolności organizacyjne, powołując ich do pełnienia funkcji kierowniczych po przeprowadzeniu postępowania konkursowego.

Podstawowym celem polityki osobowej prowadzonej wobec nauczycieli akademickich jest podejmowanie działań skierowanych na:

- zabezpieczanie obsady zajęć, niezbędnej do realizacji wysokiej jakości procesu kształcenia w Uniwersytecie,
- zatrudnianie bardzo dobrze wykształconych naukowców poprzez oferowanie im stabilnych warunków pracy, które motywują do osiągania rozwoju naukowego i zdobywania kolejnych szczebli awansu naukowego i zawodowego, co powinno sprzyjać zwiększeniu liczby realizowanych w Uniwersytecie programów badawczych i projektów międzynarodowych,
- współpracę naukową z instytucjami krajowymi i międzynarodowymi oraz umożliwienie pracownikom naukowym udziału w międzynarodowych szkoleniach, konferencjach i badaniach naukowych.

W zakresie polityki osobowej:

- podejmowane są działania w celu zagwarantowania stałego rozwoju zawodowego pracowników badawczych, badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych, m.in. poprzez tworzenie warunków do aktualizacji i poszerzenia zakresu ich umiejętności i kwalifikacji,
- podejmowane są działania w kierunku poprawy stabilności warunków zatrudnienia pracowników badawczych i dydaktycznych,
- zapewnia się pracownikom badawczym i dydaktycznym na każdym etapie kariery zawodowej możliwość czerpania korzyści z wykorzystania swoich wyników w zakresie badań i rozwoju, poprzez ochronę prawną, w tym przede wszystkim ochronę praw własności intelektualnej.

W celu realizacji założeń polityki osobowej Uniwersytetu:

- wdraża politykę równych szans na etapie rekrutacji i kolejnych etapach kariery zawodowej pracownika, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiednich do stanowiska doświadczenia i kwalifikacji,
- zapewnia uwzględnianie w procesie rekrutacji pracowników badawczych, badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych m.in. mobilności oraz doświadczeń międzysektorowych kandydata,
- wdraża system oceny pracownika, służący regularnej ocenie wyników i rozwoju zawodowego,
- stosuje efektywne i przejrzyste procedury rekrutacyjne, gwarantujące możliwość porównania kandydatów na poziomie międzynarodowym.

Podstawowymi sposobami wykorzystywanymi do oceny jakości kadry akademickiej jest:

1. hospitacja zajęć,
2. ocena zajęć dokonywana przez studentów,
3. okresowa ocena nauczycieli akademickich.

1. Hospitacja zajęć.

Hospitacje zajęć prowadzone są na podstawie §10 Regulaminu Działania Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia UMB oraz Regulaminu hospitacji zajęć dydaktycznych i praktyk zawodowych na Wydziale Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Hospitacja zajęć jest niezapowiedziana i obejmuje ocenę merytoryczną zajęć, warunków kształcenia (w tym studentów z niepełnosprawnościami), opinie studentów, dotyczącą zajęć, w tym systemu oceniania i warunków kształcenia, a także dostępności do biblioteki i jakości księgozbioru. Hospitacje zajęć przeprowadzają nauczyciele akademicy, wyznaczeni przez Przewodniczącego Wydziałowego Zespołu, przy czym w skład Zespołu Hospitującego nie mogą wchodzić osoby zatrudnione w tej samej Katedrze/Klinice/Zakładzie/Pracowni co osoba hospitowana. Hospitacji podlegają wszyscy nauczyciele akademicy niezależnie od stażu pracy i formy zatrudnienia.

Zajęcia mogą być hospitowane na własną prośbę osoby prowadzącej zajęcia oraz przy uzyskaniu oceny negatywnej w ponad 50% ankiet, wypełnianych w danym roku akademickim przez studentów

po zakończeniu cyklu zajęć z modułu, przy czym hospitacja jest przeprowadzona w przypadku gdy w ankietyzacji wzięło udział co najmniej 30% uprawnionych, z którymi dana osoba przeprowadziła zajęcia w weryfikowanym roku akademickim. Obserwacje z hospitacji zajęć są zapisywane w arkuszach, a wyniki oceny są omawiane w obecności hospitowanego. Bieżąca analiza hospitacji jest dokonywana przez Koordynatorów grup roboczych Wydziałowych Zespołów lub Przewodniczących Wydziałowych Zespołów, a następnie w postaci raportu zbiorczego hospitacji (RzH) jest przedstawiana całościowa analiza danych wraz z wnioskami Radzie Wydziału do dnia 30 września. Po zatwierdzeniu raportu Wydziałowego Zespołu przez Radę Wydziału jest on przedstawiany Uczelnianemu Zespołowi do dnia 15 października.

2. Ocena zajęć dokonywana przez studentów.

Prowadzona jest systematyczna kontrola osób prowadzących zajęcia i jednostek, w których odbywają się zajęcia. Kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich są oceniane przez studentów na podstawie anonimowo wypełnianych elektronicznie ankiet zgodnie z Regulaminem ankietyzacji zajęć dydaktycznych oraz systemu opieki dydaktycznej i naukowej nad studentami i doktorantami Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, stanowiący załącznik nr 8 do Regulaminu Działania Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia UMB. Są one przeprowadzane bezpośrednio po zakończeniu zajęć z poszczególnych modułów. W przypadku zajęć trwających jeden lub dwa semestry – po zakończeniu jednego lub obu semestrów. Dodatkowo 1-2 razy w roku ocena prowadzona jest w poszczególnych jednostkach dydaktycznych na wniosek kierownika jednostki, z którą przeprowadził zajęcia. Dodatkowo również studenci są oceniani przez asystentów po zakończonych zajęciach na podstawie dokumentu „Opinia prowadzącego o grupie studentów/doktorantów, z którą przeprowadził zajęcia dydaktyczne”, stanowiącego załącznik nr 8.6. do Regulaminu ankietyzacji zajęć dydaktycznych oraz systemu opieki dydaktycznej i naukowej nad studentami i doktorantami Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

3. Okresowa ocena nauczycieli akademickich.

Zasady dokonywania okresowej oceny nauczycieli akademickich reguluje §80 Statutu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku oraz Zarządzenie nr 11/2021 Rektora UMB z dnia 01.03.2021r. w sprawie zasad i kryteriów oceny okresowej nauczycieli akademickich. Ocena okresowa jest dokonywana nie rzadziej niż raz na 4 lata lub na wniosek Rektora. Okresowej oceny nauczycieli akademickich dokonują Uczelniane i Wydziałowe Komisje ds. Oceny Kadry oraz Senat. Podstawę oceny nauczyciela akademickiego stanowią jego osiągnięcia dydaktyczne, naukowe, organizacyjne oraz doskonalenie i osiągnięcia zawodowe. Przy dokonywaniu oceny nauczyciela akademickiego w zakresie wypełniania przez niego obowiązków dydaktycznych uwzględnia się ocenę przedstawioną przez studentów i doktorantów w formie ankiet po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych. Szczegółowe kryteria oceny okresowej dla poszczególnych grup pracowników i rodzajów stanowisk określa Rektor, po zasięgnięciu opinii Senatu, związków zawodowych, Samorządu Studenckiego oraz Samorządu Doktorantów. Opinia jest przedstawiana w terminie wskazanym we wniosku o jej wyrażenie, nie krótszym niż 30 dni. W przypadku bezskutecznego upływu tego terminu, wymóg zasięgnięcia opinii uważa się za spełniony. Kryteria nie mogą dotyczyć obowiązku uzyskania stopnia doktora, stopnia doktora habilitowanego lub tytułu profesora. Kryteria przedstawia się nauczycielowi akademickiemu przed rozpoczęciem okresu podlegającego ocenie. Ostatnia okresowa ocena nauczycieli akademickich została przeprowadzona w 2021 roku i objęła lata 2017-2021 zgodnie z Zarządzeniem nr 11/2021 Rektora UMB. W przypadku nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku Fizjoterapia wykazała, iż wszyscy nauczyciele akademicy zostali pozytywnie sklasyfikowani.

Zajęcia prowadzone przy wykorzystaniu metod i technik kształcenia na odległość podlegają procedurze hospitacji na takich samych zasadach, jak zajęcia prowadzone w formie bezpośredniego kontaktu. Kierownicy jednostek organizacyjnych Uczelni, które prowadzą zajęcia przy wykorzystaniu metod i technik kształcenia na odległość są zobowiązani pełnić nadzór merytoryczny nad materiałami dydaktycznymi udostępnianymi studentom przez użyciu platformy e-learningowej. Nad technicznymi

aspektami czuwają natomiast pracownicy administracyjni Działu Nowoczesnych Metod i Technik Kształcenia UMB.

Uczelnia podjęła szereg działań szkoleniowych z zakresu obsługi platform do prowadzenia kształcenia zdalnego (zarówno szkolenia indywidualne, jak i grupowe). Uczelnia organizuje szkolenia według harmonogramów, jak również szkolenia takie są organizowane według zgłaszanych potrzeb kadry akademickiej.

Uczelnia zapewnia ponadto zróżnicowane formy wsparcia technicznego przy wykorzystywaniu platform do kształcenia zdalnego, np. na stronie internetowej Działu Nowoczesnych Metod i Technik Kształcenia zamieszczone są instrukcje prowadzenia zajęć przy wykorzystaniu metod i technik kształcenia na odległość.

System motywowania kadry do rozwoju zawodowego obejmuje:

- przyznawanie Nagród Rektora za działalność naukową, dydaktyczną oraz organizacyjną, albo za całokształt dorobku,
- przyznawanie Nagrody Dydaktycznej Rektora przez studentów UMB w ramach konkursu „Najlepszy Nauczyciel Akademicki”
- umożliwianie udziału w programach międzynarodowych (Dział Nauki UMB, Dział Ewaluacji i Rozwoju UMB, Dział Współpracy Międzynarodowej UMB, Dział Projektów Pomocowych UMB),

System wspierania kadry w rozwoju zawodowym obejmuje:

- organizację szkoleń dla pracowników (m.in. w zakresie poszerzania kompetencji dydaktycznych),
- finansowanie szkoleń i konferencji pracownikom,
- finansowanie kosztów druku publikacji w czasopiśmie międzynarodowych ze wskaźnikiem IF przez Prorektora ds. Nauki i Rozwoju,
- finansowanie projektów naukowych realizowanych przez pracowników prowadzących działalność naukową, którzy zostali zaliczeni do liczby N oraz doktorantów Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku ze środków pochodzących z subwencji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w części przeznaczony na prowadzenie działalności naukowej: utrzymanie i rozwój potencjału badawczego,
- finansowanie projektów naukowych realizowanych przez pracowników niezaliczonych do liczby N.

Przyznawanie Nagród Rektora za działalność naukową, dydaktyczną, w tym przyznawaną przez studentów UMB oraz organizacyjną albo za całokształt dorobku reguluje Zarządzenie nr 21/2023 Rektora UMB z dnia 03.03.2023 zmieniające Regulamin w sprawie zasad, trybu i kryteriów kwalifikacyjnych przyznawania nagród Rektora nauczycielom akademickim Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku ([załącznik nr 28](#)).

Uczelnia umożliwia nauczycielom akademickim stały rozwój zawodowy w różnych formach. Najczęstszą formą podnoszenia kwalifikacji przez pracowników będących nauczycielami akademickimi jest odbywanie kursów specjalistycznych. Uczelnia udziela pracownikom zwolnień od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia. Nauczyciele akademicy mają możliwość uczestniczenia w konferencjach naukowych, sympozjach, zjazdach krajowych i zagranicznych oraz kursach. Celowość udziału naukowców w różnego rodzaju szkoleniach potwierdzają ich bezpośredni przełożeni, odpowiadający zgodnie ze Statutem UMB za tworzenie warunków do realizacji i dbania o stały rozwój naukowy i zawodowy własny oraz podległych pracowników.

Uczelnia nakłada również na nauczycieli akademickich obowiązki odbywania szkoleń wymaganych przepisami prawa, głównie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy i pokrywa koszty tych szkoleń. Zdobyte w ten sposób dodatkowe kwalifikacje uwzględniane są podczas okresowej oceny nauczycieli oraz niejednokrotnie przy awansie stanowiskowym.

Stosowany w Uczelni system wynagrodzeń, różnicujący wynagrodzenia zasadnicze w zależności od stanowiska oraz stopnia naukowego nauczyciela akademickiego, uwzględnia rozwój naukowy i wkład pracy pracownika. Szczególne zasady wynagradzania stosowane są w odniesieniu do

stanowiska adiunkta. Wysokość wynagrodzenia na tym stanowisku uzależniona jest od systematycznego rozwoju naukowego. Nauczyciele zaangażowani w projekty badawcze są dodatkowo wynagradzani zgodnie z procedurą stworzoną w Uczelni. Szczególne osiągnięcia w pracy dydaktycznej i naukowej są również dodatkowo nagradzane.

Dodatkowo, Uczelnia/Wydział zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowo-dydaktycznego przekładające się na skuteczność realizacji celów kształcenia.

Uczelnia posiada również formalną procedurę zapobiegania potencjalnym konfliktom interesów prywatnych i zawodowych kadry akademickiej i innych osób zatrudnionych w Uczelni oraz procedurę dotyczącą zapobiegania i przeciwdziałania potencjalnym zjawiskom korupcyjnym. Regulacje te zostały wprowadzone Zarządzeniem Rektora nr 9/2012 z dn. 02.02.2012 r. (załącznik nr 29), podobnie jak powołanie Doradcy ds. Etyki w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku (załącznik nr 30). W Uczelni obowiązuje ponadto Zarządzenie nr 48/14 Rektora Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 2.09.2014 r. w sprawie wprowadzenia Polityki przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku (załącznik nr 31) oraz Zarządzenie nr 2/15 Rektora Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 27.01.2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Przeciwdziałania Mobbingowi, Dyskryminacji i Molestowaniu w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku (zmiana w Zarządzeniu nr 39/15 z dn. 21.09.2015 r.) (załącznik nr 32). W 2022 roku powołany został ponadto Pełnomocnik Rektora ds. Równości Płci oraz Zespół ds. Równości Płci.

Dodatkowo każdego pracownika UMB obowiązuje kodeks etyki. Kodeks Etyki Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku został wprowadzony uchwałą Senatu UMB (załącznik nr 33). 25.02.2015 r. Senat UMB przyjął do stosowania w Uczelni Kodeks Etyki Pracownika Naukowego, stanowiący załącznik do uchwały nr 10/2012 Zgromadzenia Ogólnego Polskiej Akademii Nauk z dnia 13 grudnia 2012 r. W Uczelni działa ponadto Komisja Dyscyplinarna ds. Nauczycieli Akademickich, a także Rzecznik Dyscyplinarny ds. Nauczycieli Akademickich.

W Uczelni od 2015 r. funkcjonuje Zintegrowany System Zarządzania Uczelnią. Jednym z jego elementów jest Portal Pracowniczy (SAP). Poprzez portal dostępne są informacje odnośnie aktualnego zatrudnienia czy okresu ważności badań lekarskich. Osoby zainteresowane, mogą zamówić poprzez portal, niektóre raporty kadrowo-płacowe tj. pasek płacowy, kartotekę roczną czy PIT. SAP udostępnia również wgląd w absencje pracownika, a wszystkie te funkcjonalności dostępne są po zalogowaniu. Kierownik jednostki organizacyjnej ze względu na swoje uprawnienia, ma wgląd w niektóre informacje na temat pracowników, dokonuje akceptacji składanych wniosków, zatwierdza plany urlopowe pracowników oraz w dowolnej chwili ma podgląd online w ich historię czy w udostępnione mu informacje.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

.....

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

.....

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

- 1. stanu, nowoczesności, rozmiarów i kompleksowości bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej na ocenianym kierunku w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których kierunek jest przyporządkowany,*
- 2. infrastruktury i wyposażenia instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe (w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe),*

3. dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów oraz w działalności i komunikacji naukowej,
4. udogodnień w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością,
5. dostępności infrastruktury, w tym aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej,
6. systemu biblioteczno-informacyjnego uczelni, w tym dostępu do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, a także działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których przyporządkowany jest kierunek, w tym w szczególności dostępu do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach,
7. sposobów, częstości i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów,
8. spełnienia reguł i wymagań w zakresie infrastruktury dydaktycznej i naukowej, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Zajęcia na kierunku Fizjoterapia realizowane są w zdecydowanej większości na bazie jednostek organizacyjnych Wydziału Nauk o Zdrowiu, a w mniejszym stopniu w jednostkach wchodzących w skład Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologii i Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim. Infrastruktura Uniwersytetu jest nowoczesna i prężnie rozwijająca się. Klinika Geriatrii, z której korzysta Uczelnia na ocenianym kierunku jest zlokalizowana w Szpitalu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Białymstoku.

Uczelnia posiada następujące sale wykładowe: Kolumnowa – 230 miejsc, Collegium Universum im. Prof. K. Buluka – 310 miejsc, Collegium Pathologicum im. L. Komczyńskiego – 200 miejsc, Instytutu Stomatologii – 200 miejsc, Szpitala Uniwersyteckiego – 100 miejsc, Dziecięcego Szpitala Uniwersyteckiego – 100 miejsc. Dodatkowe sale wykładowe i seminaryjne posiada: Euroregionalne Centrum Farmacji przy ul. Mickiewicza 2D. Wszystkie budynki i sale ogólnodostępne (wykładowe, ćwiczeniowe, etc.), które się w nich znajdują, wyposażone są w sprzęt audiowizualny, np. projektory, wizualizery, ekrany projekcyjne, itp.

Pracownie do kształcenia w zakresie nauk podstawowych są wyposażone w sprzęt umożliwiający realizację efektów uczenia się, przewidzianych programem studiów, zgodny ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty. W pracowniach zlokalizowanych w Zakładzie Fizjologii do dyspozycji studentów są: programy komputerowe Interactive Physiology oraz Interactions udostępniane w pracowniach komputerowych w czasie ćwiczeń (wybrane zagadnienia do poszczególnych tematów), ciśnieniomierze i stetoskopy, elektrokardiografy, spirometry, analizatory składu moczu, mikroskopy, szkiełka podstawowe i nakrywkowe, wirówka mikrohematokrytowa, heparynizowane kapilary, plastikowe płytki serologiczne oraz odczynniki serologiczne, glukometry i jednorazowe hemolancety, analizatory składu ciała, centymetry krawieckie, fałdomierze, wagi lekarskie, młoteczki neurologiczne, keratoskop Placido, tablice Snellena, schemat Mariotte'a, tablety graficzne. Na ćwiczeniach praktycznych z biochemii studenci mają do dyspozycji spektrofotometrię, biurety półautomatyczne,

wirówki i mikrowirówki, pipety automatyczne, łaźnie wodne, homogenizatory, wagi elektroniczne, komory chromatograficzne.

W 2012 roku do użytku oddane zostało Centrum Dydaktyczno-Naukowe Wydziału Nauk o Zdrowiu, w którym zlokalizowana jest większość jednostek organizacyjnych Wydziału. Centrum Dydaktyczno-Naukowe Wydziału Nauk o Zdrowiu jako obiekt został zlokalizowany w kompleksie budynków będących jednostkami Uczelni, na terenie będącym własnością Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku w pobliżu Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego i Uniwersyteckiego Dziecięcego Szpitala Klinicznego. Budynek ten jest obiektem o 4 kondygnacjach nadziemnych i 1 kondygnacji poniżej poziomu terenu. Nad kondygnacjami nadziemnymi znajduje się techniczna część w postaci obudowy central wentylacyjnych. Kubatura budynku wynosi 33 942 m³, powierzchnia całkowita - 9 745,96 m², a koszt budowy wyniósł 52.915 mln zł. W budynku mieszczą się:

- pomieszczenia administracyjne, Dziekanat WNoZ,
- zespół sal wykładowych i seminaryjnych: 1 sala wykładowa 200-osobowa, 3 sale wykładowe 100-osobowe, Sala Rady Wydziału – 80-osobowa, 13 sal seminaryjnych – 30-osobowych, 13 jednostek dydaktycznych z pomieszczeniami administracyjnymi i salami ćwiczeń,
- zespół pracowni naukowych obejmujący: 3 pracownie, pomieszczenia laboratoryjne, pomieszczenia przygotowawcze,
- pracownia kinezyterapii, będąca w dyspozycji Kliniki Rehabilitacji Dziecięcej z Ośrodkiem Wczesnej Pomocy Dzieciom Upośledzonym „Dać Szansę”, w której znajdują się: lustro korekcyjne ze skrzydłami bocznymi, stół rehabilitacyjny (elektryczny), kozetka przenośna, kabina do ćwiczeń i zawieszń UGUL z wyposażeniem, materace rozkładane, drabinka przyścienna, sprzęt drobny: piłki rehabilitacyjne do ćwiczeń, piłka dźwiękowa, kliny, wałki, laski gimnastyczne, woreczki, dyski sensoryczne, gumy Thera-band, wagi oraz zestaw fizjoterapeutyczny – Mini rzeczka. Sala wyposażona jest ponadto w komputer i projektor multimedialny.
- szatnia,
- bufet.

Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Białymstoku, w którym zlokalizowana jest Klinika Rehabilitacji, jest jednym z największych szpitali w Polsce oraz największym i najnowocześniejszym publicznym szpitalem w województwie podlaskim. Wykonuje się tu najbardziej specjalistyczne świadczenia w ramach kontraktu z podlaskim oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia oraz umów z Ministerstwem Zdrowia. Szpital działa w dwóch lokalizacjach. Przy ul. Skłodowskiej-Curie 24 A funkcjonuje 31 klinik i oddziałów z 750 łózkami, gdzie rocznie leczonych jest ponad 54 tys. pacjentów. Na terenie szpitala przy ul. Skłodowskiej-Curie, (choć z adresem Wołodyjowskiego 1) od października 2022 działa Klinika Psychiatrii. W ramach szpitala przy ul. Waszyngtona 15 funkcjonują także 33 Poradnie Specjalistyczne oraz poradnia podstawowej opieki – Uniwersytecki Lekarz Rodzinny. Poradnie są ściśle powiązane z klinikami i prowadzą w warunkach ambulatoryjnych specjalistyczną działalność diagnostyczno-leczniczą. Rocznie jest tam udzielanych ponad 206 tys. porad specjalistycznych. Klinika Rehabilitacji jest wyposażona m.in. w aparat do terapii prądem, aparat do elektrostymulacji z aplikatorem laserowym, aparat do sekwencyjnego masażu uciskowego, aparat do terapii polem wielkiej częstotliwości, aparat „ISODYNAMIC”, elektrostymulatory, ergospirometr (system do kardiologicznej próby wysiłkowej oraz system do prób wysiłkowych), generator ultradźwiękowy, komorę do krioterapii, platformę do ćwiczeń równowagi, System Video Biofeedback, ACX-Alfa.

Druga lokalizacja gdzie mieści się szpital – to ul. Żurawia 14 na osiedlu Dojlidy. Funkcjonuje tam sześć klinik oraz jeden oddział z 211 łózkami. Działa tam też 11 poradni. W tej lokalizacji znajdują się też utworzone w październiku 2023 roku pracownie specjalistyczne do nauki zagadnień z zakresu fizjoterapii ogólnej, wyposażone m.in. w wózki aktywne, inklinometr mechaniczny, inklinometr plastikowy, taśmę antropometryczną, airstep bosu, matę gimnastyczną, piłki thera band, dysk korekcyjny dynair, gumę rehabilitacyjną, wałek gładki, goniometr, drabinkę koordynacyjną, pion medyczny, miernik ustawienia miednicy, drabinki gimnastyczne, okulary pływackie, wagi łazienkowe,

platformy równoważne, kozetki, laski dla niewidomych, laski get spart, zestaw rehabilitacyjny + kliny, piłki dla niewidomych, podgrzewacz do okładów, okłady żelowe, Multitronic-mt-3 i Physiogo.lite electro.

W 2018 roku w szpitalu przy ul. Skłodowskiej zakończyła się trwająca siedem lat, finansowana z budżetu państwa, gruntowna przebudowa i modernizacja (koszt 500 mln zł). Obecnie USK ma powierzchnię 56 tys. mkw, zaś wnętrza są nowoczesne i przestronne.

W USK wykonuje się wysokospecjalistyczne zabiegi m.in.: zamykanie tętniaków i naczynek w mózgu, leczenie trombolityczne, angioplastykę, udrażnianie tętnic szyjnych, a także zamykanie ubytków w przegrodach serca. Klinika Neurochirurgii wykonuje klasyczne operacje kręgosłupa i mózgu, ale jest również jednym z pionierów wprowadzania neurochirurgicznych technik endoskopowych w Polsce. Aktualnie przeprowadza operacje endoskopowe kręgosłupa oraz operacje w zakresie podstawy czaszki i oczodołu. Szpital jako pierwszy w województwie realizuje również program Kompleksowej Opieki po Zawałe Mięśnia Sercowego (KOS).

W szpitalu zatrudnionych jest w sumie prawie 3,4 tys. pracowników.

Uniwersytecki Dziecięcy Szpital Kliniczny im. Ludwika Zamenhafa w Białymstoku jest największym na Podlasiu ośrodkiem diagnostyczno – leczniczym dla dzieci i młodzieży, w którym zlokalizowana jest m.in. Klinika Rehabilitacji Dziecięcej z Ośrodkiem Wczesnej Pomocy Dzieciom Upośledzonym „Dać Szansę”. Realizuje wielospecjalistyczne świadczenia medyczne w systemie opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej pacjentom w wieku 0-18 lat. Szpital rozpoczął działalność w 1988r. Obecnie na szpital składa się 15 klinik i oddziałów oraz 31 poradni specjalistycznych, Szpitalny Oddział Ratunkowy, Poradnia Lekarza Rodzinnego, Nocna i Świąteczna Opieka Zdrowotna, a także jedyne w regionie Centrum Urazowe dla Dzieci. Rocznie hospitalizowanych jest prawie 20 tys. pacjentów, a w 31 poradniach specjalistycznych leczy się prawie 140 tys. osób. W szpitalu zatrudniona jest wysokospecjalistyczna kadra.

Uniwersytecki Dziecięcy Szpital Kliniczny, jako jedyny w województwie podlaskim posiada znakomicie wyposażoną Klinikę Rehabilitacji Dziecięcej, która posiada na wyposażeniu m.in. elektrostymulator EV806A TENS i EMS osobisty, zestaw do magnetoterapii: Magnetronic MF-10 i Viofor JPS, lampę sollux, lampę bioptrom, podgrzewacz do okładów, wanny do: do kąpieli perełkowej i masażu podwodnego, sprzęty do elektroterapii: Multitronic-MT3, Astar FizjoGo, podoskop, profesjonalny zestaw goniometrów, dynamometr gruszkowy, ściskowy, hydrauliczny dynamometr do pomiaru siły rąk, fałdomierz metalowy, tester siły mięśniowej ręczny, inklinometr mechaniczny, sprzęt drobny: piłki rehabilitacyjne do ćwiczeń, piłka dźwiękowa, kliny, wałki, laski gimnastyczne, woreczki, dyski sensoryczne, gumy Thera-band.

Jako jedyny szpital w mieście ma Klinikę Ortopedii i Traumatologii Dziecięcej oraz Klinikę Chirurgii Dziecięcej.

Szpital od 1997 roku należy do Krajowej Sieci Szpitali Promujących Zdrowie. Stale uczestniczy w rankingach, konkursach, programach prozdrowotnych i posiada szereg sukcesów w tym zakresie, m.in. rokrocznie plasuje się w czołówce najlepszych szpitali publicznych w Ogólnopolskich Rankingach Szpitali dziennika Rzeczpospolita-Bezpieczny Szpital. W 2013 roku w Rankingu Najlepszych Szpitali „Rzeczpospolitej” znalazł się w „złotej setce” najlepszych szpitali zabiegowych, wielospecjalistycznych i onkologicznych jednocześnie był trzeci w kraju wśród szpitali dziecięcych, uzyskując wysoką punktację w obszarze „Opieka medyczna”.

W 2021 roku rozpoczęła się gruntowna renowacja UDSK, której koniec zaplanowany jest na 2024 rok.

Wszystkie jednostki Uczelni, realizujące proces kształcenia na kierunku Fizjoterapia są wyposażone w niezbędną infrastrukturę dydaktyczną niezbędną do prawidłowej jego realizacji (nowoczesne komputery, rzutniki, sprzęt audio-video).

Szczegółowy wykaz wyposażenia ww. jednostek stanowi **załącznik nr 34**.

Dodatkowo Uczelnia ma podpisane umowy/porozumienia z następującymi placówkami, w których realizowane są zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne:

- Białostockim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w celu realizacji zajęć z zakresu kształcenia ruchowego i metodyki nauczania ruchu,

- Holmed Uzdrowisko w Supraślu, gdzie realizowane są zajęcia z Balneoklimatologii.

Dodatkowo Uczelnia, jako jedna z nielicznych w Polsce, ma zawartą umowę z piłkarskim klubem Ekstraklasy – Jagiellonią Białystok, gdzie realizowane są zajęcia z Fizjoterapii klinicznej w dysfunkcjach układu ruchu w medycynie sportowej.

Uczelnia posiada podpisane umowy z placówkami do realizacji praktyk zawodowych, jak również ma możliwość podpisania indywidualnych porozumień na wniosek studenta, w których mogą odbywać się praktyki, o ile spełnią one kryteria doboru miejsc do realizacji praktyk zawodowych. Wykaz placówek, w których studenci kierunku Fizjoterapia realizują praktyki zawodowe, znajduje się w załączniku nr 35.

Wszystkie budynki, w których odbywa się proces kształcenia studentów na kierunku Fizjoterapia są przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, np. specjalne podjazdy oraz windy ułatwiają dostęp do budynków oraz pomieszczeń. Jedynym wyjątkiem jest Biblioteka Główna UMB, która w ograniczonym stopniu jest przygotowana do obsługi studentów z niepełnosprawnością ruchową, ze względu na utrudniony dostęp osób poruszających się na wózkach inwalidzkich do budynku, w którym mieści się biblioteka (główna siedziba Uniwersytetu – Pałac Branickich, wpisany na listę zabytków przez Konserwatora Zabytków). Z holu w budynku Pałacu Branickich możliwy jest wjazd na wózku inwalidzkim do wypożyczalni i punktu kserograficznego. Wjechanie do czytelni może sprawiać trudności ze względu na 80 cm szerokość wejścia. Wysokość i szerokość stołów jest dostosowana do pracy na wózku. Przestrzeń między stołami pozwala na swobodny ruch wózkami inwalidzkimi. W Bibliotece funkcjonuje stanowisko komputerowe przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami. Znajduje się ono w pierwszym pomieszczeniu Czytelni Studenckiej. Komputer został wyposażony w specjalną klawiaturę dla osób słabowidzących, specjalistyczne oprogramowanie powiększające obraz na ekranie ZoomText Magnifier/Reader 10 i syntezytor mowy IVONA, umożliwiające osobom słabowidzącym i niedosłyszącym pełne i swobodne korzystanie z zasobów komputera. Dla osób słabowidzących dostępna jest lupa Ruby XL HD.

Wszystkie budynki UMB posiadają dostęp do szerokopasmowego Internetu. Dodatkowo, każdy z budynków jest wyposażony w urządzenia do bezprzewodowej transmisji danych. Za ich pomocą studenci oraz pracownicy Uczelni mogą korzystać z sieci eduroam. Celem usługi eduroam jest udostępnienie bezpiecznej łączności w ramach środowiska naukowego. Dostęp do eduroam jest współtworzony przez wszystkie instytucje, które z niego korzystają. Pracownicy i studenci instytucji korzystających z eduroam, za zgodą swoich instytucji macierzystych, mogą uzyskać dostęp do Internetu na terenie wszystkich instytucji stowarzyszonych w eduroam.

Od kwietnia 2020 r. na kierunku Fizjoterapia wykorzystywane są metody i techniki kształcenia na odległość. W tym celu Uczelnia zapewnia dostęp do platformy Blackboard oraz MS Teams. Umożliwia ona dostęp do materiałów dydaktycznych zamieszczonych w formie elektronicznej. Uczelnia umożliwiła także nagrywanie wykładów w celu udostępnienia studentom. Nagrania zamieszczone są na kanale YouTube Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku w trybie niepublicznym. Studenci tego kierunku mają ponadto do swojej dyspozycji nowoczesne centrum dydaktyczne (Centrum Dydaktyczno-Naukowe Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB) wspierane przez najnowsze technologie informacyjne.

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku posiada dwa domy studenta zlokalizowane w centrum miasta i w dogodnych lokalizacjach względem bazy lokalowej Uczelni, które także są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych (podjazdy dla wózków inwalidzkich, windy):

- DS nr 1 przy ul. Akademickiej 3,
- DS nr 2 przy ul. Waszyngtona 23A.

Uczelnia zapewnia warunki do prawidłowej realizacji założonych efektów uczenia się oraz skutecznej obsługi procesu kształcenia na kierunku Fizjoterapia (właściwa liczba i powierzchnia sal dydaktycznych, pracowni specjalistycznych oraz nowoczesne audiowizualne środki dydaktyczne). Baza dydaktyczna i struktura organizacyjna Uczelni dostosowana jest do specyfiki kierunku oraz trybu studiowania, a także zgodna z regulacjami zawartymi w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty.

Biblioteka Główna powstała w 1950 r. i mieści się w Pałacu Branickich. Prowadzi działalność usługową, dydaktyczną i naukową. Jest to największa biblioteka medyczna na terenie województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego. Podstawowe zadania realizowane są poprzez gromadzenie, opracowanie, przechowywanie i udostępnianie książek, czasopism i zbiorów specjalnych. Zbiory udostępnia się w wypożyczalni, w czytelni i czytelni czasopism. Dział Informacji służy pomocą w poszukiwaniu literatury oraz źródeł bibliograficznych.

Zbiory Biblioteki są gromadzone zgodnie z potrzebami społeczności akademickiej i pracowników ochrony zdrowia. Obejmują one medycynę, stomatologię, farmację i analitykę medyczną, zdrowie publiczne, pielęgniarstwo, położnictwo, dietetykę, fizjoterapię, a także dziedziny pokrewne: biologię, biochemię, fizykę, socjologię i pedagogikę. Biblioteka posiada naukowe czasopisma medyczne, czasopisma popularnonaukowe oraz prasę codzienną i wydawnictwa o charakterze lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim. W jej zasobach znajdują się także druki dawne.

Biblioteka umożliwia wolny dostęp do zbiorów w czytelni. Księgozbiór w czytelni posiada etykiety RFID do zarządzania zasobami oraz paski magnetyczne antykradzieżowe. Biblioteka pracuje w zintegrowanym systemie bibliotecznym ALEPH, który umożliwia kompleksową obsługę czynności bibliecznych (gromadzenie, opracowanie, udostępnianie zbiorów). Z poziomu katalogu OPAC zarejestrowany użytkownik ma możliwość zamawiania książek w wypożyczalni i czytelni, przedłużania wypożyczanych egzemplarzy oraz sprawdzenia stanu swojego konta bibliotecznego. Otrzymuje też informacje drogą e-mailową o zbliżającym się terminie zwrotu wypożyczonych materiałów bibliecznych.

Biblioteka oferuje dostęp do elektronicznych źródeł informacji medycznej: polskich i zagranicznych baz bibliograficznych oraz baz pełnotekstowych dostępnych w sieci internetowej UMB oraz z komputerów domowych poprzez LAN.

Biblioteka umożliwia dostęp do następujących zasobów elektronicznych: ACS, BMJ, ClinicalKey, EBSCO, Karger, LWW, Oxford, Science Direct, Springer, Wiley Online Library, UpToDate, Medline, Polska Bibliografia Lekarska, Scopus, Web of Science, Access Medicine, IBUKlibra, Elibrary. Od 2015 r. Biblioteka ma również dostęp do baz danych Reaxys i Reaxys Medicinal Chemistry, Medline Complete, Cochrane Library i czasopism elektronicznych wydawnictwa Informa Healthcare.

Łącznie Biblioteka zapewnia dostęp do ponad 100 tys. tytułów czasopism i książek pełnotekstowych w wersji elektronicznej. Oprócz baz danych Biblioteka zapewnia dostęp do narzędzia wspomagającego wyszukiwanie: multiwyszukiwarki Ebsco Discovery Service (EDS), w wersji z listą publikacji – Publication Finder i narzędziem linkującym Full Text Finder.

Biblioteka Główna otwarta jest dla użytkowników w godz. 8:00-20:00 od poniedziałku do czwartku, od 8:00 do 16:00 w piątki oraz w godz. 9:00-14:00 w soboty.

W Bibliotece użytkownicy mają dostęp do 121 miejsc, 25 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu (w tym 6 laptopów w sali szkoleniowej). Biblioteka zapewnia użytkownikom także dostęp do samoobsługowego ksero i dwóch skanerów.

Stan zbiorów Biblioteki na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosił: 124 765 woluminów książek, 45 880 woluminów czasopism, 8 323 jednostki zbiorów specjalnych oraz 541 jednostek zbiorów elektronicznych.

Personel Biblioteki liczy 21 osób, w tym 17 osób z wykształceniem bibliotekarskim. Na etacie Biblioteki zatrudnionych jest dwóch informatyków zapewniających sprawność działania sprzętu komputerowego oraz serwerów bibliecznych.

W ramach działalności dydaktycznej Biblioteka prowadzi szkolenia biblieczne dla studentów I roku oraz szkolenia z informacji naukowej dla I roku Szkoły Doktorskiej.

Wydatki Biblioteki w 2022 r.: książki: 183.177 zł, prenumerata czasopism: 21.652 zł, zbiory specjalne: 5.398 zł, dostęp do zbiorów elektronicznych: 1.494.049 zł.

Sylabusy i analiza wypożyczeń poszczególnych tytułów są podstawą zakupu dodatkowych egzemplarzy lub dokupienia wersji elektronicznej podręcznika. Podręczniki w wersji drukowanej kupowane są w 10-100 egzemplarzach.

Wykaz czasopism znajdujących się w bibliotece oraz wykaz literatury w formie elektronicznej oraz tradycyjnej skierowanej do studentów kierunku Fizjoterapia stanowi **załącznik nr 36**.

Wydział Nauk o Zdrowiu zapewnia wszystkim studentom dostęp do aparatury i materiałów dydaktycznych umożliwiającą studentom wykonanie zadań wynikających z programu studiów, także poza godzinami zajęć przewidzianych w harmonogramach. Miejsca kształcenia praktycznego dobrane są zgodnie z ustalonymi kryteriami i umożliwiają osiągnięcie celów i efektów uczenia się na ocenianym kierunku.

Jednym z punktów Regulaminu Działania Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia jest przegląd środków wspomagających proces kształcenia. Zgodnie z tą procedurą:

- Przewodniczący Samorządu Studentów składa do Uczelnianego Zespołu w terminie do 15 października bieżącego roku akademickiego propozycje działań w zakresie poprawy jakości kształcenia.
- Kanclerz przedstawia raport z przeglądu wyposażenia wspomagającego proces kształcenia, zaś Dyrektor Biblioteki przedstawia raport z przeglądu zasobów bibliotecznych wspomagających proces kształcenia Uczelnianemu Zespołowi ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia do dnia 15 października.
- Wydziałowy Zespół analizuje dane dotyczące ankietyzacji pracy Dziekanatu oraz dostępu do Biblioteki i jakości księgozbioru, a następnie wyniki przedstawia w raporcie końcowym (RK) do dnia 30 września Radzie Wydziału. Po zatwierdzeniu raportu Wydziałowego Zespołu przez Radę Wydziału jest on przedstawiany Uczelnianemu Zespołowi do dnia 15 października.
- Wydziałowy Zespół analizuje we współpracy z Koordynatorem do spraw dostępności oraz Pełnomocnikiem Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych oraz Biurem ds. Osób Niepełnosprawnych warunki dostępu osób z niepełnosprawnością do obiektów UMB.
- Uczelniany Zespół analizuje wyniki ogólnouczelnianej ankiety, dotyczącej systemu opieki dydaktycznej i naukowej nad studentami UMB.
- Wydziałowy Zespół podczas hospitacji stacjonarnych dokonuje oceny warunków kształcenia, przy czym prowadzone są badania ankietowe podczas hospitacji zajęć dydaktycznych, dotyczące opinii studentów na temat oceny warunków kształcenia. Analiza hospitacji jest dokonywana przez Koordynatorów grup roboczych Wydziałowych Zespołów lub Przewodniczących Wydziałowych Zespołów, a następnie w postaci raportu zbiorczego hospitacji (RzH) jest przedstawiana całościowa analiza danych wraz z wnioskami przez Wydziałowy Zespół Radzie Wydziału do dnia 30 września. Po zatwierdzeniu raportu Wydziałowego Zespołu przez Radę Wydziału jest on przedstawiany Uczelnianemu Zespołowi do dnia 15 października.
- Dziekani Wydziałów oraz Dyrektor Szkoły Doktorskiej do dnia 15 lipca przekazują do Biblioteki UMB informacje o tytułach książek, które Biblioteka powinna zakupić do kolekcji podręczników.

Ponadto, zgodnie z ww. Regulaminem, Rektor, Prorektorzy, Dziekani lub Pełnomocnik Rektora ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia mogą zlecić przeprowadzenie dodatkowej niezapowiedzianej hospitacji zajęć, których częścią jest ocena warunków zajęć.

Dziekan corocznie składa wnioski do Kanclerza ds. Technicznych w sprawie propozycji prac w zakresie zadań remontowych i inwestycyjnych jednostek organizacyjnych Wydziału (mapy infrastruktury).

Także Biblioteka prowadzi systematyczne akcje np. na swoim oficjalnym profilu na Facebook'u, w ramach których zbiera od studentów informacje dotyczące brakujących pozycji literaturowych, a następnie uzupełnia swój księgozbiór o wskazane tytuły.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

.....

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

.....
Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

1. zakresu i form współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływu na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych (w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe),
2. sposobów, częstości i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji.

Wydział współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, ze szczególnym uwzględnieniem roli pracodawców, uwzględniając ich opinie i uwagi w projektowaniu i realizacji, a zwłaszcza w doskonaleniu programu studiów.

W odniesieniu do kierunku Fizjoterapia, głównymi interesariuszami zewnętrznymi są: absolwenci, pracodawcy (przyjmujący na praktyki zawodowe), a także odbiorcy świadczeń opieki zdrowotnej.

Zgodnie z § 6 ust. 2 Regulaminu Działania Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, ocena kształtowania sylwetki absolwenta jest realizowana poprzez badania losów zawodowych absolwentów celem weryfikacji jakości kształcenia, przygotowania absolwentów do podjęcia pracy, oczekiwań co do przyszłej pracy zawodowej lub sytuacji na rynku pracy, a także celem weryfikacji uzyskiwania zamierzonych efektów uczenia się oraz dostosowania efektów uczenia się do potrzeb rynku pracy.

Podobnie, zgodnie z ww. Regulaminem (§ 6 ust. 3) bezpośrednio po ukończeniu studiów odbywa się monitorowanie opinii absolwentów UMB w zakresie osiągniętych efektów uczenia się na poszczególnych kierunkach studiów oraz po roku od ukończenia studiów odbywa się monitorowanie opinii absolwentów UMB w zakresie kariery zawodowej.

Wyniki ankietyzacji przeprowadzone przez Biuro Karier wykazały, że absolwenci wysoko oceniają stopień przydatności zdobytej w trakcie studiów wiedzy, umiejętności i kompetencji w przyszłej pracy zawodowej. Zdecydowana większość oceniła pozytywnie zasób wiedzy zdobytej w trakcie studiów pod kątem spełniania wymagań pracodawców. W przypadku ukończenia studiów II stopnia prawie 95% ankietowanych pracowało po 1 roku od ukończenia studiów w zawodzie (wskaźnik zwrotności ankiet = 45-50%).

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi ma miejsce:

- podczas spotkań poświęconych realizowaniu praktyk zawodowych,
- na poziomie Wydziałowego i Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia,
- poprzez bezpośredni udział w realizacji efektów uczenia się z modułów w ramach planów studiów,
- na poziomie opiekuna praktyk zawodowych z ramienia instytucji przyjmującej.

Przedstawiciele pracodawców są stałymi członkami Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia na kierunku Fizjoterapia. Należy do nich właściciel niepublicznej placówki fizjoterapeutycznej Artros Rehabilitacja. Interesariusze przekazują swoje opinie i uwagi, uczestniczą w przygotowywaniu projektów planów i programów studiów, opiniują zmiany i rozpatrują wnioski w sprawie wprowadzenia udoskonaleń. Opinie interesariuszy zewnętrznych są poddawane pod dyskusję w trakcie posiedzeń Rady Wydziału, Kolegium Dziekańskiego, czy wspólnych posiedzeń Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, jako organów odpowiedzialnych za jakość kształcenia. Także aktywne uczestnictwo pracowników Wydziału w działalności otoczenia społeczno-gospodarczego przekłada się na ciągłość procesu doskonalenia jakości kształcenia.

Wydział Nauk o Zdrowiu UMB współpracuje ponadto z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi i naukowymi, w szczególności z Krajową Izbą Fizjoterapeutów, w tym z Podlaskim Oddziałem Terenowym Biura Krajowej Izby Fizjoterapeutów w Łomży.

Pracownicy Wydziału Nauk o Zdrowiu współpracują z wieloma podmiotami badawczo-rozwojowymi, leczniczymi i gospodarczymi odpowiedzialnymi za ochronę zdrowia i politykę społeczną. W ostatnich latach na szczególną uwagę zasługuje współpraca z Przedsiębiorstwem Handlowo-Usługowym Technomex Sp. z o. o., która organizowała zarówno dla studentów, jak i kadry akademickiej wykłady, szkolenia i prezentacje ofertowe. Na początku 2023 roku Wydział zawarł umowę z piłkarskim klubem Ekstraklasy, Jagiellonia Białystok. W ramach zawartej umowy studenci kierunku Fizjoterapia realizują zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne z Fizjoterapii klinicznej w dysfunkcjach układu ruchu w medycynie sportowej oraz mają możliwość realizacji praktyk zawodowych z I składem drużyny. W tym samym roku pracownicy Kliniki Rehabilitacji UMB nawiązali współpracę z Centrum Szkoleniowym Rafał Uryzaj. 1 grudnia 2023 r. odbył się pierwszy, bezpłatny warsztat dla studentów Fizjoterapii poszerzający ich umiejętności praktyczne. Warsztat dotyczył metody MTG (masaż tkanek głębokich). Studenci mogli poznać metodę od strony praktycznej i teoretycznej. Do końca 2023 r. zaplanowane są jeszcze 3 warsztaty praktyczne dla studentów ocenianego kierunku studiów.

Wydział Nauk o Zdrowiu współpracuje także z otoczeniem społeczno-gospodarczym poprzez organizowanie i uczestniczenie w takich przedsięwzięciach, jak: Dzień Otwarty UMB, Dzień Akademicki, Festiwal Nauki, a także w ramach akcji Studiuj w UMB. Ponadto na Wydziale aktywnie działa Wydziałowe Centrum Wolontariatu. W jego strukturze udzielają się nauczyciele akademicy oraz studenci. W ramach Centrum prowadzi się działalność wolontarystyczną i promocyjną o szerokim zasięgu.

Uczelnia w latach 2016-2019 realizowała projekt pn. *Rozwój kompetencji studentów UMB niezbędnych do pracy w ramach zespołu terapeutycznego z pacjentem geriatrycznym* (źródło finansowania: PO WER 2014-2020, Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym). Głównym celem projektu było: przygotowanie studentów m.in. kierunku Fizjoterapia w UMB (ogółem 24 studentów ww. kierunku) do wejścia na rynek pracy, poprzez wprowadzenie długofalowej i kompleksowej strategii podnoszenia kompetencji pożądaných przez pracodawców w zakresie interdyscyplinarnej opieki nad pacjentem geriatrycznym. Cel szczegółowy zakładał podniesienie kwalifikacji wśród studentów niezbędnych dla zapewnienia właściwej jakości opieki nad pacjentem geriatrycznym. W ramach realizacji projektu studenci brali udział w:

- badaniu poziomu kompetencji uczestników projektu (2-krotne indywidualne spotkanie z doradcą zawodowym na wejściu i na zakończeniu projektu),
- warsztatach z zakresu komunikacji w interdyscyplinarnym zespole terapeutycznym,
- warsztatach z zakresu kompetencji analitycznych w zespole terapeutycznym,
- dodatkowych zadaniach praktycznych w ramach zespołów projektowych,
- wizytach studyjnych - krajowych (1-dniowa wizyta w Podlaskim Centrum Psychogeriatry w Białymstoku),
- wizytach studyjnych – zagranicznych (3-dniowa wizyta w Pampelunie, Hiszpania).

Założenia ww. projektu były kontynuowane w ramach Zadania 2. *Rozwój kompetencji studentów, moduł: Zajęcia warsztatowe realizowane w zespole interdyscyplinarnym w projekcie pn. Mamy POWER – inwestujemy w kompetencje regionu w ramach (ZPU3) realizowanego w latach 2019-2023* (źródło finansowania: PO WER 2014-2020, Działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych). We wskazanym okresie odbyły się 4 edycje modułu dedykowane ogółem 24 studentom kierunku Fizjoterapia. W projekcie zaplanowany został cykl czterech rocznych edycji zajęć warsztatowych oraz wizyt studyjnych realizowanych w ramach zespołów interdyscyplinarnych, przygotowujących studentów do pracy z pacjentem geriatrycznym.

W latach 2018-2022 studenci ocenianego kierunku brali ponadto udział w projekcie pn. *Program Zintegrowanego Rozwoju Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku (ZPU1)* (źródło finansowania: PO WER, Działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych). W

ramach zadania nr 4. Rozwój kompetencji studentów – w latach 2018-2021 odbyły się 3 edycje wsparcia dedykowane ogółem 30 studentom kierunku fizjoterapia. W ramach realizacji projektu studenci brali udział w:

- zajęciach warsztatowych umożliwiających rozwój kompetencji zawodowych (aktualne modele pracy fizjoterapeutycznej oparte na zasadach EBP pracy z pacjentem onkologicznym),
- zajęciach informatycznych (m.in. umiejętność tworzenia baz bibliograficznych, nabycie umiejętności przygotowania oraz tworzenia prac magisterskich i naukowych),
- wizytach studyjnych w dwóch prywatnych gabinetach fizjoterapeutycznych,
- wizytach studyjnych krajowych (5-dniowa wizyta w sanatorium „Pałac na wodzie” w Augustowie),
- zajęciach projektowych - praca z pacjentem onkologicznym i nieuleczalnie chorym u kresu życia w ramach zespołów interdyscyplinarnych.

Wydział został dwukrotnie uznany Najaktywniejszą Firmą w Programie Dnia Przedsiębiorczości 2010 i 2014 jako jedyne przedstawiciela Uczelni Wyższych. Studenci prowadzą zajęcia/szkolenia/warsztaty z zakresu promocji zdrowia/zachowań prozdrowotnych w szkołach podstawowych i średnich, przedszkolach, szpitalach i na terenie miasta (galerie handlowe). Wydział współpracuje także z lokalnymi podmiotami leczniczymi. Wykorzystywanie potencjału doświadczenia zawodowego ich kadry jest możliwe poprzez ofertę współpracy w ramach realizacji zajęć kształtujących umiejętności praktyczne i praktyk zawodowych. Zasięg współpracy odzwierciedla zestawienie kadry dydaktycznej oraz specjalistów pełniących rolę opiekunów praktyk zawodowych. Kontakt z jednostkami zewnętrznymi pozwala na monitorowanie wzajemnej satysfakcji studentów i potencjalnych pracodawców w trakcie odbywania praktyk zawodowych, co prowadzi do ewentualnej modyfikacji planów i programów praktyk, bieżącej analizy miejsc ich odbywania oraz nadzorowania realizacji stawianych wymagań, a także sprzyja aktywnej współpracy i wymianie informacji na temat zapotrzebowania pracodawców na określone kompetencje absolwentów.

Zgodnie z Regulaminem Działania Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia (§ 6 ust. 4 i 5) okresowo (nie rzadziej niż co 4 lata) odbywa się monitorowanie opinii pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej celem dopasowania treści programowych do potrzeb rynku pracy, a także ankietyzacja potencjalnych pracodawców, np. dyrektorów SP ZOZ w województwie podlaskim. Wybór pracodawców należy do grup roboczych, wchodzących w skład Zespołów odpowiednich Wydziałów lub przewodniczących Wydziałowych Zespołów. Ostatnie monitorowanie opinii pracodawców i potencjalnych pracodawców miało miejsce w 2020 r. (Załącznik nr 5). Najwyżej przez pracodawców, którzy zatrudniają absolwentów kierunku Fizjoterapia Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku zostały ocenione następujące kompetencje pracowników: umiejętność prowadzenia placówki świadczącej usługi fizjoterapeutyczne (4,63) oraz dysponowanie szczegółową wiedzą z zakresu fizjoterapii (4,44). Nieznacznie niżej pracodawcy ocenili umiejętność prawidłowego wykonywania zabiegów fizjoterapeutycznych (4,25). Pracodawcy, którzy rozważają zatrudnienie absolwentów Uniwersytetu Medycznego kierunku Fizjoterapia w największym stopniu oczekują następujących kompetencji: dysponowanie szczegółową wiedzą z zakresu fizjoterapii, umiejętność diagnozowania schorzeń/urazów oraz umiejętność doboru zabiegów/ćwiczeń do rozpoznanych schorzeń/urazów. Średnia ocena tych kompetencji wyniosła (5,00). Na ocenę (4,00) ocenione zostały pozostałe kompetencje.

Otoczenie społeczno-gospodarcze ma bezpośredni wpływ na kształcenie i jego realizację, a współpraca podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, zaś wyniki tych działań są wykorzystywane w działaniach doskonalących ww. współpracę.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

.....

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

1. roli umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów),
2. aspektów programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych,
3. stopnia przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięć przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny,
4. skali i zasięgu mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry,
5. udziału wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku,
6. sposobów, częstości i zakresu monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację.

Rola oraz główne kierunki umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku Fizjoterapia zostały uwzględnione w dokumencie „Strategia Rozwoju Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku na lata 2021-2030”. Uchwałą Senatu UMB nr 100/2021 z dn. 20.05.2021 r. zatwierdzona została „Strategia umiędzynarodowienia Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku na lata 2021-2030”, będąca uszczegółowieniem ww. strategii (załącznik nr 37). Celem tej strategii jest zwiększenie stopnia umiędzynarodowienia Uczelni. Działania podjęte na rzecz umiędzynarodowienia obejmują m.in.:

1. rozwój oferty kształcenia w języku angielskim na wszystkich wydziałach UMB,
2. zwiększenie potencjału instytucjonalnego warunkującego współpracę międzynarodową,
3. stworzenie mechanizmów pozyskiwania środków z funduszy zewnętrznych na działania związane z umiędzynarodowieniem,
4. zwiększenie odsetka wykładowców zagranicznych (w tym profesorów wizytujących) prowadzących zajęcia dydaktyczne i szersze włączenie naukowców z UMB w międzynarodowe zespoły i sieci badawcze,
5. rozwój oferty kształcenia w języku angielskim,
6. zwiększenie liczby studentów zagranicznych studiujących na studiach pełnopłatnych,
7. pozyskanie zagranicznych akredytacji instytucjonalnych oraz akredytacji dla programów studiów.

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku w tym celu utworzył Dział Współpracy Międzynarodowej - odrębną jednostkę odpowiedzialną za wdrażanie strategii umiędzynarodowienia Uczelni, w tym Wydziału.

Na I i II roku jednolitych studiów magisterskich na kierunku Fizjoterapia studenci odbywają naukę języka angielskiego specjalistycznego, którą rozpoczynają od poziomu B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Lektorat języka angielskiego specjalistycznego jest realizowany w wymiarze 120 godzin obowiązkowych ćwiczeń oraz 100 godzin bez udziału nauczyciela akademickiego. Liczba punktów ECTS wynosi 8,5. Celem lektoratu jest rozwijanie umiejętności i kompetencji językowych do poziomu B2+ w zakresie sprawności czytania, pisania, rozumienia i mówienia w języku angielskim, a zwłaszcza przygotowanie studentów do korzystania z piśmiennictwa zawodowego, opanowanie języka angielskiego akademickiego i specjalistycznego w zakresie fizjoterapii, nabycie i doskonalenie umiejętności komunikacyjnych z pacjentem i personelem medycznym w zakresie fizjoterapii.

W toku realizacji wybranych modułów zajęć studenci kierunku Fizjoterapia posługują się m.in. anglojęzycznymi podręcznikami, czasopismami branżowymi oraz fachową literaturą naukową w j. angielskim, w szczególności na poziomie realizacji zajęć (podręczniki). Plan studiów na kierunku Fizjoterapia jednolite studia magisterskie przewiduje możliwość wyboru modułów zajęć, które mogą

być realizowane w języku angielskim. Są to: Fizjologia bólu (Physiology of pain), Biologia medyczna (Medical biology), Kinezylogia cz. I i II (Kinesiology part I and II), Anatomia rentgenowska (X-ray anatomy), Kliniczne podstawy fizjoterapii w neurologii i neurochirurgii (Introduction to clinical physiotherapy in neurology and neurosurgery), Odnowa biologiczna (Biological regeneration), Kliniczne podstawy fizjoterapii w geriatricznym (Introduction to clinical physiotherapy in geriatrics), Podstawy neurofizjologii klinicznej (Introduction to clinical neurophysiology), Metodologia badań naukowych (Methodology of scientific research), Aktywność (Actynotherapy) LUB Zastosowanie fali elektromagnetycznej w medycynie fizykalnej (Application of electromagnetic wave in physical medicine), Arteterapia (Art therapy) LUB Muzykoterapia (Music therapy), Fizjoterapia w chorobach metabolicznych (Physiotherapy in metabolic diseases) LUB Fizjoterapia kobiet w okresie okołomenopauzalnym (Physiotherapy of perimenopausal women) oraz Biostatystyka (Biostatistics).

Od roku akademickiego 2004/2005 Wydział umożliwia uczestniczenie studentów i nauczycieli akademickich w programach wymiany międzynarodowej ERASMUS+. W 2021 r. Uczelnia uzyskała tzw. Kartę Uczelni Erasmusa na lata 2021-2027, umożliwiającą udział w programie Erasmus+. Aktualnie Uczelnia ma zawarte następujące umowy w ramach programu Erasmus+ dla kierunku Fizjoterapia:

I. WYJAZDY STUDENTÓW:

1. Pamukkale University (Turcja),
2. Fundacion Universidad San Jorge (Hiszpania),
3. Vilniaus Gedimino Technikos Universitetas (Litwa),
4. UniCamillus – Saint Camillus International University of Health and Medical Sciences (Włochy).

II. WYJAZDY PRACOWNIKÓW:

1. Izmir University of Economics (Turcja)
2. Pamukkale University (Turcja)
3. Fundacion Universidad San Jorge (Hiszpania)
4. Vilniaus Gedimino Technikos Universitetas (Litwa)

Dzięki temu na Uczelni realizowane są cztery kategorie mobilności: wymiana studentów, wyjazdy studentów na praktyki, wyjazdy nauczycieli akademickich w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz wyjazdy szkoleniowe pracowników Uczelni. Na Wydziale działa Wydziałowy Koordynator ds. programu Erasmus+, udzielający studentom oraz nauczycielom akademickim pomocy w tym zakresie. W ostatnich 5 latach zrealizowano 3 wyjazdy studentów ocenianego kierunku na praktyki zawodowe w ramach opisywanego programu: 2 wyjazdy do Pamukkale University (Turcja) oraz 1 wyjazd do Masazo Imperia w Kownie (Litwa). Nie odnotowano przyjazdów zagranicznych studentów.

Mobilność międzynarodowa w latach 2020-2022 była utrudniona (częściowo także zawieszona) w związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2, w związku z tym w ostatnich 5 latach w grupie nauczycieli akademickich ocenianego kierunku studiów zrealizowano tylko jeden wyjazd szkoleniowy w ramach programu Erasmus+ (Włochy). Do UMB przyjechał zaś jeden nauczyciel akademicki z Pamukkale University (Turcja) w celach dydaktycznych.

Uczelnia w latach 2016-2019 uczestniczyła w realizacji projektu pn. *Rozwój kompetencji studentów UMB niezbędnych do pracy w ramach zespołu terapeutycznego z pacjentem geriatrycznym* (źródło finansowania: PO WER 2014-2020, Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym). Cel szczegółowy zakładał podniesienie kwalifikacji wśród studentów niezbędnych dla zapewnienia właściwej jakości opieki nad pacjentem geriatrycznym. W ramach realizacji projektu studenci brali udział m.in. w wizytach studyjnych – zagranicznych (3-dniowa wizyta w Pampelunie, Hiszpania). Założenia ww. projektu były kontynuowane w ramach Zadania 2. Rozwój kompetencji studentów, modułu: Zajęcia warsztatowe realizowane w zespole interdyscyplinarnym w projekcie pn. *Mamy POWER – inwestujemy w kompetencje regionu w ramach (ZPU3)* realizowanego w latach 2019-2023 (źródło finansowania: PO WER 2014-2020, Działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych). We wskazanym okresie odbyły się 4 edycje modułu dedykowane ogółem 24 studentom kierunku Fizjoterapia. W projekcie studenci brali udział w wizytach studyjnych - zagranicznych (3-dniowa wizyta w Pampelunie i okolicy regionu Navarra – Hiszpania).

Uczelnia ma zawarte 74 umowy bilateralne z uczelniami i instytucjami z całego świata. Wszystkie umowy obejmują wszystkie Wydziały, kierunki, w tym kierunek Fizjoterapia, i poziomy studiów oferowane przez UMB (Tabela poniżej).

Tabela.

Lp.	Nazwa instytucji	Kraj
1.	Medical Faculty of the University of Bonn	Niemcy
2.	Grodno State Medical University	Białoruś
3.	Medical Faculty of University of Duisburg – Essen	Niemcy
4.	Kaunas University of Medicine (<i>Lithuanian University of Health Sciences</i>)	Litwa
5.	Hasselt University (<i>Limburgs Universitair Centrum, Diepenbeek</i>)	Belgia
6.	Belarusian State Medical University	Białoruś
7.	Hamamatsu University School of Medicine	Japonia
8.	National Academy of Sciences of Belarus	Białoruś
9.	Belarusian Medical Academy of Post-Graduate Education	Białoruś
10.	Georgian State Medical Academy	Gruzja
11.	State Pharmaceutical University, Charków (<i>National University of Pharmacy</i>)	Ukraina
12.	University of Caen Lower-Normandy	Francja
13.	Faculty of Chemistry of University of Latvia, Riga	Łotwa
14.	Heidelberg University, Medical Faculty of Mannheim	Niemcy
15.	Danylo Halytsky Lviv National Medical University	Ukraina
16.	Bukovinian State Medical University	Ukraina
17.	University of Cambridge	Wielka Brytania
18.	Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University	Ukraina
19.	University of Turku	Finlandia
20.	University of Messina	Włochy
21.	Odessa National Medical University	Ukraina
22.	Shanghai Pulmonary Hospital, Tongji University	Chiny
23.	Universitätsmedizin Greifswald	Niemcy
24.	National Medical Research Radiological Center (WSPÓŁPRACA ZAWIESZONA)	Rosja
25.	Pavlov First State Medical University of St. Peterburg (WSPÓŁPRACA ZAWIESZONA)	Rosja
26.	State University of Medicine and Pharmacy "Nicolae Testemitanu"	Republika Mołdawii
27.	The Chinese PLA General Hospital	Chiny
28.	University of Banja Luka, the Faculty of Medicine	Bośnia i Hercegowina
29.	University of Prishtina 'Hasan Prishtina'	Republika Kosowa
30.	Board of the Grodno Regional Healthcare Executive Committee	Białoruś
31.	City Clinical Psychiatric Dispansary	Białoruś
32.	Republican Research and Implementation Center for Mental Health	Białoruś

33.	Health Care Institution „City Clinical Children’s Psychiatric Clinic”	Białoruś
34.	University of Osijek	Chorwacja
35.	University of Edinburgh	Wielka Brytania
36.	Klaipėda University	Litwa
37.	Andijan State Medical Institute	Uzbekistan
38.	University of Zagreb - Faculty of Pharmacy and Biochemistry	Chorwacja
39.	The University of Pecs and the Szentagothai Research Centre	Węgry
40.	Bukhara State Medical Institute named after Abu Ali ibn Sino	Uzbekistan
41.	Texas Tech University Health Sciences Center El Paso	USA
42.	Tbilisi Medical Academy	Gruzja
43.	Eskisehir Technical University	Turcja
44.	Bogomolets National Medical University	Ukraina
45.	Shiraz University of Medical Sciences	Iran
46.	AMEOS GROUP	Szwajcaria
47.	Klinikum Dortmund gGmbH	Niemcy
48.	Vytautas Magnus University	Litwa
49.	PI Centro Poliklinika	Litwa
50.	Aldent University	Albania
51.	Università Politecnica delle Marche	Włochy
52.	Kharkiv National Medical University	Ukraina
53.	Universidad Autónoma del Estado de Hidalgo	Meksyk
54.	Institute for Reconstructive Sciences in Medicine (iRSM)	Kanada
55.	BIOKONOPIA SA	Szwajcaria
56.	University of Guelph	Kanada
57.	University of Colima	Meksyk
58.	Uniwersytet Państwowy “Uzhhorod National University”	Ukraina
59.	Uniwersytet Kraju Basków	Hiszpania
60.	Karaganda Medical University	Kazachstan
61.	Hacettepe University	Turcja
62.	Konsorcjum UNITED (Lider Konsorcjum - Erasmus University Medical Center Rotterdam)	Holandia
63.	Vilnius University (2003-2021 Faculty of Medicine of Vilnius University)	Litwa
64.	Western Norway University of Applied Sciences	Norwegia
65.	BAU International University Batumi	Gruzja
66.	Kharkiv International Medical University	Ukraina
67.	CEU International School for Doctoral Studies	Hiszpania
68.	Lugansk State Medical University	Ukraina
69.	National and Kapodistrian University of Athens	Grecja
70.	Divine Word University	Papua-Nowa Gwinea
71.	Ruđer Bošković Institute	Chorwacja
72.	Faculty of Medicine and Dentistry, Palacký University Olomouc	Czechy
73.	St. Jude Children's Research Hospital, Inc.	USA

	(umowa dotyczy członkostwa w St. Jude Global Alliance)	
74.	Tbilisi State Medical University	Gruzja

W przypadku kadry akademickiej, prócz aktywności o zasięgu krajowym, w ostatnich 5 latach odnotowano liczną aktywność w ramach konferencji naukowych oraz wyjazdów szkoleniowych o zasięgu międzynarodowym (przykładowe aktywności przedstawiono w Tabeli poniżej).

Tabela.

Rok	Imię	Nazwisko	Tytuł naukowy	Nazwa jednostki	Miejsce wyjazdu	Wydarzenie
2019	Zyta Beata	Wojszel	dr hab.	Klinika Geriatrii	Barcelona (Hiszpania)	Szkolenie w zakresie oceny sarkopenii z zastosowaniem USG + współpraca w ramach grupy roboczej projektu SARCUS
2019	Anna	Kuryliszyn-Moskal	prof. dr hab.	Klinika Rehabilitacji	Paryż (Francja)	World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases
2020	Robert	Terlikowski	dr n. med.	Klinika Rehabilitacji	Wielki Sławków (Słowacja)	szkolenie Manipulacje powięzi (2 wyjazdy)
2020	Zyta Beata	Wojszel	dr hab.	Klinika Geriatrii	ONLINE	EuGMS E-CONGRESS 2020: Covid-19: Lessons and Challenges for health care for older adults
2021	Zyta Beata	Wojszel	dr hab.	Klinika Geriatrii	Ateny (Grecja)	EuGMS 2021
2021	Mateusz	Cybulski	dr hab.	Zakład Zintegrowanej Opieki Medycznej	Ateny (Grecja)	EuGMS 2021
2022	Zyta Beata	Wojszel	prof. dr hab.	Klinika Geriatrii	ONLINE	22nd World Congress of Gerontology and Geriatrics
2022	Zofia	Dzięcioł-Anikiej	dr n. o zdr.	Klinika Rehabilitacji	Wilno (Litwa)	staż naukowy w Vilnius Gediminas Technical University
2022	Zyta Beata	Wojszel	prof. dr hab.	Klinika Geriatrii	Londyn (Wlk. Brytania)	EuGMS 2022
2023	Leszek	Boćkowski	dr hab.	Klinika Neurologii Dziecięcej	Praga (Czechy)	15th Congress of European Paediatric Neurology Society
2023	Zyta Beata	Wojszel	prof. dr hab.	Klinika Geriatrii	Helsinki (Finlandia)	EuGMS 2023
2023	Mateusz	Cybulski	prof. dr hab.	Zakład Zintegrowanej Opieki Medycznej	Helsinki (Finlandia)	EuGMS 2023
2023	Katarzyna	Emich	mgr	Klinika Rehabilitacji	Edynburg (Wlk.)	The 62nd International Spinal Cord Society Annual

				Dziecięcej z Ośrodkiem Wczesnej Pomocy Dzieciom Upośledzonym „Dać Szansę”	Brytania)	Scientific Meeting
--	--	--	--	---	-----------	--------------------

Aktywność na konferencjach międzynarodowych w latach 2020-2022 była utrudniona (częściowo także zawieszona) w związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2.

W celu wzmocnienia swojego potencjału dydaktycznego i naukowego Uniwersytet Medyczny w Białymstoku w ostatnich latach wizytowali wybitni naukowcy, którzy prowadzili wykłady, szkolenia i warsztaty z najnowszych osiągnięć naukowych w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, a także udzielali indywidualnych konsultacji merytorycznych w zakresie realizowanych technik badawczych. Wszystkie formy kontaktu z profesorami wizytującymi były otwarte dla trzech wydziałów Uczelni. Udział w spotkaniach brali przedstawiciele trzech wydziałów: pracownicy badawczo-dydaktyczni, doktoranci i studenci UMB. Wykłady i spotkania z profesorami wizytującymi (prowadzone wyłącznie w języku angielskim) były niepowtarzalną okazją, aby zainspirować się osiągnięciami i doświadczeniami profesorów, dały szansę poznać najlepsze przykłady i warsztat przygotowywania prezentacji naukowych, pozwoliły zapoznać się z najnowszymi osiągnięciami naukowymi z poszczególnych dziedzin. Uniwersytet Medyczny w Białymstoku wizytowało kilkudziesięciu wybitnych profesorów z prestiżowych ośrodków naukowych, takich jak m.in.: National Institute of Mental Health, Bethesda, USA; Mayo Clinic, USA; Los Angeles (UCLA), USA; James Graham Brown Cancer Center, University of Louisville, USA; China Agricultural University, Beijing, Chiny; Uniwersytet w Turku, Finlandia; University of California, USA; University of Melbourne, Australia; University of Washington w Seattle, USA; University Perre et Marie Curie w Paryżu, Francja; University of Porto, Portugalia.

Umiejdzynarodowienie kształcenia na kierunku Fizjoterapia dotyczy również aktywności naukowej studentów. Studenci tego kierunku współorganizują i czynnie uczestniczą w studenckiej międzynarodowej konferencji *Białystok International Medical Congress for Young Scientists* odbywającej się cyklicznie na Uczelni od 2005 r.

Uczelnia uzyskała finansowanie działań w ramach projektu pn. „System dwujęzycznego oznakowania kampusu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku oraz warsztaty międzykulturowe dla pracowników elementami realizacji strategii umiejdzynarodowienia Uczelni” z programu pn. „Welcome to Poland” Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA). Wysokość dofinansowania wynosi 490 872,00 PLN. W ramach projektu przeprowadzono kompleksowe, całościowe, dwujęzyczne oznakowanie kampusu UMB.

Uczelnia uzyskała również w ramach agencji NAWA dofinansowanie projektu pn. „Welcome to Medical University of Białystok” - Rozwój potencjału instytucjonalnego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku kluczym etapem wdrożenia strategii umiejdzynarodowienia”. W ramach projektu wprowadzono kolejne zadania mające na celu umiejdzynarodowienie akademickie, w tym stworzono punkt obsługi studentów zagranicznych i kadry zagranicznej tzw. Welcome Centre, zaoferowano wsparcie szkoleniowe kadry naukowo-dydaktycznej i administracyjnej poprzez udział w szkoleniach specjalistycznych i warsztatach językowych, dostosowano stronę internetową UMB pod kątem umiejdzynarodowienia Uczelni (przygotowano osiem wersji językowych) oraz zorganizowano wydarzenia o charakterze kulturalnym, sportowym i kulinarnym skierowane do całej społeczności akademickiej, w szczególności do studentów zagranicznych, mające na celu integrację całej społeczności akademickiej. Obecnie, na bieżąco składane są do Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej kolejne projekty związane z umiejdzynarodowieniem Uczelni, w tym Wydziału.

Od 2017 r. Uczelnia, w tym kierunek Fizjoterapia przystąpił do wieloletniego projektu promocji międzynarodowej polskiego szkolnictwa wyższego i możliwości studiowania w Polsce - *Study in Poland*. Projekt zakłada kompleksowość i długofalowość działań, a zarazem elastyczność w

uruchamianiu poszczególnych jego modułów: działań informacyjno-promocyjnych, przedsięwzięć mających na celu zwiększenie liczby programów studiów w języku angielskim, skoordynowanie działań Uczelni na rzecz szerokiego umiędzynarodowienia studiów w Polsce oraz promocji za granicą polskich uczelni i możliwości studiowania w naszym kraju – zarówno w systemie wymian studenckich, jak i poprzez odbywanie w Polsce pełnych studiów I, II stopnia lub jednolitych magisterskich.

W Uczelni działa od października 2014 r. biuro Eurodesk. Jest to program dla młodzieży, osób pracujących z młodzieżą i organizacji młodzieżowych, wspierany przez Komisję Europejską, Ministerstwo Edukacji Narodowej i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa wyższego w ramach programu Erasmus+. W programie zrzeszonych jest ponad 1300 organizacji z 33 krajów europejskich. Celem programu jest propagowanie informacji o szkoleniach, stażach oraz funduszach dostępnych na terenie Europy.

Kolejnym znaczącym osiągnięciem świadczącym o wysokiej pozycji międzynarodowej Wydziału jest posiadanie czasopisma naukowego *Progress in Health Sciences*. Czasopismo w całości publikowane jest w języku angielskim, a zgłoszone prace są recenzowane przez ekspertów z całego świata.

Wysoka jakość funkcjonowania w wymiarze międzynarodowym jest efektem pozyskania przez Uczelnię wielu akredytacji zagranicznych. Ministerstwo Edukacji i Nauki przyznało Uczelni w ramach projektu pozakonkursowego „Akredytacje zagraniczne” środki na finansowanie kosztów związanych z uzyskiwaniem uznanych na całym świecie akredytacji zagranicznych w tym Aspire Certificate w 5 kategoriach: Excellence in Assessment, Excellence in Faculty Development, Excellence in Simulation, Excellence in Social Accountability of Schools, Excellence in Student Engagement in the Curriculum oraz ASPIRE Certificate w ramach nowej kategorii oceny: Curriculum Development, Sri Lanka Medical Council Accreditation, Medical Board of California Accreditation oraz Agency for Public Health Education Accreditation. Tym samym, dotychczas Uczelnia otrzymała w ramach konkursu „Akredytacje zagraniczne” MEiN środki na przeprowadzenie największej liczby procedur akredytacyjnych spośród wszystkich uniwersytetów medycznych w Polsce. Uzyskanie tych prestiżowych akredytacji zwiększa prestiż studiowania na UMB, w tym na kierunku Fizjoterapia, gdyż część z nich dotyczy wymiaru ogólnouczelnianego. To jedyny tego typu proces akredytacyjny w skali globalnej, co jest bardzo istotnym wyróżnikiem UMB we współpracy międzynarodowej i pozwala na pozyskiwanie większej liczby studentów i kadry zagranicznej. Dotychczas żadna uczelnia medyczna w Polsce nie posiadała akredytacji ASPIRE, przy czym należy dodać, że akredytację tę posiada wiele uczelni z grona TOP 500 Rankingu Szanghajskiego. Instytucja, która chce zdobyć akredytację ASPIRE CERTIFICATE w ramach oceny: Curriculum Development musi wykazać rozwój programu nauczania oraz działań podjętych w celu jego zrównania z krajowymi potrzebami i celami prozdrowotnymi, angażowanie wszystkich interesariuszy, zobowiązanie do znaczących innowacji, zapewnienie studentom wspólnego uczenia się, wdrażanie nowoczesnych technologii czy nagradzanie stypendiami edukacyjnymi. Posiadanie prestiżowych zagranicznych akredytacji przyciągnie studentów zagranicznych z innych krajów świata. Akredytacje te są formalnym potwierdzeniem jakości kształcenia na danej uczelni.

Na Wydziale działa Wydziałowa Komisja ds. Współpracy z Zagranicą, której jednym z zadań, przy współpracy z Działem Współpracy Międzynarodowej, jest m.in. określenie sposobów, częstości i zakresu monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

.....

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

.....

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

- 1. dostosowania systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnościami,*
- 2. zakresu i form wspierania studentów w procesie uczenia się,*
- 3. form wsparcia:*
  - a. krajowej i międzynarodowej mobilności studentów,*
  - b. prowadzenia działalności naukowej oraz publikowania lub prezentacji jej wyników, jak również w uczestniczeniu w różnych formach komunikacji naukowej lub twórczości artystycznej,*
  - c. we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji,*
  - d. aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości,*
- 4. systemu motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych,*
- 5. sposobów informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej,*
- 6. sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczności,*
- 7. zakresu, poziomu i skuteczności systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia,*
- 8. działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom,*
- 9. współpracy z samorządem studentów i organizacjami studenckimi,*
- 10. sposobów, częstości i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.*

W pomoc studentom związaną z organizacją ich funkcjonowania w ramach Uczelni, zaangażowana jest cała społeczność akademicka, a pomocy udzielają im zarówno sami studenci, pracownicy administracyjni, jak i nauczyciele akademicy.

W Dziekanacie Wydziału wskazana została osoba do bezpośredniego kontaktu ze studentami kierunku Fizjoterapia, która m.in. odpowiada za dokumentację toku studiów i pośredniczy w kontaktach studentów z Władzami Uczelni i Wydziału. Ponadto dla każdego roku studiów Dziekan powołuje opiekuna roku spośród nauczycieli akademickich Wydziału. Opiekun roku czuwa nad sprawami studentów, współdziała ze starostą roku, służy pomocą studentom. Prodziekan ds. Studenckich organizuje raz w semestrze spotkanie z opiekunami lat mające na celu podsumowanie semestru oraz omówienie dobrych praktyk oraz problemów wynikających z organizacji procesu kształcenia (tzw. Rada Pedagogiczna).

Starosta to funkcja dobrowolnie pełniona przez studenta, wybranego przez studentów na danym roku studiów. Jest on „łącznikiem” pomiędzy jednostkami organizacyjnymi i studentami. Starosta przekazuje informacje z Dziekanatu studentom, jak również dostarcza informacje od studentów do Dziekanatu. Starości zapraszani są na posiedzenia Wydziałowej Komisji ds. Programów

Studiów, Wydziałowej Komisji ds. Praktyk Zawodowych, Rad Pedagogicznych (na zakończenie każdego semestru), a także innych gremiów wydziałowych mających na celu zebranie opinii i wniosków dotyczących procesu studiowania.

Samorząd Studencki jest przede wszystkim pośrednikiem pomiędzy Uczelnią a studentami. Rozwiązuje w imieniu studentów m.in. problematykę dotyczącą przystosowania kampusu do potrzeb studentów, decyzje wydawane przez Władze i wpływające na życie Uczelni oraz przedstawia Władzom projekty studenckie i pomaga w ich realizacji. Członkowie Samorządu działają również w wielu komisjach uczelnianych, m.in. stypendialnej, dyscyplinarnej, jakości kształcenia czy programu Erasmus+.

Uczelnia zapewnia studentom wsparcie w postaci stypendiów: socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych, rektora dla najlepszych studentów oraz dla najlepszych doktorantów (Regulamin świadczeń dla studentów UMB zamieszczono w załączniku nr 38). Każda aktywność studentów: naukowa, sportowa, artystyczna jest nagradzana poprzez dodanie punktów przy ubieganiu się o stypendium rektora. Taki system motywuje studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz w ww. działalnościach i wspiera studentów wyróżniających się.

Studenci ubiegający się o stypendium socjalne, w uzasadnionych przypadkach (śmierć obojga rodziców, posiadanie na utrzymaniu dzieci oraz zamieszkiwanie w Domu Studenta lub na stacji) mają możliwość ubiegania się również o stypendium socjalne w zwiększonej wysokości. O stypendium dla osób z niepełnosprawnościami może ubiegać się każdy student, który posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, niezależnie od dochodu rodziny studenta.

Student ma także możliwość otrzymania zapomogi z powodu trudnej sytuacji życiowej. Wszystkie informacje na temat pomocy materialnej dostępne są na stronie internetowej Uczelni. O możliwościach uzyskania ww. stypendiów studenci są informowani także bezpośrednio przez pracowników Działu Spraw Studenckich.

Studenci mają dostęp do świadczeń z zakresu ochrony zdrowia na zasadach obowiązujących w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawie o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych. W Domu Studenta nr 1 w Białymstoku przy ulicy Akademickiej 3 znajduje się Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Akademik”, który świadczy usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej studentom.

Uczelnia posiada dwa domy studenckie z nowoczesnymi, w pełni wyposażonymi pokojami, łącznie na 706 miejsc. Pokoje są jedno-, dwu- i trzyosobowe. Domy Studenta oferują studentom warunki mieszkaniowe spełniające wszelkie podstawowe wymogi zapewniając bezpieczeństwo oraz zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych. W ofercie, poza pokojami studenckimi, kuchniami i pralniami, znajdują się również pomieszczenia wspólne, takie jak: siłownia ze sprzętem do ćwiczeń siłowych, sala fitness do ćwiczeń poprawiających kondycję i wydolność organizmu, oddzielny obszerny hol ze stołem do tenisa stołowego oraz świetlica mieszcząca jednorazowo od 30 do 50 osób wyposażona w nowoczesny sprzęt audiowizualny oraz stół bilardowy. Pomieszczenia te bardzo chętnie wykorzystywane są przez studentów w czasie wolnym od zajęć i nauki. Są cenione przez mieszkańców ze względu na dobre jakościowo wyposażenie oraz bliskość i możliwość bezpłatnego korzystania. Świetlica wykorzystywana jest dodatkowo jako miejsce zajęć oraz cyklicznych i jednorazowych spotkań kół naukowych i organizacji studenckich działających na Uczelni.

Uczelnia dysponuje też następującymi własnymi obiektami sportowymi (Tabela).

Tabela.

Charakter obiektu	Liczba miejsc w obiekcie	Dostępność poza godzinami zajęć
Hala sportowa	60	TAK
Sala gimnastyczna Ścianka wspinaczkowa	20	TAK
Siłownia 1	15	TAK
Siłownia 2	12	TAK

Sala do tenisa stołowego	12	TAK
--------------------------	----	-----

Na terenie Uczelni i szpitali znajdują się także bufety i bary, z których studenci mogą korzystać w przerwach między zajęciami:

- ogólnodostępna stołówka w UDSK,
- bar w UDSK,
- bufet w DS nr 1,
- bufet w USK (w budynku G i H),
- bufet w studenckim klubie „Herkulesy”,
- bufet w Centrum Dydaktyczno-Naukowym Wydziału Nauk o Zdrowiu.

W Uczelni studentów i doktorantów z niepełnosprawnością wspiera Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych. Zapewnione jest wsparcie materialne w postaci stypendium i dydaktyczne umożliwiające sprawne prowadzenie zajęć dla osób mających problem z poruszaniem się i dysfunkcją wzroku czy słuchu. Studenci i doktoranci z niepełnosprawnością, mogą korzystać z utworzonego w Bibliotece Głównej stanowiska komputerowego, dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością, wyposażonego w urządzenia czytające i powiększające tekst drukowany, klawiaturę z dużymi klawiszami w wersji kolorowej oraz kolorowy powiększalnik ekranowy. Zostały zakupione także podręczniki w wersji elektronicznej, które pozwalają na dostosowanie tekstu do potrzeb osób z problemami ze wzrokiem. Dziekanat WNoZ posiada także na swoim wyposażeniu pętlę indukcyjną. Inne jednostki dydaktyczne są stopniowo wyposażane m.in. w tablice graficzne, projektory multimedialne, skanery, rzutniki sufitowe oraz zestawy komputerowe. Ponadto studenci mają możliwość uczestniczenia w zajęciach na pływalni, a także mogą korzystać z porad psychologa. Zgodnie z Regulaminem Studiów, studenci ze względu na stan zdrowia, mogą ubiegać się o Indywidualną Organizację Studiów.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się realizowane jest poprzez stosowanie aktywizujących metod kształcenia i umożliwienie studentom zapoznania się z aparaturą, z którą będą mieli okazję spotkać się w swojej pracy zawodowej.

Uczelnia wspiera udział studentów w badaniach naukowych poprzez promocję i dystrybucję możliwych źródeł i zasad finansowania projektów naukowych. Na stronach Uczelni zawsze są dostępne aktualne informacje w ww. zakresie. Studenci Uczelni regularnie aplikują o finansowanie projektów naukowych ze środków zewnętrznych. Studenci uczestniczą jako współwykonawcy w projektach badawczych realizowanych w ramach dotacji statutowej przyznawanej poszczególnym jednostkom Uczelni. Studenci mają możliwość ubiegania się o własne projekty badawcze w konkursach zewnętrznych, w tym m.in. konkurs Narodowego Centrum Nauki – Preludium, konkursy Ministerstwa Edukacji i Nauki, np. Najlepszy z najlepszych, Diamentowy Grant, Uniwersytet Młodych Wynalazców. Studenci ponadto mają możliwość ubiegania się o stypendia naukowe w projektach badawczych NCN: OPUS, SONATA BIS, MAESTRO, HARMONIA realizowanych przez pracowników Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Ogłoszenia o naborach znajdują się na stronie internetowej UMB oraz w specjalnych serwisach na stronach NCN.

We wrześniu 2019 r. Prorektor ds. Studenckich UMB na konferencji środowiska akademickiego zatytułowanej „Społeczna odpowiedzialność - wyzwanie dla uczelni i sposoby wdrażania” w Krakowie podpisał Deklarację Społecznej Odpowiedzialności Uczelni. Na konferencji podkreślono szczególną rolę Uczelni, jako miejsca tworzenia i przekazywania wiedzy o otaczającej nas rzeczywistości, zobowiązując uczelnie do uwzględniania i stosowania zasad społecznej odpowiedzialności we wszystkich obszarach działalności oraz upowszechniania tych zasad wśród interesariuszy.

Uczelnia przystąpiła do Programu Mobilności Studentów Uczelni Medycznych (MOSTUM). Głównym celem programu jest wymiana studentów studiów stacjonarnych między uczelniami medycznymi w Polsce w ramach jednolitych i dwustopniowych studiów magisterskich na jeden lub dwa semestry w ramach jednego roku akademickiego. Zasady wymiany określa Regulamin Programu Mobilności Studentów Uczelni Medycznych. W Uczelni realizowany jest także program Erasmus+.

Corocznie prowadzona jest akcja informacyjna nt. programu: informacje umieszczane są na stronie internetowej Uczelni oraz w oficjalnych mediach społecznościowych, organizowane są spotkania z koordynatorami programu i osobami uczestniczącymi w programie. Studenci mają także możliwości uczestniczenia w realizowanych na Uczelni projektach, w realizacji których przewidziane są programy stażowe w kraju i za granicą.

Studenci oraz absolwenci UMB mogą korzystać ze wsparcia Biura Karier, którego zadaniem jest przygotowanie ich do wejścia i poruszania się po konkurencyjnym rynku pracy. Uniwersytet Medyczny w Białymstoku z dniem 15 stycznia 2013 roku został wpisany do rejestru podmiotów prowadzących agencję zatrudnienia pod nr 9028, obowiązki agencji zatrudnienia pełni Biuro Karier.

Biuro Karier oferuje studentom oraz absolwentom szeroki wybór bezpłatnych warsztatów, szkoleń i wykładów z zakresu:

- metod poszukiwania pracy i przygotowania do procesu rekrutacji
- zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
- rozwijania kompetencji miękkich

Studenci oraz absolwenci mają możliwość skorzystania także z indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym. Spotkanie z doradcą dotyczy m.in.: identyfikacji potencjału zawodowego, określenia profilu osobowościowego, pomocy w zakresie tworzenia dokumentów aplikacyjnych, oceny preferencji zawodowych, opracowania Indywidualnego Planu Działania.

Do podstawowych zadań Biura Karier należy:

- dostarczanie studentom i absolwentom Uczelni informacji o rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- zbieranie, klasyfikowanie i udostępnianie ofert pracy, staży i praktyk zawodowych,
- prowadzenie bazy danych studentów i absolwentów Uczelni zainteresowanych znalezieniem pracy,
- pomoc pracodawcom w pozyskiwaniu odpowiednich kandydatów na wolne miejsca pracy oraz staże zawodowe,
- udzielanie studentom i absolwentom wszechstronnej i profesjonalnej pomocy w zakresie wchodzenia na rynek pracy oraz poruszania się po nim w celu znalezienia odpowiedniego zatrudnienia,
- podejmowanie działań na rzecz aktywizacji zawodowej studentów i absolwentów,
- pomoc studentom i absolwentom w wyborze drogi rozwoju zawodowego,
- nawiązywanie współpracy z pracodawcami,
- monitorowanie kariery zawodowej absolwentów.

W czerwcu 2019 roku Biuro Karier UMB zakończyło realizację projektu *Rozwój i poszerzenie oferty Akademickiego Biura Karier działającego na UMB*. Projekt skierowany był do studentów ostatnich lat studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (prowadzonych w trybie dziennym) ze wszystkich kierunków studiów.

W ramach poszerzonej oferty Biura Karier, studenci UMB mogli uczestniczyć w:

- indywidualnym poradnictwie zawodowym – cyklu spotkań z doradcami zawodowymi, mającymi na celu m.in. zbadanie poziomu kompetencji społecznych i stworzenie Indywidualnego Planu Działania (IPD),
- indywidualnym poradnictwie w zakresie zakładania działalności gospodarczej – forma skierowana do studentów zainteresowanych prowadzeniem własnej działalności gospodarczej,
- warsztatach kształtujących postawy przedsiębiorcze – dla wszystkich zainteresowanych uczestników projektu chcących poszerzyć swoją wiedzę z zakresu przedsiębiorczości, coachingu zawodowym – forma wsparcia dla grupy studentów, którzy znajdą zatrudnienie za pośrednictwem ABK, świadczona w okresie 3 miesięcy od momentu podjęcia zatrudnienia,
- mentoringu w miejscu pracy – skierowanym do uczestników projektu którzy znaleźli zatrudnienie za pośrednictwem Biura Karier, polegającym na 3 miesięcznej opiece mentora

obejmującej m.in. pomoc i wsparcie merytoryczne w wykonywaniu powierzonych obowiązków zawodowych.

W trzyletnim okresie realizacji projektu udział wzięło łącznie 568 studentów.

Od października 2019 roku Biuro Karier rozpoczęło realizację projektu pn. *Program Zintegrowanego Rozwoju Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku*. Wsparciem objętych zostanie 443 studentów dwóch ostatnich semestrów wszystkich kierunków studiów. Studenci wezmą udział w:

- indywidualnym poradnictwie prowadzonym przez doradcę zawodowego,
- poradnictwie grupowym z zakresu opracowywania dokumentów aplikacyjnych, przygotowania do rozmów kwalifikacyjnych,
- warsztatach z zakresu zakładania własnej działalności z elementami metody Design Thinking. W ramach poradnictwa grupowego ABK zaprosi do współpracy m. in.: praktyków biznesu z branży medycznej, instytucje rynku pracy.

Działania cykliczne:

- Biuro Karier od 2015 roku aktywnie uczestniczy w obchodach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości poprzez organizację warsztatów, szkoleń i spotkań pomagających zdobyć wiedzę z zakresu zakładania i rozwijania własnej działalności gospodarczej. Światowy Tydzień Przedsiębiorczości to największe na świecie święto przedsiębiorczości promujące aktywną postawę wobec podejmowania biznesowych inicjatyw. Organizowany od 2008 roku (zawsze w listopadzie) już w 150 krajach świata, w tym w Polsce.
- „Kariera Medyka” - wydarzenie organizowane przez Biuro Karier od 2014 roku. Odbywa się zawsze w drugiej połowie listopada i ma na celu stworzenie studentom i absolwentom możliwości:
  - nawiązania bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi pracodawcami,
  - wzięcia udziału w bezpłatnych szkoleniach, warsztatach i wykładach rozwijających kompetencje przydatne na rynku pracy,
  - uzyskania porad od przedstawicieli Instytucji i Organizacji wspierających wejście i funkcjonowanie osób na rynku pracy,
  - poznania ścieżek rozwoju zawodowego oraz osobistego zarówno w trakcie studiów jak i po ich zakończeniu.

Tematyka zajęć jest ściśle zorientowana na pomoc studentom i absolwentom w aktywizacji zawodowej oraz planowaniu własnej ścieżki kariery.

Aby ułatwić studentom start na Uczelni, od 2016 roku Biuro Karier UMB pod koniec września organizuje bezpłatne warsztaty integracyjne *Zacznij Studia* z Biurem Karier dla osób, które zostały przyjęte na I rok studiów. Udział w warsztatach jest dobrą okazją do nawiązania nowych znajomości i rozpoczęcia przygody z Uniwersytetem Medycznym w Białymstoku.

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce umożliwia Uczelni monitorowanie kariery zawodowej swoich absolwentów w celu dostosowania programu studiów do potrzeb rynku pracy. W związku z powyższym Biuro Karier monitoruje losy zawodowe swoich absolwentów w następujących terminach:

- bezpośrednio po ukończeniu studiów,
- 1 rok po ukończeniu studiów.

Dodatkowo, Biuro Karier prowadzi monitorowanie losów zawodowych uczestników projektów będących studentami, w zakresie ich statusu na rynku pracy, zarówno po zakończeniu wsparcia, jak i po zakończeniu kształcenia.

Uczelnia wspiera działalność organizacji studenckich prowadzących działalność naukową społeczną, sportową czy artystyczną. Umożliwia to podejmowanie przez studentów wielu przedsięwzięć m.in. organizację Międzynarodowego Kongresu Medycznego dla Młodych Naukowców BIMC (STN), czy Festiwalu Kultury Studenckiej „Medykalia” (Samorząd Studentów oraz wielu innych). W przedsięwzięciach organizowanych przez studentów innych kierunków studiów, chętnie biorą udział studenci kierunku Fizjoterapia. Wpływa to pozytywnie na rozwinięcie umiejętności

współdziałania w zespołach, a także na poznanie specyfiki pracy w innych zawodach w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

Na Uczelni działają następujące organizacje studenckie:

1. Samorząd Studentów UMB,
2. Studenckie Towarzystwo Naukowe UMB,
3. Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny – IFMSA Poland – Oddział Białostok,
4. Polskie Towarzystwo Studentów Stomatologii,
5. Polskie Towarzystwo Studentów Farmacji Oddział Białostok,
6. Studenckie Towarzystwo Diagnostów Laboratoryjnych UMB,
7. Chór UMB,
8. Studenckie Centrum Radiowe „Radiosupeł”,
9. Studencka Agencja Fotograficzno-Filmowa,
10. Klub Studencki „Co Nie Co”,
11. Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego UMB,
12. Niezależne Zrzeszenie Studentów UMB,
13. Młody Medyk Białostocki,
14. Innowacyjny Kosmetolog,
15. Grupa BUM,
16. Sodalitas Expeditionum,
17. American Medical Student Association (AMSA) Medical University of Białostok Chapter,
18. Medical Association for Students of Spain in Białostok (MAS Spain)

Organizacje te wspierają działalność naukową, artystyczną i sportową studentów, a także starają się rozwijać zainteresowania związane z przyszłym zawodem. Organizacje studenckie ponadto współpracują ze sobą i wspierają swoje działania i aktywności w takich przedsięwzięciach jak: Dzień Otwarty Uniwersytetu Medycznego, Dzień Akademicki, Podlaski Festiwal Nauki i Sztuki, akcja „Studuj w UMB”.

DZIAŁALNOŚĆ WYBRANYCH ORGANIZACJI:

1. Samorząd Studentów UMB

Najbardziej widocznym dowodem działalności Samorządu jest animowanie życia studenckiego, zarówno poprzez cykliczne wydarzenia jak „Festiwal Kultury Studenckiej Medykalia UMB”, Otrzęsiny, Akcja Charytatywna Mikołaj, Czwartki z Samorządem czy organizowane przez Sekcję Kulturalną Samorządu (Grupę BUM) - imprezy BUM Party w Klubie Herkulesy, jak i mniejsze często proponowane przez studentów projekty. Poza tym Samorząd Studentów wchodzi razem z samorządami pozostałych uczelni Białegostoku w skład Porozumienia Uczelni Białostockich, pomagając w organizacji wydarzeń o charakterze regionalnym z Juwenaliami na czele. Organizacja ta współpracuje ściśle z pozostałymi klubami i organizacjami UMB. Samorządowcem może zostać każda osoba, która chciałaby mieć wpływ na to co dzieje się na Uczelni oraz sprawić, aby studia były dla każdego studenta najlepszym okresem życia. Praca w tej organizacji daje możliwość sprawdzenia się na wielu frontach od zarządzania i pisania dokumentów począwszy, na organizacji imprez skończywszy. Przede wszystkim jednak, tak jak w każdej organizacji studenckiej, w Samorządzie każdy czuje się częścią zgranego zespołu, a znajomości tu zawarte często pozostają na lata. Działalność wydziałowych organizacji studenckich wspierają Władze Wydziału, opiekunem organizacji jest nauczyciel akademicki wskazany przez studentów.

2. Chór UMB

Chór UMB jest jednym z najstarszych chórów akademickich w Polsce. Został utworzony w 1951 r. Zespół należy do kategorii chórów mieszanych, którego repertuar obejmuje utwory sakralne i świeckie od epoki renesansu po prawykonania dzieł kompozytorów współczesnych. Chór wykonuje również dzieła oratoryjne i operowe, koncertując z zespołami symfonicznymi i kameralnymi zarówno z Polski jak i zagranicą. Od lat 70. regularnie współpracuje z Orkiestrą Opery i Filharmonii Podlaskiej. W swojej wieloletniej historii białostocki chórzyści uczestniczyli w licznych, prestiżowych konkursach

oraz festiwalach, zdobywając szereg nagród i wyróżnień. Koncertowali w wielu krajach europejskich: Austrii, Belgii, Bułgarii, Czechach, Danii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Litwie, Niemczech, Portugalii, Słowacji, Szwajcarii, Węgrzech, Wielkiej Brytanii, Włoszech oraz Watykanie, gdzie dostąpili zaszczytu oprawy muzycznej mszy świętej w Bazylice św. Piotra. Jako jedyny chór z Polski brali też udział w obchodach 50. rocznicy powstania Państwa Izrael.

3. Klub Studencki CoNieCo:

Aktywności Klubu Studenckiego:

- Kabaret „Schodki” – cykliczna impreza organizowana trzy razy w roku akademickim, obejmująca estradowy program artystyczny o charakterze satyrycznym.
- „Spotkanie pod Schodkami” – wieczór artystyczny organizowany dwa razy w roku z „otwartą sceną”, nawiązujący do tradycyjnych spotkań organizowanych w latach 70-tych w Klubie Studenckim CoNieCo. Podczas spotkania wszyscy uczestnicy, zarówno studenci, doktoranci jak i pracownicy Uczelni, mogą wystąpić na scenie i zaprezentować swoją twórczość. Spotkanie ma na celu kultywowanie tradycji klubu, tworzenie możliwości do autoprezentacji członków społeczności akademickiej.
- cyklicznie organizowane wieczory kabaretowe, przeglądy zespołów artystycznych (również udział w Ogólnopolskim Przeglądzie Kabaretów Studenckich „Dzięcioł” oraz w Przeglądzie Kapel Studenckich „PKS”).

Regulamin Studiów I Stopnia, II Stopnia oraz Jednolitych Studiów Magisterskich Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku zakłada, że każdy student wyróżniający się znaczącymi wynikami w nauce, lub za inne szczególne osiągnięcia, może otrzymać: stypendia Ministra Zdrowia za wybitne osiągnięcia, nagrody ufundowane przez instytucje państwowe, towarzystwa naukowe, organizacje społeczne i inne podmioty - zgodnie z regulaminami obowiązującymi w tym zakresie, a także wyróżnienia przyznane przez: Rektora, Dziekana i Samorząd Studentów.

Studencką działalność naukową wspiera też fundusz stypendiów Rektora oraz Studenckie Towarzystwo Naukowe (STN), organizujące konferencje studenckie i dofinansowujące udział członków kół naukowych w konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych. Uczelnia wspiera finansowo działalność STN-u, które zrzesza koła naukowe działające na Uczelni oraz innych organizacji studenckich prowadzących działalność naukową społeczną, sportową czy artystyczną.

W roku akademickim 2022/2023 w Uczelni aktywnie działało 78 kół naukowych, zrzeszonych w Studenckim Towarzystwie Naukowym (STN). Na Wydziale Nauk o Zdrowiu UMB działało 14 kół naukowych.

Wykaz studenckich kół naukowych, w jednostkach organizacyjnych Wydziału:

1. Studenckie Koło Naukowe "Asthmatics" przy Klinice Alergologii i Chorób Wewnętrznych
2. Studenckie Koło Naukowe przy Klinice Rehabilitacji Dziecięcej z Ośrodkiem Wczesnej Pomocy Dzieciom Upośledzonym "Dać Szansę"
3. Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Fonoaudiologii Klinicznej i Logopedii
4. Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Patomorfologii Ogólnej
5. Studenckie Koło Naukowe "Dietetyk" przy Zakładzie Dietetyki i Żywienia Klinicznego
6. Studenckie Koło Naukowe Wolontariuszy Medycznych przy Zakładzie Zintegrowanej Opieki Medycznej
7. Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Biotechnologii Żywności
8. Studenckie Koło Naukowe "Biochemii Chorób Cywilizacyjnych" przy Zakładzie Higieny, Epidemiologii i Ergonomii
9. Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Anestezjologii i Intensywnej Terapii
10. Studenckie Koło Naukowe przy Klinice Rehabilitacji Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku
11. Interdyscyplinarne Studenckie Koło Naukowe przy Klinice Geriatrii
12. Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Medycyny Nuklearnej
13. Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Ginekologii i Położnictwa Praktycznego
14. Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Położnictwa, Ginekologii i Opieki Położniczo-Ginekologicznej

Zgodnie z wieloletnią tradycją, Studenckie Towarzystwo Naukowe UMB w 2023 r. było organizatorem 17. Międzynarodowego Kongresu dla Młodych Naukowców *17th Białystok International Medical Congress for Young Scientists, Białystok 2023*. Zrzeszeni w organizacji studenci, zgodnie z ideą Studenckiego Towarzystwa Naukowego, rozwijają swoje zainteresowania oraz przygotowują się do pracy naukowo-badawczej. Kongres jest okazją do prezentacji swoich wyników, wymiany doświadczeń oraz zdobywania nowych umiejętności.

Pomoc studentom związana z organizacją ich funkcjonowania w Uczelni i wszystkie informacje na temat pomocy materialnej dostępne są na stronie internetowej Uczelni. We wsparcie studentów zaangażowana jest cała społeczność akademicka, a pomocy i informacji udzielają zarówno sami studenci, pracownicy administracyjni Działu Spraw Studenckich, jak i nauczyciele akademicy.

Studenci za pośrednictwem Dziekanatu, mają dostęp do swojej teczek akt osobowych oraz mają możliwość wglądu do własnej dokumentacji całego przebiegu studiów, w tym do danych dotyczących zaliczeń i egzaminów uzyskanych w całym toku studiów. Na każdym etapie procesu kształcenia, studentowi zagwarantowane jest przeglądanie, uzyskanie kopii, zrobienie notatek lub zdjęcia dokumentacji zawartej w teście. Student ma też prawo do uzasadnienia oceny. Szczegółowe zasady dostępu do wyników uzyskanych w toku kształcenia określają regulaminy wewnętrzne jednostek, zaś ogólne zasady opisane są w Regulaminie Studiów. Student zapoznaje się z zasadami wglądu do swoich pisemnych prac, kolokwii, prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych. Informowany jest o wynikach egzaminów i zaliczeń, co odbywa się z poszanowaniem przepisów o ochronie danych osobowych. Na co dzień najszybszy dostęp do własnych wyników uzyskanych w trakcie studiowania, studenci mają poprzez „wirtualny dziekanat”. Oceny wprowadzane są do systemu przez osobę prowadzącą zajęcia. Każdy student otrzymuje na początku studiów login i hasło do „wirtualnego dziekanatu”, dzięki czemu w każdej chwili ma podgląd swojego statusu, stanu ocen, bieżących informacji, ogłoszeń itp. Od roku akademickiego 2016/2017 obowiązuje w Uczelni indeks elektroniczny.

Uczelnia organizuje szereg spotkań informacyjnych dotyczących różnych obszarów życia studenckiego. Przed rozpoczęciem roku akademickiego osoby przyjęte na studia są oprowadzane po kampusie Uczelni przez członków organizacji studenckich dedykowanych dla danego kierunku studiów. Uczelnia organizuje także UMB HELP DESK. W pierwszym tygodniu roku akademickiego organizowane są spotkania z I rokiem, w których udział bierze Dziekan, Prodziekan ds. Studenckich, opiekun roku, pracownicy Dziekanatu. Spotkania poświęcone są organizacji roku akademickiego, zasadom studiowania a także omówieniu systemu wsparcia studentów. Co rok Samorząd Studentów organizuje szkolenie z zakresu praw i obowiązków studenta.

Organizowane są także spotkania Prorektora ds. Kształcenia ze starostami wszystkich kierunków i lat studiów, coroczne spotkania z komisjami stypendialnymi, których skład w większości stanowią studenci, Samorządem Studentów oraz przedstawicielami organizacji studenckich w sprawie podsumowania procesu przyznawania stypendiów.

Studenci uczestniczą w spotkaniach m.in. z opiekunami praktyk zawodowych na każdym roku studiów, w którym organizowane są praktyki. Organizowane są spotkania poświęcone omówieniu zasad wyjazdu w ramach programów stażowych, czy też programu Erasmus+.

Zarówno Wydział, jak i Uczelnia prowadzą odrębne profile na portalu społecznościowym Facebook, który jest jednym z najskuteczniejszych kanałów informacyjnych. Profil i strona internetowa są na bieżąco aktualizowane, co spotyka się z uznaniem studentów. Na stronie Uczelni został stworzony system zgłaszania uwag do Samorządu Studentów.

W Uczelni istnieją procedury organizacji przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków. Przepisy dotyczące procedury składania skarg przez studentów zawarte są w Statucie UMB. Zasady te dostępne są też na stronie internetowej Działu Spraw Studenckich. Każdy przypadek rozpatrywany jest zgodnie z podanymi procedurami, zaś dokumentacja prowadzona jest pisemnie. Student informowany jest o rozstrzygnięciu postępowania na piśmie. Orzeczenie o wyniku postępowania, wraz z pisemnym uzasadnieniem, dostarczane jest stronom w terminie 14 dni od jego ogłoszenia.

Władze Uczelni oraz Wydziału reagują na wszelkie zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów. Procedurę postępowania w sprawie skargi o mobbing, molestowanie seksualne bądź dyskryminację określa załącznik do Zarządzenia Rektora nr 3/15 z dnia 27.01.2015 r zawierające Regulamin Przeciwdziałania Mobbingowi, Dyskryminacji i Molestowaniu Seksualnemu Studentów w UMB (załącznik nr 39).

Główne zasady tej procedury są następujące:

- Student, który uzna, że został poddany mobbingowi, molestowaniu seksualnemu bądź dyskryminacji lub który zaobserwował zjawisko mobbingu, molestowania seksualnego bądź dyskryminacji może zgłosić ten fakt w formie pisemnej skargi do Wydziałowej Komisji ds. Przeciwdziałania Problemom Molestowania Seksualnego, Mobbingu i Dyskryminacji.
- Skarga powinna zawierać: imię, nazwisko, Wydział, kierunek studiów, rok studiów, przedstawienie stanu faktycznego, datę lub okres którego dotyczy, dowody na poparcie przytoczonych okoliczności, wskazanie sprawcy/ów oraz ofiary mobbingu, molestowania seksualnego bądź dyskryminacji, datę oraz podpis osoby zgłaszającej.
- Postępowanie w sprawie skargi o mobbing, molestowanie seksualne bądź dyskryminację studentów prowadzi powołana przez właściwą Radę Wydziału Wydziałowa Komisja ds. Przeciwdziałania Problemom Molestowania Seksualnego, Mobbingu i Dyskryminacji Studentów. W jej składzie oprócz nauczycieli akademickich i doktoranta są przedstawiciele każdego kierunku studiów prowadzonego na Wydziale. Dotychczas, w odniesieniu do kierunku Fizjoterapia, do Komisji nie wniesiono żadnej skargi.
- Ogólnouczelniana ankieta dotycząca systemu opieki dydaktycznej i naukowej nad studentami, doktorantami i uczestnikami studiów podyplomowych zawiera zestaw pytań dotyczących możliwości składania skarg i uwag, dotyczących organizacji pracy w jednostkach, w których odbywają się zajęcia, w tym sposobu kształcenia oraz pracy kadry dydaktycznej oraz przypadków mobbingu, różnych form dyskryminacji oraz molestowania.

Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych studentów Senat UMB powołuje:

1. Komisję Dyscyplinarną ds. Studentów w składzie:
  - a. po dwóch nauczycieli akademickich z każdego Wydziału,
  - b. po dwóch studentów z każdego Wydziału.
2. Odwoławczą Komisję Dyscyplinarną ds. Studentów w składzie:
  - a. po dwóch nauczycieli akademickich z każdego Wydziału,
  - b. po dwóch studentów z każdego Wydziału.

Dodatkowo na Uczelni działa Rzecznik Dyscyplinarny ds. Studentów.

Kandydatów do Komisji, o których mowa powyżej, zgłaszają spośród nauczycieli akademickich – Dziekani Wydziałów, a spośród studentów - uczelniany organ Samorządu Studentów.

Za obsługę administracyjną studentów odpowiedzialny jest na poziomie Uczelni Dział Spraw Studenckich, a na poziomie Wydziału Dziekanat.

W Dziekanacie została wskazana osoba do bezpośredniego kontaktu ze studentami kierunku Fizjoterapia, która odpowiada za dokumentowanie toku studiów i pośredniczy w kontaktach studentów z władzami Uczelni i Wydziału. Jest także odrębny pracownik, który zajmuje się obsługą praktyk zawodowych. Dziekanat podlega corocznie dobrowolnej i anonimowej ocenie przez studentów, a wnioski z oceny zawarte są w Raporcie Końcowym Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Wzór Ankiety oceny pracy Dziekanatu zawiera załącznik nr 40.

Pracownicy administracji podnoszą swoje kompetencje poprzez uczestnictwo w szkoleniach w ramach realizowanych projektów. Są to szkolenia z języka angielskiego, ochrony danych osobowych, obsługi pakietu Microsoft Office, czy też szkolenia z zakresu „kompetencji miękkich”.

Dziekan oraz Prodziekan ds. Studenckich przyjmują studentów po wcześniejszym umówieniu w Dziekanacie. Ponadto na Wydziale Nauk o Zdrowiu Władze Dziekańskie organizują liczne spotkania ze studentami, na których informuje się studentów, aby wszelkie sprawy (problemy lub skargi) były na bieżąco zgłaszane do Władz Wydziału.

Na Uczelni prowadzona jest strategia dotycząca edukacji odnośnie prewencji. Na I roku studiów prowadzone są zajęcia z BHP, które obejmują 4 godziny wykładów. Dodatkowo każde zajęcia praktyczne poprzedza szkolenie BHP w jednostce dydaktycznej. Sale zajęć wyposażone są w apteczki, w których znajdują się również dane kontaktowe do osoby przeszkolonej w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

Wszystkie jednostki prowadzą dodatkowo konsultacje dla studentów. Informacje o konsultacjach dostępne są na stronach internetowych jednostek/na tablicach ogłoszeń.

Studenci Uczelni aktywnie uczestniczą w procesach przyznawania stypendiów z pomocy materialnej tj. na podstawie upoważnienia odpowiednich władz Uczelni są członkami komisji stypendialnych, które rozpatrują złożone wnioski, uczestniczą w procesie podziału środków, zgłaszają zmiany oraz opiniują regulamin przyznawania pomocy materialnej. Samorząd Studentów opiniuje także akty wewnętrzne dotyczące spraw studenckich w tym: regulamin studiów, harmonogram ramowy roku akademickiego itp.

Przedstawiciele studentów są także powołani do Komisji ds. Dydaktyki i Wychowania, która zajmuje się opiniowaniem wniesionych spraw z zakresu organizacji procesu kształcenia na Uczelni. Prorektor ds. Kształcenia organizuje cykliczne spotkania ze starostami wszystkich lat i kierunków studiów w bieżących sprawach funkcjonowania Uczelni. Na wniosek studentów, którzy na podstawie konkursu wyłaniają najlepszych nauczycieli akademickich, corocznie przyznawane są nagrody dydaktyczne Rektora.

System wsparcia i motywowania studentów (w tym system stypendialny i działalność organizacji studenckich) jest monitorowany oraz doskonalony poprzez:

- coroczną ankietę dotyczącą opieki dydaktycznej i naukowej (w tym oceny Działu Spraw Studenckich). Wszyscy studenci raz w roku mają możliwość wypełnienia w formie elektronicznej ogólnouczelnianej ankiety dotyczącej systemu opieki dydaktycznej i naukowej nad studentami. Ankieta zawiera m.in. pytania dotyczące opinii na temat pracy Działu Spraw Studenckich i Dziekanatu. Wyniki ankiet studenckich są przekazywane wraz z ich opracowaniem do dnia 30 lipca z Działu Informatyki do Dziekanów Wydziałów (dane dotyczące Wydziałów) oraz do Kierownika Sekcji ds. Planowania i Rozliczania Obciążeń Dydaktycznych, a następnie do Przewodniczącego Uczelnianego Zespołu (dane dotyczące całej Uczelni) i zawarte są w raporcie podsumowującym z przeglądu jakości kształcenia Uczelnianego Zespołu, przedstawianym Senatowi do dnia 30 grudnia.
- coroczne spotkania z komisjami stypendialnymi, których skład w większości stanowią studenci, samorządem studentów oraz przedstawicielami organizacji studenckich w sprawie podsumowania procesu przyznawania stypendiów;
- utworzenie na stronie Uczelni systemu zgłaszania uwag do Samorządu Studentów,
- ankietyzacja potrzeb osób z niepełnosprawnościami przez Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych,
- raportowanie działalności organizacji studenckich.

W pracach na rzecz rozwoju i doskonalenia systemu wspierania i motywowania studentów prowadzone są działania zmierzające do:

- monitoringu oferty Wydziału w zakresie praktyk studenckich oraz zwiększenie współpracy z podmiotami zewnętrznymi oferującymi miejsca praktyki,
- zwiększenia zainteresowania studentów kierunku Fizjoterapia działalnością naukową i upowszechnianiem wyników własnych badań poprzez wsparcie finansowe ich udziału w konferencjach naukowych związanych z tym obszarem,
- przeprowadzenia badań ankietowych wśród studentów w celu rozpoznania ich potrzeb i oczekiwań w zakresie narzędzi wspierających proces uczenia się, co w przyszłości pozwoli na wprowadzenie systemu umożliwiającego regularne uzyskiwanie od studentów tego rodzaju informacji,
- zwiększania wśród kadry dydaktycznej kompetencji wspomagających udzielanie indywidualnego wsparcia i motywowania studentów, poprzez szkolenia podnoszące

kompetencje kadry w takich obszarach jak: coaching, tutoring, mentoring, aktywne metody kształcenia oraz sposoby oceny wiedzy i umiejętności studentów.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

.....

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

.....

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

- 1. zakresu, sposobów zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach,*
- 2. sposobów, częstości i zakresu oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie.*

Dostęp do informacji publicznej jest zapewniony poprzez stronę Biuletynu Informacji Publicznej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku (bip.umb.edu.pl), na której zamieszczane są m.in. zarządzenia, uchwały, regulaminy i inne informacje wymagane ustawą o dostępie do informacji publicznej. Inną drogą dostępu do informacji publicznej jest złożenie wniosku - udostępnianie informacji na wniosek następuje bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku.

Wszystkie szczegółowe informacje dotyczące: procesu kształcenia, rekrutacji na studia, a także plany i programy studiów, zakładane efekty uczenia się, sylabusy, harmonogramy zajęć, regulaminy, wzory druków i ankiet, informacje o praktykach, procesie dyplomowania, opiekunach roku i opiekunach praktyk itd. znajdują się na stronie internetowej Uczelni i Wydziału. Jakości kształcenia poświęcono specjalną podstronę. Biuro Promocji i Rekrutacji UMB udostępnia szczegółowe informacje o rekrutacji kandydatom na studia, w szczególności zasady rekrutacji, wzory umów ze studentami, limity przyjęć, etc.

Kierownicy jednostek dydaktycznych są zobligowani do zamieszczania i aktualizowania informacji dotyczących realizowanych przez nich zajęć (tematyka i harmonogramy zajęć, regulamin dydaktyczny jednostki) w gablotach jednostek i umieszczania ich na stronach internetowych jednostek. Na stronach poszczególnych jednostek organizacyjnych umieszczone są m.in. dane o pracownikach oraz ich dostępności w czasie dyżurów dydaktycznych. Student ma dostęp do sylabusów, które są zamieszczone na stronie internetowej Wydziału jako spakowane foldery zabezpieczone hasłem – hasło dostępu do folderu student otrzymuje na studencką skrzynkę pocztową przed rozpoczęciem I roku studiów. Jednostki organizacyjne odpowiedzialne za treści umieszczane na stronach internetowych uczelni są zobowiązane do systematycznego uaktualniania informacji i reagowania na aktualne zapotrzebowanie odbiorców na informacje. Systematyczna i kompleksowa ocena dostępu studentów do informacji o zakładanych efektach uczenia się, programach studiów, organizacji i procedurach toku studiów jest jednym z zadań Uczelnianego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia (realizowanych przez zespoły hospitujące Wydziałowych Zespołów w trakcie hospitacji zajęć).

Biuro Karier UMB udostępnia informacje m.in. o ofertach pracy, możliwości konsultacji z doradcą zawodowym, możliwości udziału w warsztatach rozwijających umiejętności osobiste. Poprzez tę stronę absolwenci mogą również złożyć deklarację na wzięcie udziału w badaniu losów absolwentów. Pracodawcy poprzez stałą współpracę z przedstawicielami Biura Karier mają także wpływ na to, jakie informacje trafiają do przyszłych pracowników.

Publikowanie informacji dotyczących Uczelnianego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia jest realizowane przez Sekcję ds. Planowania i Rozliczania Obciążeń Dydaktycznych we współpracy z Uczelnianym Zespołem oraz Wydziałowymi Zespołami zgodnie z § 15 Regulaminu Działania Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Na stronie Uczelnianego Systemu został uruchomiony ogólnodostępny email: „napisz do nas”.

Na stronach internetowych UMB umieszczone są wszelkie informacje dotyczące pomocy materialnej dla studentów i doktorantów.

Zgodnie z misją i strategią Uczelni, którą jest konsekwentne prowadzenie działań promocyjnych mających na celu wyróżnienie Uczelni z grona innych, podobnych jej instytucji, Uczelnia stosuje następujące standardy:

- bieżąca aktualizacja strony internetowej. Znajdują się tam wszystkie informacje dotyczące zasad rekrutacji, programu studiów, warunków studiowania, języka wykładowego, wysokości opłat, a także komunikaty dla kandydatów (aktualności),
- stworzenie profilu Wydziału na Facebooku i aktywne administrowanie tym profilem (narzędzie wysoko cenione wśród studentów oraz pracowników),
- uruchomienie komunikatora „Live-Chat” (umożliwienie kandydatom komunikacji on-line z pracownikami Biura Promocji i Rekrutacji),
- stworzenie profilu Rekrutacja UMB na Facebooku i aktywne administrowanie tym profilem,
- stworzenie profilu na Twitterze i aktywne administrowanie tym profilem,
- zamieszczanie logotypu Uczelni na wszystkich dokumentach będących w obiegu zewnętrznym.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

.....

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

.....

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

- 1. sposobów sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku,*
- 2. zasad projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów,*
- 3. sposobów i zakresu bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach,*
- 4. sposobów oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów,*
- 5. zakresu, form udziału i wpływu interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów,*
- 6. sposobów wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku.*

Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu studiów należą do procedur polityki zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia, określanych przez Uczelnianą

Zespół do Spraw Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, zgodnie z „Uczelnianym Systemem Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku”.

Wewnętrzny system doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale funkcjonuje w oparciu o Regulamin Działania Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w UMB. Celem ww. systemu jest zapewnienie wysokiej jakości kształcenia na wszystkich kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale.

W skład systemu wchodzi:

1. Uczelniany Zespół do Spraw Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia,
2. Wydziałowe Zespoły do Spraw Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia,
3. Sekcja ds. Planowania i Rozliczania Obciążeń Dydaktycznych,
4. Biuro Karier,
5. Współpracujące jednostki i gremia uczelniane.

Każdy z wyżej wymienionych organów posiada kompetencje określone w Regulaminie Działania Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w UMB. W gremiach zajmujących się jakością kształcenia biorą udział także studenci oraz interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Działania systemu są procesem systematycznym oraz wieloaspektowym, podlegają ciągłym zmianom i modyfikacjom, dostosowując się do zmian zachodzących w procesie kształcenia i wymagań dotyczących jego jakości, jednocześnie wnioskując o aktualizację przepisów wydziałowych i uczelnianych.

Do zadań Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia należy w szczególności:

1. określenie polityki zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku w porozumieniu z innymi gremiami uczelnianymi;
2. tworzenie regulacji dotyczących:
  - a. zatwierdzania, monitorowania oraz okresowych przeglądów programów studiów przy udziale interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,
  - b. zapewnienia jakości kadry dydaktycznej oraz odpowiednich zasobów infrastrukturalnych i edukacyjnych,
  - c. gromadzenia, opracowania i analizy oraz interpretacji i wykorzystania danych, dotyczących systemu zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia;
3. publikowanie informacji dotyczących systemu zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia;
4. podejmowanie działań, zmierzających do doskonalenia jakości kształcenia;
5. przedstawianie Rektorowi i Senatowi wniosków z przeglądów jakości kształcenia zawartych w raporcie podsumowującym z przeglądu jakości kształcenia.

Obszary działań Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia to:

- ocena i weryfikacja procesu projektowania dydaktyki z uwzględnieniem udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,
- przeglądy realizacji procesu kształcenia oraz systemu oceniania studentów i doktorantów,
- przeglądy środków wspomagających proces kształcenia,
- analizę wniosków z przeglądu jakości kształcenia,
- wdrażanie działań naprawczych,
- publikowanie informacji, dotyczących ww. Systemu.

Składy osobowe Wydziałowych Zespołów ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia powołują Rady Wydziału na okres ich kadencji, jednakże działają do czasu powołania Wydziałowego Zespołu do Spraw Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia przez Rady Wydziału w kolejnej kadencji.

Wydziałowy Zespół tworzą:

1. Przewodniczący,
2. Koordynator ds. weryfikacji efektów uczenia się,

3. Grupy robocze dla kierunków: biostatystyka, dietetyka, elektroradiologia, fizjoterapia, logopedia z fonoaudiologią, pielęgniarstwo, położnictwo, ratownictwo medyczne, zdrowie publiczne i epidemiologia/zdrowie publiczne, złożone z:
  - a. Koordynatora,
  - b. przedstawicieli nauczycieli akademickich,
  - c. przedstawicieli studentów,
  - d. przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych.

Za sprawne funkcjonowanie Wydziałowego Zespołu odpowiedzialny jest Przewodniczący, natomiast za organizację pracy i realizację zadań powierzonych Grupom roboczym odpowiadają poszczególni Koordynatorzy. Koordynatorzy Grup roboczych ustalają zakresy obowiązków członków Grup, wyznaczając osoby odpowiedzialne za określone obszary istotne dla jakości kształcenia. Zebrania Grup roboczych zwołują ich Koordynatorzy minimum raz w semestrze. Obecność członków zespołów na zebraniach jest obowiązkowa. Koordynatorzy lub wyznaczone przez nich osoby sporządzają listy obecności i protokołują zebrania. Przewodniczący Wydziałowego Zespołu opracowuje raport końcowy z przeglądu jakości kształcenia i przedstawia go Radzie Wydziału do 30 września.

Do zadań Wydziałowego Zespołu należy realizacja działań obejmujących w szczególności:

1. ocenę i weryfikację procesu projektowania dydaktyki (programy studiów zawierające efekty uczenia się i plany studiów) z uwzględnieniem udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,
2. przeglądy realizacji procesu kształcenia (prowadzenie zajęć) i monitorowanie praktyk,
3. weryfikację systemu oceniania studentów,
4. przeglądy środków wspomagających proces kształcenia, w tym danych, dotyczących ankietyzacji pracy Dziekanatu,
5. analizę danych, dotyczących wyników ankietyzacji procesu dydaktycznego (wypełnialność ankiet),
6. analizę dostępu do Biblioteki i jakości zasobów,
7. weryfikację i ocenę realizacji efektów uczenia się,
8. wyciągnięcie wniosków z powyższych analiz i przedstawienie ich Radzie Wydziału w postaci raportu końcowego (RK) z przeglądu jakości kształcenia na Wydziale wraz z postulatami działań korygujących, naprawczych i doskonalących system jakości kształcenia i analizą SWOT w zakresie jakości kształcenia z uwzględnieniem kryteriów oceny programowej,
9. przekazywanie Pełnomocnikowi Rektora ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia kserokopii/skanów protokołów z posiedzeń Wydziałowych Zespołów ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia i Rad Programowych – w terminie 14 dni od daty ich podjęcia oraz informacji o terminach posiedzeń Rad Pedagogicznych.

Programy studiów na wszystkich kierunkach studiów, poziomach i profilach, prowadzonych na Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku (UMB) są opracowywane przez Wydziałową Komisję ds. Programów Studiów, następnie opiniowane przez Samorząd Studencki oraz Radę Wydziału i uchwalane przez Senat Uczelni. Stałymi członkami ww. Komisji są przedstawiciele pracowników badawczo-dydaktycznych oraz studentów. Komisja może dokonywać zmian w zakresie doboru treści, form i metod prowadzenia zajęć oraz dostosowania programu studiów do oczekiwań interesariuszy. Jednocześnie, opinie nauczycieli akademickich, studentów, absolwentów i pracodawców dotyczące programu studiów pozyskiwane są w ramach działalności Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, Biura Karier, Sekcji ds. Planowania i Rozliczania Obciążeń Dydaktycznych, Działu Spraw Studenckich oraz anonimowych ankiet studenckich. Propozycje zmian do programu studiów obowiązującego od nowego cyklu kształcenia są następnie dyskutowane i zatwierdzane przez Radę Wydziału. Program studiów na nowy cykl kształcenia zatwierdza ostatecznie Senat UMB.

Interesariusze wewnętrzni oraz interesariusze zewnętrzni również biorą udział w systematycznej ocenie jakości programu studiów. Propozycje działań w zakresie doskonalenia jakości

kształcenia może wносить każdy członek społeczności akademickiej, w formie pisemnej bądź drogą elektroniczną, do Sekcji ds. Planowania i Rozliczania Obciążeń Dydaktycznych.

Tworzenie programu studiów odbywa się przy uwzględnieniu aktualnych przepisów wynikających z obowiązującego prawa oraz wyników monitoringu realizacji i okresowego przeglądu programu studiów, będących podstawą tworzenia propozycji jego zmian. W procesie opracowania propozycji zmian w programie studiów biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni (kadra dydaktyczna i studenci), jak i zewnętrzni (przedstawiciele pracodawców), a także uwzględniane są wyniki monitoringu karier zawodowych absolwentów i trendów na współczesnym rynku pracy.

Programy i plany studiów opracowywane na nowy cykl kształcenia na wszystkich kierunkach studiów, poziomach i profilach prowadzonych na UMB podlegają corocznemu przeglądowi w zakresie m.in. zgodności z harmonogramem zajęć i sylabusami modułów zajęć i zmierzają do weryfikacji, czy programy studiów i plany studiów zawierają właściwą dla nich liczbę godzin zajęć z poszczególnych modułów zajęć i przypisanych do nich punktów ECTS, a także, czy zachowują zgodność z sylabusami poszczególnych modułów i harmonogramami zajęć. Ponadto, co najmniej raz w roku akademickim, przeprowadzana jest weryfikacja przestrzegania harmonogramów zajęć z planami studiów oraz kontrola przestrzegania zasad wprowadzania zmian w programach studiów, przestrzegania zasad procesu dyplomowania oraz procedur antyplagiacyjnych, zatwierdzania tematów prac dyplomowych oraz ich oceniania, a także systemu przechowywania pisemnych prac egzaminacyjnych oraz przegląd tematyki i ocena formalna i merytoryczna prac dyplomowych. Pisemne prace zaliczeniowe/egzaminacyjne są przechowywane w jednostce przeprowadzającej zaliczenie/egzamin przez okres nie krótszy niż 1 rok od zaliczenia bądź egzaminu.

Weryfikacji, przeglądów i kontroli, o których mowa powyżej dokonuje Wydziałowy Zespół do dnia 30 czerwca, a następnie wyniki tej oceny w postaci raportu końcowego (RK) wraz z propozycjami działań doskonalących system jakości kształcenia w ww. zakresie na Wydziale, przedstawia Radzie Wydziału do dnia 30 września. Po zatwierdzeniu raportu Wydziałowego Zespołu przez Radę Wydziału jest on przedstawiany Uczelnianemu Zespołowi do dnia 15 października.

Badania ankietowe dotyczące jakości kształcenia na UMB, a odnoszące się m.in. do harmonogramu i regulaminu dydaktycznego jednostek oraz sylabusów, przeprowadzane są wśród studentów. Anonimowa ankieta jest dostępna w systemie informatycznym Uczelni. Wyniki ankiet studenckich są przekazywane wraz z ich opracowaniem do dnia 30 lipca z Działu Informatyki do Dziekanów Wydziałów (dane dotyczące Wydziałów) oraz do Kierownika Sekcji ds. Planowania i Rozliczania Obciążeń Dydaktycznych, a następnie do Przewodniczącego Uczelnianego Zespołu (dane dotyczące całej Uczelni) i zawarte są w raporcie podsumowującym z przeglądu jakości kształcenia Uczelnianego Zespołu, przedstawianym Senatowi do dnia 30 grudnia.

Absolwenci kierunku Fizjoterapia mają możliwość wyrażenia opinii o uzyskanych w toku studiów wiedzy, umiejętnościach i kompetencjach w ankietach, które wypełniają bezpośrednio po ukończeniu studiów oraz 1 rok po ukończeniu studiów. Uczelniane Biuro Karier na podstawie kwestionariuszy ankiet opracowuje wyniki badań, a następnie przekazuje je w formie elektronicznej Wydziałowej Komisji ds. Programów Studiów oraz Wydziałowemu Zespołowi (wyniki ankiet, dotyczące absolwentów danego Wydziału) i Prorektorowi ds. Kształcenia (wyniki ankiet wszystkich absolwentów) do dnia 30 marca każdego roku akademickiego za poprzedni rok akademicki. Wydziałowe Zespoły analizują uzyskane dane, a wyniki tej analizy wraz z postulatami zmian i propozycjami działań doskonalących system jakości kształcenia w ww. zakresie na Wydziale (tj. oceny prawidłowości kształtowania sylwetki absolwenta i weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się) uwzględniają w raporcie końcowym jako jeden z punktów przeglądu jakości kształcenia i przedstawiają go Radzie Wydziału do dnia 30 września. Po zatwierdzeniu raportu Wydziałowego Zespołu przez Radę Wydziału jest on przedstawiany Uczelnianemu Zespołowi do dnia 15 października. Finalnie, Prorektor ds. Kształcenia przedstawia raport z monitorowania kariery zawodowej absolwentów Uczelnianemu Zespołowi ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia do dnia 15 października każdego roku akademickiego wraz z postulatami działań doskonalących system jakości kształcenia w ww. zakresie na Uczelni.

Pracodawcy i potencjalni pracodawcy okresowo (nie rzadziej niż co 4 lata) są proszeni o opinię w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej celem dopasowania treści programowych kierunku do potrzeb rynku pracy. Raport z 2020 r. został przygotowany przez INDEKS Ośrodek Badań Społecznych w Poznaniu. W raporcie dokonano analizy kompetencji kierunkowych absolwentów UMB. Kompetencje były oceniane w skali pięciostopniowej, gdzie 1 oznaczało najniższą ocenę, a 5 - najwyższą. Zarówno pracodawcy zatrudniający absolwentów ocenianego kierunku jak i pracodawcy, którzy zamierzają zatrudnić absolwentów kierunku Fizjoterapia bardzo wysoko ocenili kompetencje kierunkowe.

Zgodnie z zapisami Regulaminu Działania Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, nauczyciel akademicki odpowiedzialny za realizację modułu zajęć, przedkłada do 15 września, przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego właściwemu Dziekanowi wypełniony arkusz „Weryfikacja i ocena realizacji efektów uczenia się” (wraz z protokołem egzaminacyjnym/protokołem zaliczenia przedmiotu). Po zakończeniu roku akademickiego arkusze są poddawane analizie przez Rady Programowe, przy czym wnioski z ww. analiz są przekazywane do dnia 30 marca każdego roku akademickiego za poprzedni rok akademicki Wydziałowemu Zespołowi i wykorzystywane w trakcie prac przy projektowaniu i doskonaleniu programów studiów i planów studiów na kolejny cykl kształcenia. Opinie kadry dydaktycznej są również zbierane w ankietach podczas hospitacji zajęć dokonywanych przez grupę roboczą Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, a także wyrażane w ankiecie pn. „Opinia prowadzącego o grupie studentów, z którą przeprowadził zajęcia dydaktyczne”.

Wszelkie zmiany w programach i planach studiów, a także uchwały Rad Wydziału, dotyczące realizacji polityki zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia są przekazywane do wiadomości Prorektora ds. Kształcenia oraz Pełnomocnika Rektora ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w terminie 14 dni od daty wprowadzenia zmiany lub podpisania uchwały.

Reasumując, za jakość kształcenia w Uczelni odpowiedzialna jest cała społeczność akademicka. Ocena skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości skoncentrowana jest wokół cyklicznych działań Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia.

Dostosowanie procesu kształcenia do przepisów obowiązującego prawa oraz wyniki monitorowania i okresowych przeglądów jakości kształcenia na kierunku Fizjoterapia są podstawą wprowadzenia działań doskonalących w cyklach kształcenia. W programach i planach studiów na Wydziale Nauk o Zdrowiu są również uwzględniane zalecenia i rekomendacje formułowane przez Polską Komisję Akredytacyjną (PKA), oceniającą jakość kształcenia na kierunku.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

.....

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <p>należy wskazać nie więcej niż pięć najważniejszych atutów kształcenia na ocenianym kierunku studiów</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pozytywne oceny PKA oraz KRASzPiP. 2. Wysoka ocena parametryczna (kategoria A) Wydziału w przeszłości oraz aktualnie wysoka ocena ewaluacyjna dyscypliny nauki medyczne oraz dyscypliny nauki o zdrowiu (kategoria A). 3. Rozpoznawalna marka i prestiż Uczelni. 4. Pozytywne oceny studentów ocenianego kierunku dotyczące jakości kształcenia na Wydziale. 5. Wzrost liczby kandydatów, chcących studiować na ocenianym kierunku studiów, pomimo negatywnych trendów demograficznych. 	<p>Słabe strony</p> <p>należy wskazać nie więcej niż pięć najważniejszych ograniczeń utrudniających realizację procesu kształcenia i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brak fizjoterapeutów będących samodzielnymi pracownikami nauki (aktualnie trwa jedno postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dla fizjoterapeuty). 2. Brak zajęć w języku angielskim (studenci, pomimo, że mają możliwość, to nie wybierają zajęć w j. angielskim do realizacji). 3. Niezadawalający poziom wiedzy kandydatów na studia, wynikający z niedostatecznego poziomu kształcenia na niższych poziomach edukacji oraz z odpływu najzdolniejszych uczniów do innych uczelni/wydziałów. 4. Brak oferty studiów skierowanej do studentów z zagranicy. 5. Niesatysfakcjonujący poziom wymiany międzynarodowej w ramach programu Erasmus+.
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <p>należy wskazać nie więcej niż pięć najważniejszych zjawisk i tendencji występujących w otoczeniu uczelni, które mogą stanowić impuls do rozwoju kierunku studiów</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój współpracy międzynarodowej w zakresie naukowo-badawczym. 2. Wzrastająca liczba uzyskiwanych grantów zewnętrznych. 3. Podjęcie starań o uzyskanie licznych akredytacji międzynarodowych. 4. Rosnąca mobilność międzynarodowa studentów stwarzająca szanse na pozyskiwanie zagranicznych kandydatów na studia. 	<p>Zagrożenia</p> <p>należy wskazać nie więcej niż pięć czynników zewnętrznych, które utrudniają rozwój kierunku studiów i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duża konkurencja ze strony uczelni publicznych i niepublicznych działających na terenie Białegostoku i województwa podlaskiego. 2. Małe szanse na zwiększenie popytu wśród studentów zagranicznych ze względu na brak oferty w języku angielskim. 3. Migracja najlepszych kandydatów na studia poza region i za granicę. 4. Konieczność obniżenia kryteriów dopuszczających do studiowania na

		WNoZ w celu zwiększenia liczby kandydatów na studia.
--	--	--

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia .....

(miejsowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku³

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	---	---	---	---
	II	---	---	---	---
	III	---	---	---	---
	IV	---	---	---	---
II stopnia	I	---	---	---	---
	II	63	---	28	---
jednolite studia magisterskie	I	106	123	---	---
	II	75	116	---	---
	III	73	84	---	---
	IV	71	82	---	---
	V	---	67	---	---
	VI	---	---	---	---
Razem:		388	472	28	---

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku

³ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

I stopnia	---	---	---	---	---
	---	---	---	---	---
	---	---	---	---	---
II stopnia	2020/2021	68	60	25	28
	2021/2022	---	1	---	1
	---	---	---	---	---
jednolite studia magisterskie	2021/2022	96	64	---	---
	2022/2023	93	75	---	---
	---	---	---	---	---
Razem:		257	200	25	29

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)⁴

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	10 semestrów/300 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	7863
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	179,5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	155,5
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5,5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	15
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	58
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	1560

⁴ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 3769 (godz. kontaktowe)/522
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	3. ---/---

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów⁵

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Anatomia palpacyjna	wykłady, ćwiczenia, BN	65	2,5
Fizjoterapia ogólna	wykłady, ćwiczenia, BN	90	3,5
Kształcenie ruchowe i metodyka nauczania ruchu (cz. I)	wykłady, ćwiczenia, BN	65	2,5
Kinezyterapia (cz. I)	wykłady, ćwiczenia, BN	90	3,5
Fizykoterapia (cz. I)	wykłady, ćwiczenia, BN	90	3,5
Fizjoprofilaktyka i promocja zdrowia	wykłady, ćwiczenia, BN	17	0,5
Opieka nad pacjentem niepełnosprawnym LUB Podstawowe zabiegi medyczne	wykłady, ćwiczenia, BN	65	2,5
Propedeutyka fizjoterapii wieku rozwojowego	wykłady, ćwiczenia, BN	75	2,5
Podstawy rehabilitacji narządu wzroku	wykłady, seminaria, ćwiczenia, BN	40	1,5

⁵Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Kinezyjologia (cz. I)	wykłady, ćwiczenia, BN	40	1,5
Anatomia funkcjonalna	ćwiczenia, BN	50	2
Kinezyterapia (cz. II)	wykłady, ćwiczenia, BN	90	3,5
Terapia manualna	wykłady, ćwiczenia, BN	100	4
Fizykoterapia (cz. II)	wykłady, ćwiczenia, BN	90	3,5
Masaż	wykłady, ćwiczenia, BN	65	2,5
Wyroby medyczne	wykłady, ćwiczenia, BN	40	1,5
Patobiomechanika	seminaria, BN	40	1,5
Kinezyjologia cz. II	seminaria, ćwiczenia, BN	65	2,5
Odnowa biologiczna	wykłady, seminaria, BN	25	1
Sport osób z niepełnosprawnościami	wykłady, ćwiczenia, BN	50	2
Metody specjalne fizjoterapii dzieci	wykłady, ćwiczenia, BN	95	3,5
Adaptowana aktywność fizyczna	wykłady, ćwiczenia, BN	80	3
Kliniczne podstawy fizjoterapii w kardiologii i kardiologii	wykłady, seminaria, ćwiczenia, BN	50	2
Kliniczne podstawy fizjoterapii w geriatricy	wykłady, seminaria, ćwiczenia, BN	25	1
Fizjoterapia kliniczna w dysfunkcjach układu ruchu w ortopedii i traumatologii	wykłady, seminaria, ćwiczenia, BN	115	4,5
Fizjoterapia kliniczna w dysfunkcjach układu ruchu w reumatologii	wykłady, seminaria, ćwiczenia, BN	90	3,5
Fizjoterapia kliniczna w dysfunkcjach układu ruchu w neurologii i neurochirurgii	wykłady, seminaria, ćwiczenia, BN	115	4,5
Fizjoterapia kliniczna w dysfunkcjach układu ruchu w wieku rozwojowym	seminaria, ćwiczenia, BN	115	4,5

Fizjoterapia w chorobach wewnętrznych w pulmonologii	seminaria, ćwiczenia, BN	65	2,5
Fizjoterapia w chorobach wewnętrznych w chirurgii	seminaria, ćwiczenia, BN	50	2
Fizjoterapia w chorobach wewnętrznych w ginekologii i położnictwie	seminaria, ćwiczenia, BN	65	2,5
Fizjoterapia w chorobach wewnętrznych w pediatrii	seminaria, ćwiczenia, BN	115	4,5
Fizjoterapia w chorobach wewnętrznych w onkologii i medycynie paliatywnej	seminaria, ćwiczenia, BN	60	2,5
Podstawy neurofizjologii klinicznej	wykłady, ćwiczenia, BN	40	1,5
Metody specjalne fizjoterapii dorosłych	wykłady, ćwiczenia, BN	100	4
Balneoklimatologia	wykłady, ćwiczenia, BN	45	2
Fizjoterapia w chorobach wewnętrznych w geriatrici	seminaria, ćwiczenia, BN	50	2
Fizjoterapia w chorobach wewnętrznych w kardiologii i kardiologii	seminaria, ćwiczenia, BN	65	2,5
Fizjoterapia kliniczna w dysfunkcjach układu ruchu w medycynie sportowej	wykłady, ćwiczenia, BN	40	1,5
Diagnostyka funkcjonalna w chorobach wewnętrznych	wykłady, ćwiczenia, BN	130	5
Diagnostyka funkcjonalna w wieku rozwojowym	wykłady, semina, ćwiczenia, BN	125	5
Planowanie fizjoterapii w chorobach wewnętrznych	wykłady, ćwiczenia, BN	165	6,5
Planowanie fizjoterapii w wieku rozwojowym	wykłady, semina, ćwiczenia, BN	230	9
Metodologia badań naukowych	seminaria, ćwiczenia, BN	65	2,5
Aktynoterapia LUB Zastosowanie fali elektromagnetycznej w medycynie fizykalnej	wykłady, ćwiczenia, BN	25	1

Fizjoterapia w foniatrii LUB Rehabilitacja głosu i mowy	wykłady, ćwiczenia, BN	40	1,5
Fizjoterapia w chorobach nerwowo – mięśniowych LUB Fizjoterapia w miopatiach	wykłady, ćwiczenia, BN	40	1,5
Fizjoterapia w zespołach genetycznych LUB Podstawy fizjoterapii w zaburzeniach genetycznych	wykłady, ćwiczenia, BN	40	1,5
Fizjoterapia w leczeniu obrzęków limfatycznych LUB Fizjoterapia w zaburzeniach układu limfatycznego	wykłady, ćwiczenia, BN	40	1,5
Diagnostyka funkcjonalna w dysfunkcjach układu ruchu	wykłady, seminaria, ćwiczenia, BN	120	4,5
Planowanie fizjoterapii w dysfunkcjach układu ruchu	wykłady, seminaria, ćwiczenia, BN	225	9
Arteterapia LUB Muzykoterapia	wykłady, ćwiczenia, BN	40	1,5
Hipoterapia LUB Neurofizjologiczna gimnastyka na koniu	wykłady, ćwiczenia, BN	17	0,5
Fizjoterapia w chorobach metabolicznych LUB Fizjoterapia kobiet w okresie okołomenopauzalnym	wykłady, ćwiczenia, BN	40	1,5
Biostatystyka	ćwiczenia, BN	40	1,5
Razem:		4014	155,5

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela⁶

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS

⁶ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

Razem:			

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych⁷

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)

---

⁷ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych, sporządzoną wg następującego wzoru:

Imię i nazwisko:
Tytuł naukowy/dziedzina, stopień naukowy/dziedzina oraz dyscyplina, tytuł zawodowy (w przypadku tytułu zawodowego lekarza – specjalizacja), rok uzyskania tytułu/stopnia naukowego/tytułu zawodowego:
Wykaz zajęć/grup zajęć i godzin zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku przez nauczyciela akademickiego lub inną osobę w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
Charakterystyka dorobku naukowego ze wskazaniem dziedzin nauki/sztuki oraz dyscypliny/dyscyplin naukowych/artystycznych, w której/których dorobek się mieści (do 600 znaków) oraz wykaz co najwyżej 10 najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz ze wskazaniem dat uzyskania (publikacji naukowych/osiągnięć artystycznych, patentów i praw ochronnych, zrealizowanych projektów badawczych, nagród krajowych/międzynarodowych za osiągnięcia naukowe/artystyczne), ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć odnoszących się do ocenianego kierunku i prowadzonych na nim zajęć.
Charakterystyka doświadczenia i dorobku dydaktycznego (do 600 znaków) oraz wykaz co najwyżej 10 najważniejszych osiągnięć dydaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz z wskazaniem dat uzyskania (np. autorstwo podręczników/materiałów dydaktycznych, wdrożone innowacje dydaktyczne, nagrody uzyskane przez studentów, nad którymi nauczyciel akademicki sprawował opiekę naukową/artystyczną, opieka nad beneficjentem Diamentowego Grantu, uruchomienie nowego kierunku studiów/specjalności/zajęć/grupy zajęć, opieka nad kołem naukowym, prowadzenie zajęć w języku obcym, w tym w uczelni zagranicznej, np. w ramach mobilności nauczycieli akademickich).

5. Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności wskazanych w zaleceniach o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę oraz przedstawienie i ocena skutków tych działań.
6. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
7. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru:

Studia stacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy)⁸							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia niestacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia stacjonarne drugiego stopnia (jeśli dotyczy)							

⁸ Należy uwzględnić prace dyplomowe ze wszystkich poziomów i form studiów na ocenianym kierunku z ostatnich dwóch lat poprzedzających rok, w którym przeprowadzana jest ocena. W przypadku, gdy łączna liczba absolwentów z ostatnich dwóch lat przekracza 100 – należy uwzględnić prace dyplomowe ze wszystkich poziomów i form studiów na ocenianym kierunku z ostatniego roku poprzedzającego rok, w którym przeprowadzana jest ocena.

Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

Studia niestacjonarne drugiego stopnia (jeśli dotyczy)

Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

Studia stacjonarne jednolite magisterskie (jeśli dotyczy)

Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

Studia niestacjonarne jednolite magisterskie (jeśli dotyczy)

Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).
6. Wykaz najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych (publikacji, patentów, praw ochronnych, realizowanych projektów badawczych), których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku, a także zestawienie ich osiągnięć w krajowych i międzynarodowych programach stypendialnych, krajowych i międzynarodowych i konkursach/wystawach/festiwalach/zawodach sportowych z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom.
8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów

uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

